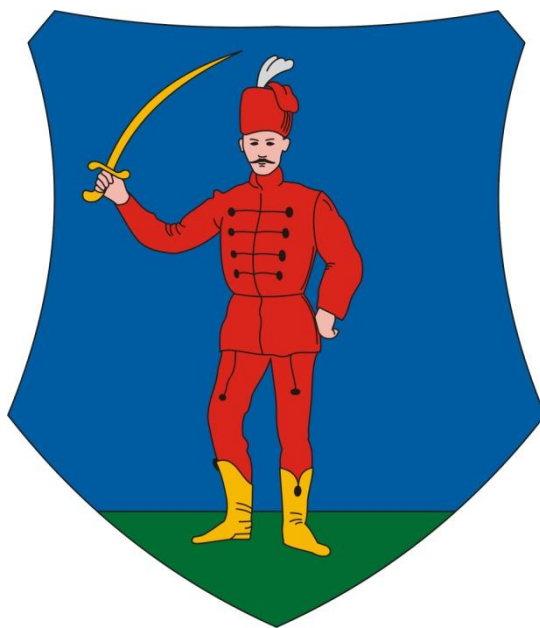


JÁNOSHÁZA VÁROS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA és INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT – egyeztetési változat



Készítette
BFH Európa Kft.
2016

Tartalom

1. HELYZETFELTÁRO MUNKARÉSZ	1
1.1. Településhálózati összefüggések, a település helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok	1
1.2. A területfejlesztési dokumentumokkal (Országos Területfejlesztési Konceptióval és a területileg releváns megyei, valamint térségi területfejlesztési koncepciókkal és programokkal) való összefüggések vizsgálata	2
1.3. A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata	5
1.3.1. Országos Területrendezési Terv	5
1.4. A szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek - az adott település fejlesztését befolyásoló - vonatkozó megállapításai	24
1.5. Hatályos településfejlesztési döntések bemutatása	25
1.5.1. A hatályos fejlesztési koncepció, integrált településfejlesztési stratégia vonatkozó megállapításai.....	25
1.5.2. Hatályos településfejlesztési és településrendezési szerződések.....	26
1.6. A település településrendezési tervi előzményeinek vizsgálata	26
1.6.1. A hatályban lévő településrendezési eszközök	26
1.6.2. A hatályos településszerkezeti terv megállapításai, megvalósult elemek	26
1.7. A település társadalma	28
1.7.1. Demográfia, népesség, nemzetiségi összetétel, képzettség, foglalkoztatottság, jövedelmi viszonyok, életminőség	28
1.7.2. Térbeli-társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok	35
1.7.3. Települési identitást erősítő tényezők (történeti és kulturális adottságok, társadalmi élet, szokások, hagyományok, nemzetiségi kötődés, civil szerveződések, vallási közösségek stb.)	36
1.8. A település humán infrastruktúrája	39
1.8.1. Humán közszolgáltatások (oktatás, egészségügy stb.).....	39
1.8.2. Esélyegyenlőség biztosítása	43
1.9. A település gazdasága	44
1.9.1. A település gazdasági súlya, szerepköre	44
1.9.2. A település főbb gazdasági ágazatai, jellemzői	45
1.9.3. A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb beruházásai települést érintő fejlesztési elképzelése	49
1.9.4. A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők (elérhetőség, munkaerő képzettsége, K+F stb.)	49
1.9.5. Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat)	50
1.10. Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz- és intézményrendszere.....	50
1.10.1. Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program.....	50
1.10.2. Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere	51
1.10.3. Gazdaságfejlesztési tevékenység	51
1.10.4. Foglalkoztatáspolitikai.....	52
1.10.5. Lakás- és helyiséggazdálkodás.....	53
1.10.6. Intézményfenntartás	53
1.10.7. Energiagazdálkodás	54
1.11. Településüzemeltetési szolgáltatások.....	54
1.12. A táji és természeti adottságok vizsgálata	55

1.12.1. Természeti adottságok	55
1.12.2. Tájhasználat, tájszerkezet	60
1.12.3. Védett, védendő táji-, természeti értékek, területek.....	63
1.12.4. Tájhasználati konfliktusok és problémák értékelése.....	70
1.13. Zöldfelületi rendszer vizsgálata	70
1.13.1 A települési zöldfelületi rendszer elemei	70
1.13.2. A zöldfelületi rendszer konfliktusai és problémái	79
1.14. Az épített környezet vizsgálata.....	79
1.14.1. Területfelhasználás vizsgálata	79
1.14.2. A telekstruktúra vizsgálata	82
1.14.3. Önkormányzati tulajdon kataszter	83
1.14.4. Az épületállomány és a környezet geodéziai felmérése	83
1.14.5. Az építmények vizsgálata	83
1.14.6. Az épített környezet értékei.....	86
1.14.7. Az épített környezet konfliktusai, problémái	94
1.15. Közlekedés.....	95
1.15.1. Hálózatok és hálózati kapcsolatok	95
1.15.2. Közúti közlekedés	95
1.15.3. Közösségi közlekedés	99
1.15.4. Kerékpáros és gyalogos közlekedés	100
1.15.5. Parkolás	100
1.16. Közművesítés.....	100
1.16.1. Víziközművek.....	100
1.16.2. Energia.....	102
1.16.3. Elektronikus hírközlés (vezetékes elektronikus hálózat, vezeték nélküli hírközlési építmények)	104
1.17. Környezetvédelem (és településüzemeltetés)	104
1.17.1. Talaj	104
1.17.2. Felszíni és a felszín alatti vizek	105
1.17.3. Levegőtisztaság és védelme	105
1.17.4. zaj- és rezgésterhelés	107
1.17.5. Sugárzás védelem.....	107
1.17.6. Hulladékkezelés.....	108
1.17.7. Vizuális környezetterhelés.....	108
1.17.8. Árvízvédelem	108
1.17.9. Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák	108
1.18. Katasztrófavédelem (területfelhasználást, beépítést, befolyásoló vagy korlátozó tényezők)	109
1.18.1. Építésföldtani korlátok	109
1.18.2. Vízrajzi veszélyeztetettség.....	109
1.18.3. Egyéb	110
1.19 Ásványi nyersanyag lelőhely.....	110
1.20. Városi klíma	110
2. HELYZETELEMZŐ MUNKARÉSZ	111
2.1. A vizsgált tényezők elemzése, egymásra hatásuk összevetése A vizsgálatok alapján a tényleges állapotok elemzése, egymásra hatásuk összevetése, folyamataik elemzése	111

3. HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ	112
3.1. A helyzetelemzés eredményeinek értékelése, szintézis A tényleges állapot értékelése, továbbá a szélsőséges, a települési környezettel szemben támasztott általános követelményeknek ellentmondó, problematikus témakörök kiemelése. A település adottságainak, lehetőségeinek és a fejlesztés korlátainak összefoglalása, a település-veszélyeztető hatások alapján készített kockázatértékelés figyelembevételével.	112
3.1.1. A folyamatok értékelése.....	112
3.1.2. A település és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése	113
3.1.3. A településfejlesztés és -rendezés kapcsolata	113
3.2. Problématérkép/értéktérkép	114
A település problémáinak és értékeinek összefoglalója térképi formában, a területi lehetőségek és korlátok térképi ábrázolása	114
3.3. Eltérő jellemzőkkel rendelkező településrészek	114
3.3.1. Településrészek kijelölése, pontos lehatárolása, a lehatárolás indoklása, térképi ábrázolása, a lehatárolt településrészek rövid bemutatása.....	114
3.3.2. Szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása, térképi ábrázolása és helyzetelemzése (potenciális akcióterületek)	114
3.3.3. Egyéb szempontból beavatkozást igénylő területek lehatárolása, térképi ábrázolása és helyzetelemzése (potenciális akcióterületek)	114
Ábrák és táblázatok jegyzéke	115

1. HELYZETFELTÁRÓ MUNKARÉSZ

1.1. Településhálózati összefüggések, a település helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok

Jánosháza Magyarország nyugati részén, a Nyugat-Dunántúli régió belül, Vas megye keleti részén, a Celldömölki járásban található.

Területe 23,41 km², népessége 2015. december 31-én 2 416 fő volt, népsűrűsége 107,99 fő/km² volt.

A települést É-ről Egyházashetye, ÉK-ről Kemenespálfa, K, DK felől Karakó, D-ről Nemeskeresztúr és Zalaerdőd, DNY-ről Keléd NY felől Duka, ÉNY-ről Kissomlyó határolja.

A Kisalföld nagytájon belül a Marcal-völgyben és azon belül a Kemenesalja kistájon K-i részén helyezkedik el. Keleti határa többnyire sík, a Marcal felé ereszkedő terület, nyugat felől a Mosó-árok völgyének dombosabb felszíne húzódik.

Jánosháza környékén az alacsonyabb térszínű területeken, löszös üledéken réti csernozjomok találhatók homokos vályog mechanikai összetétellel, kedvező vízgazdálkodási és termékenységi (V.) tulajdonságokkal. Ezen a talajtípuson viszonylag nagy a rét- és legelőterületek aránya (32%). Az OTRT-ben nevesített, kiváló adottságú szántóterületek ezzel együtt is csak elenyésző mértékben, a település északkeleti határán találhatók.

A vidék zömében mezőgazdasági művelés alatt áll, a vízfolyások mentén rétek találhatók, míg déli irányban nagyobb kiterjedésű erdők borítják a tájat.

A kistáj éghajlata nagyrészt mérsékelt hűvös és mérsékelt száraz. A fagymentes időszak 190-192 nap, általában ápr. 14-től okt 22-ig. Az abszolút hőmérsékleti maximumok 30 évi átlaga (1951-80) 33,0 °C, a leghidegebb napoké pedig -16,0 °C körüli. A nyári félév csapadéka 400-430 mm, míg egész évben 640-690 mm várható. A tél folyamán 36-38 napon át számíthatunk hótakaróra, amelynek az átlagos maximális vastagsága eléri a 29 cm-t. Az ariditási index a D-i részeken 1,00 É-on pedig 1,10 körüli.

Leggyakrabban északias és délies szél várható, az átlagos szélesség 2,55-3,0 m/s közötti.¹

Fekvése kedvező, hisz jelentős regionális főútvonalak találkozásánál, az ÉNY-DK irányú 84-es főút, és a Ny-K irányú, 8-as számú főút, később M8-as úttá fejlesztendő gyorsforgalmi út keresztezésénél helyezkedik el a település.

Jánosháza emellett a 25-ös számú vasúti fővonalon, Ukk és Boba között fekszik, vasúti megközelíthetőséggel is bír.

A fentiekből adódóan autóval megközelíthető a 8-as úton Körmend (Graz), Vasvár, Ajka Veszprém, Székesfehérvár és a 84-es főúton Sopron (Bécs), Szombathely, Sárvár, Tapolca, Balaton felől, vonattal pedig a Bajánsenye–Zalaegerszeg–Ukk–Boba-vonalon Zalaegerszegről, Szombathelyről, Győről, Veszprémből és Székesfehérvárról.

A legközelebbi város, egyben járásközpont Celldömölk, 15,5 km-re található Jánosházától, ami közúton megközelítőleg 15 percre van. Sárvár a 84-es főúton 25,4 km-re van, az út 23 perc alatt tehető meg személygépkocsival. A megyeszékhely, Szombathely 52,7 km-re található, közúton 41 perc alatt közelíthető meg. Budapest 186, Bécs 156, Graz 177 km-re fekszik, egyaránt két – két és egynegyed órán belül érhetők el közúton.

Jánosháza fejlődésére közlekedési csomóponti fekvése, a kereskedelmi utak találkozási pontja a történelem során nagy hatással volt, a XX. század elejéig a település jelentős vásártartó hely volt. A fejlődés másik építőpillére a környező településeken fekvő birtokok központjává válás volt, ezeknek

¹ Forrás: Magyarország Kistájainak Katsztere, MTA Földrajztudományi Kutató Intézet, 1990

köszönhetően az 1571-ben elhagyatott helyként számon tartott települést a következő évszázadban már mezővárosként tüntették fel.

A városi rangot a település 2013. július 15-én kapta meg.

1.2. A területfejlesztési dokumentumokkal (Országos Területfejlesztési Kon koncepcióval és a területileg releváns megyei, valamint térségi területfejlesztési koncepciókkal és programokkal) való összefüggések vizsgálata

Jánosházával kapcsolatban az Országos Területfejlesztési Koncepció konkrétan nem tesz említést, azonban több specifikus célkitűzés is illeszkedik a településhez:

Szakpolitikákban érvényesítendő specifikus célok

Versenyképes, innovatív gazdaság

Beavatkozási területek:

- a fejlődési potenciált hordozó ágazatok (pl.: autó- és járműipar; elektronikai iparágak; híradástechnika; egészségipar; gyógyszeripar; orvosi berendezés és eszközgyártás; élelmiszeripar; építő- és építőanyag-ipar; logisztika; gépipar, szerszámgyártás; vegyipar, környezetvédelmi ipar) fejlesztése,
- a települések gazdasági csomóponti szerepének és fejlesztői kapacitásának erősítése,
- a vállalkozások kreatív és innovatív fejlesztéseinek a támogatása,
- a geotermális és megújuló energetikai potenciál kihasználása, az energiahatékonyság növelése és a zöld gazdaság előmozdítása,
- a kis- és középvállalkozások és a helyi gazdaság szerepének megerősítése, kiépítése,
- kis- és középvállalkozás-barát gazdasági környezet kialakítása, innovációs szerepkörük erősítése a hazai kutatás-fejlesztésben, innovatív foglalkoztatás-ösztönző programokkal tovább növelni és megerősíteni a hazai foglalkoztatásban betöltött szerepüket,
- a gazdaság dualitásának mérséklése érdekében szükséges a gazdasági szereplők közötti horizontális és vertikális integrációk erősítése, valamint integrált, környezetkímélő és intelligens közlekedésfejlesztést megvalósítani.

Életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és –ellátás

Beavatkozási területek:

- a foglalkoztatást és a természeti erőforrások fenntartható módon történő felhasználását biztosító, életképes agrár- és élelmiszergazdaság, valamint termelés szerkezet kialakítása,
- törekedni kell az egészséges élelmiszerek előállítására, a hozzáadott érték növelésére, valamint kiemelten kell foglalkozni a kertészet és az állattenyésztés fejlesztésével, az ökológiai gazdálkodás erősítésével a genetikai alapok, és a GMO-mentesség megőrzése érdekében,
- a minőségi magyar termékek, élelmiszer-feldolgozás megtartása, „újjaélesztése”, az élelmiszerbiztonság erősítése,
- a helyi és magyar termékekkel kapcsolatos fogyasztói tudatosság erősítése, a helyi termékekre épülő közétkeztetés és a gasztronómiai kultúra javítása,
- a természet-, táj- és környezetvédelem szerepének erősítése, a biológiai sokféleség megőrzése, a vidéki örökség, vidéki térségeinek táji, társadalmi, gazdálkodási és építészeti értékeinek megőrzése és értékalapú fejlesztése, a hagyományápolás és a helyi identitás erősítése,
- kiegyensúlyozott város-vidék kapcsolatok megteremtése,

- a vidéki értékekre és az ott történő települési infrastrukturális és szolgáltatási fejlesztésekre alapozva a vidéki életforma presztízsének javítása, a fiatalok vidékre településének ösztönzése,
- kiegyensúlyozott föld- és birtokszerkezet kialakítása,
- az önfenntartó családi gazdaságok erősítése, a saját szükségletre történő kertművelés és állattartás ösztönzése, demográfiai, szociális földprogramok és komplex tájgazdálkodási programok megvalósítása,
- a kulturális és közösségi létesítmények, könyvtárak, népfőiskolák, tájközpontok, kutatóintézetek hálózatának bővítése és megerősítése,
- a helyi értékek és történetekhez kapcsolódó kulturális szolgáltatások fejlesztése az egyéni tudás, a versenyképesség megszerzése érdekében,
- a helyi és vidéki térségek gazdasági együttműködéseinek a javítása, a helyi termékek piacszervezésének és a közvetlen értékesítés lehetőségeinek az erősítése,
- a helyi gazdaság bel- és külpiacainak pozicionálása, a termelők érdekeltségével és részvételével megvalósuló kereskedelmi hálózatok, értékesítési csatornák kialakítása,
- gazdasági diverzifikáció valamint a vidéki térségek bekapcsolása a gazdaságba és a turizmusba.

Kreatív tudásalapú társadalom, piacképes készségek, K+F+I

Beavatkozási területek:

- a tehetség és kreativitás itthoni kibontakoztatása az ország általános gazdasági, társadalmi, kulturális és szellemi értékeinek fejlődése érdekében,
- a tudásgazdaság kiépítése és erősítése az ehhez kapcsolódó felsőoktatási intézmények és kutatóközpontok fejlesztése, valamint az egymással és a gazdasági szereplőkkel való együttműködések erősítése,
- a gazdaságot és a társadalmat szolgáló innovációk, K+F ösztönzése és a kulturális kreatív tevékenységek támogatása. Az élethosszig tartó tanulásra ösztönzés, az emberek munkaerőpiaci esélyeinek növelése, az iskolai lemorzsolódás csökkentése a tudás- és készségfejlesztés lehetőségeinek a biztosításával,
- a szakképzés fejlesztése, különösen a hiányszakmákban. A felnőttképzés minőségi, rendszerszintű fejlesztése,
- a köznevelés integrált, komplex fejlesztése, a megfelelő kutatási eredmények, innovatív oktatási módszerek alkalmazása, köznevelési hálózatfejlesztés, oktatást és kutatást támogató adatbázisok fejlesztése és építése,
- a korai iskolaelhagyás megelőzését támogató szolgáltatások és programok fejlesztése
- digitális fordulat, a digitális kompetenciák fejlesztése és az infokommunikációs hozzáférés bővítése.

Értéktudatos és szolidáris, öngondoskodó társadalom

Beavatkozási területek:

- a kulturális hagyományok és örökség megőrzése, az identitás erősítése a kulturális értékekhez és szolgáltatásokhoz, valamint a közművelődéshez történő hozzáférés biztosításával,
- a közösségi és családi életre nevelés, az öngondoskodási képesség és a társadalmi befogadás, felelősségvállalás, valamint a szolidaritás erősítése,
- a közösségi életet és a gyermekvállalást ösztönző, családbarát közszolgáltatások kialakítása,
- a közösségi és társadalmi értékek és értékrendek szerepének erősítése, megteremtése,
- a szegénységi küszöb alatt élők számának jelentős csökkentése,
- a társadalmi, környezeti, fogyasztói és pénzügyi tudatosság elterjedésének elősegítése,

- a közösségek bekapcsolásának elősegítése a globális hálózatokba, valamint az ehhez szükséges készségek, képességek és feltételek megteremtése,
- közösségi és szociális gazdaságfejlesztés, a szociális jellegű foglalkoztatás (pl.: közfoglalkoztatás) és önkéntesség erősítése.

Jó állam: szolgáltató állam és biztonság

Beavatkozási területek:

- stratégiaiilag vezérelt, célzott fejlesztéspolitika,
- nemzeti és nemzetközi kapcsolatok erősítése, kiemelten a Kárpát-medencei térségben,
- a közszolgáltatások megújítása, valamint a növekvő társadalmi biztonság – kiemelt figyelmet fordítva a lakossági közbiztonság, a szociális, családi és személyi biztonság, az információbiztonság, a munkahely biztonság – megteremtésére.

Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, és környezetünk védelme

Beavatkozási területek:

- természeti erőforrásaink fenntartható és stratégiai szemléletű védelme, és takarékos használata,
- az élővilág, a termőföld, a talajok és a vízbázisok védelme, az ivóvízminőség javítása, illetve a tájgazdálkodási keretekbe illeszkedő vízgazdálkodás,
- az energiahordozókkal, építőipari alapanyagokkal való fenntartható gazdálkodás és az ásványkincsek védelme,
- a biológiai- és táji sokszínűség, valamint a hazai erdők védelme, megőrzése,
- a zöldgazdaság bővítése, a környezetvédelmi ipar fejlesztése, energiatakarékosság és -hatékonyság, energiabiztonság, a megújuló energiaforrások térségi autonóm energiaellátási rendszerekben való fenntartható hasznosítása, a geotermikus energia komplex hasznosítása, a földhő hasznosítása,
- a fenntartható hulladékgazdálkodás (megelőzés, újrahasznosítás, ártalmatlanítás) feltételeinek megteremtése,
- a klímabiztonság megteremtése, a települési és intézményi klímavédelem, valamint a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás,
- a környezetvédelem és a környezetbiztonság,
- a környezeti oktatás, nevelés és szemléletformálás erősítése.

Az Országos Területfejlesztési koncepcióban megfogalmazott, Vas Megyére vonatkozó fejlesztési irányok, melyek érintik Jánosházát:

- Észak-déli, kelet-nyugati irányú nemzetközi közúti és vasúti közlekedési tengelyek fejlesztése és azokhoz kapcsolódóan a megyén belül a települések elérhetőségének javítása
- Szektorokon és határokon átívelő gazdaságfejlesztési, foglalkoztatási és képzési együttműködések támogatása
- Komplex humán erőforrás fejlesztési program a helyi alap-, közép- és felsőfokú képzések összehangolt fejlesztésével, a meglévő kapacitások erősítésével, a K+F teljesítmény növelése, kiemelten az alkalmazott kutatásban.
- Megújuló energiák fenntartható hasznosítása (termál-, bio-, szél- és napenergia).
- Az agrárium fejlesztése a helyi termelői piacok megteremtése mellett a magasabb hozzáadott értéket jelentő helyi élelmiszer-feldolgozás erősítésével.

A Vas Megye területfejlesztési program konkrét javaslatot fogalmaz meg Jánosházára vonatkozóan:

„Kiemelten fontos az érintett településeken turisztikai pozícióik, jelenlétük erősítése, a szolgáltatás kínálat bővítése több település bevonásával, illetve a termelő szektor helyi erőforrásokon alapuló fejlesztése. Ezen térségben különösen fontos a mezőgazdaság, így többek között az állattenyésztés versenyképes fenntartása. A közlekedés-hálózatfejlesztés eredményeként jó lehetőségek nyílnak logisztikai, vagy feldolgozóipari termelési központok létesítésére megyehatáron átnyúló hatással Jánosháza, illetve Celldömölk térségében egyaránt.”

1.3. A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata

Jánosháza város esetében az Országos területrendezési terv és a Vas megyei területrendezési terv áttekintését és térségi elhatározásainak viszonyát kell leképezni a város területére.

1.3.1. Országos Területrendezési Terv

Jánosháza Város igazgatási területét érintő országos és térségi fejlesztési elképzelések, övezeti besorolások kerülnek jelen fejezetben bemutatásra a hozzá tartozó térképi melléklettel és övezeti előírással.

Az Országos Területrendezési Tervről (továbbiakban OTrT) szóló 2003. évi XXVI. törvényt (továbbiakban: OTrT törvény) az Országgyűlés 2003-ban fogadta el. A törvény első átfogó módosítására 2008-ban került sor. Az OTrT törvény 29.§-a úgy rendelkezik, hogy a terv felülvizsgálatát legalább 5 évente el kell végezni. Ennek megfelelően a törvény soron következő módosítása 2013-ban megtörtént: az Országgyűlés a módosító javaslatot 2013. december 9-én elfogadta, a törvény 2014. január 1-jén hatályba lépett.

Az ország szerkezeti terve Jánosháza Város igazgatási területén az alábbi területfelhasználásokat jelöli ki:

- Erdőgazdálkodási térség
- Mezőgazdasági térség
- Vegyes területfelhasználású térség
- Vízgazdálkodási térség
- Települési térség 100-500 ha között
- Közúthálózat
- Vasúti fővonalak



1. ábra - Országos Területrendezési Terv 2. sz. melléklet – Az Ország Szerkezeti terve

OTrT 1/1. számú melléklete által meghatározott Nagykanizsát érintő gyorsforgalmi utak: 1b. Egyéb hazai gyorsforgalmi utak:

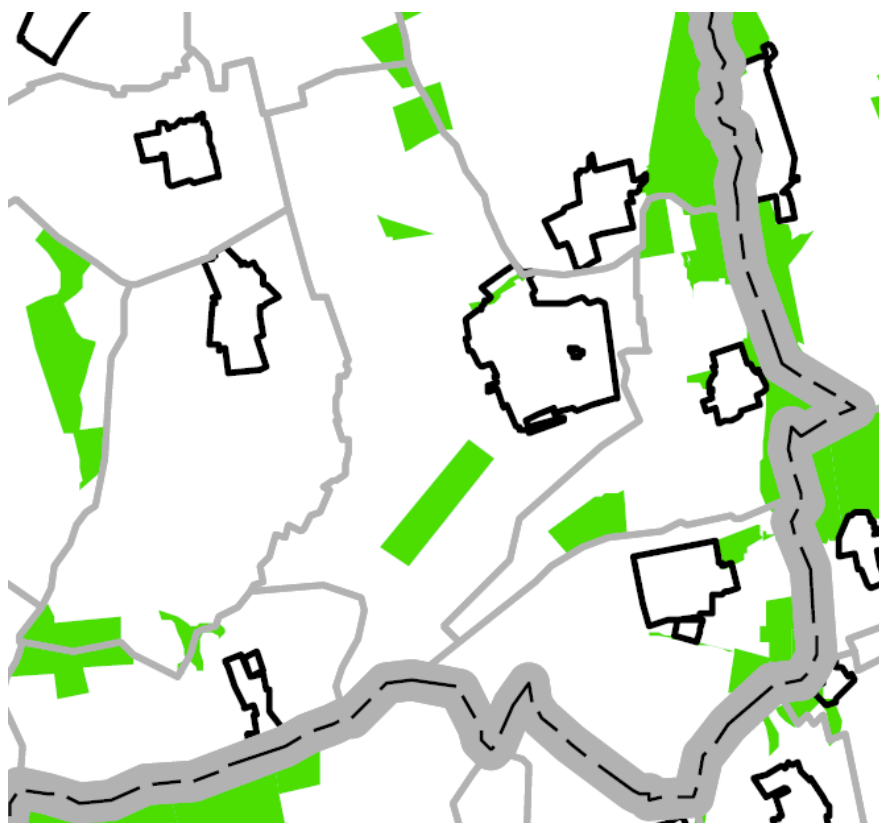
26.) (Ausztria) - Szentgotthárd térsége - Veszprém - Enying térsége - Sárbogárd térsége - Dunaújváros - Kecskemét térsége - Szolnok - Füzesabony térsége (M3)

OTrT 1/1. számú melléklet: 2. főutak; 2a. A főúthálózat elemei:

- Székesfehérvár (M7) – Veszprém (M8);
Vashosszúfalu (M8) - Vasvár - Körmend - Szentgotthárd - (Ausztria) 84.sz. főút;
- Balatonederics (71. sz. főút) – Sárvár – Sopron – (Ausztria).

A térségi övezetek bemutatása:

Országos ökológiai hálózat övezete Jánosháza igazgatási területének északi és nyugati részét érinti az övezet területe. A belterülettől nyugatra jelölt országos ökológiai hálózat övezete jellemzően erdő, míg másutt erdő, mező és vegyes térségi területeket érint. Az ökológiai hálózat részét képező területek tovább osztályozva magterület, ökológiai folyosó övezetébe sorolta a Vas megyei területrendezési terv.



2. ábra - Országos Területrendezési Terv 3/1. sz. melléklet –Országos ökológiai hálózat övezete

„OTrT 13. § (1) Az országos ökológiai hálózat övezetben csak olyan kiemelt térségi és megyei területfelhasználási kategória, illetve olyan övezet jelölhető ki, amely az ökológiai hálózat természetes és természetközeli élőhelyeit és azok kapcsolatait nem veszélyezteti.

(2) Az övezetben bányászati tevékenységet folytatni a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával lehet.

(3) Az országos ökológiai hálózat övezetét a kiemelt térségi és a megyei területrendezési tervekben magterület, ökológiai folyosó, valamint puffterület övezetbe kell sorolni.”

Kiváló termelőhelyi adottságú erdőterület övezete a települést az övezet területe az igazgatási terület szegélyei mentén, és a kelédi út környezetében lévő kiterjedtebb, illetve mozaikszerűen elhelyezkedő erdő művelési ágú területeket érintik.



3. ábra - Országos Területrendezési Terv 3/4. sz. melléklet – Kiváló termelőhelyi adottságú erdőterület övezete

Kiváló termelőhelyi adottságú erdőterület övezete

OTrT „14. § (1) Kiváló termelőhelyi adottságú erdőterület övezetében új beépítésre szánt terület nem jelölhető ki.

(2) Az övezetben külszíni bányatelket megállapítani és bányászati tevékenységet engedélyezni a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó szabályok szerint lehet.”

Országos jelentőségű tájképvédelmi terület övezete a település igazgatási területét érinti. Az övezet pontosítását a Vas megyei területrendezési terv végezte el.

Országos jelentőségű tájképvédelmi terület övezete

OTrT „14/A. § (1) Az országos jelentőségű tájképvédelmi terület övezetben csak olyan kiemelt térségi és megyei területfelhasználási kategória jelölhető ki, amely a kijelölés alapjául szolgáló tájképi értékek fennmaradását nem veszélyezteti.

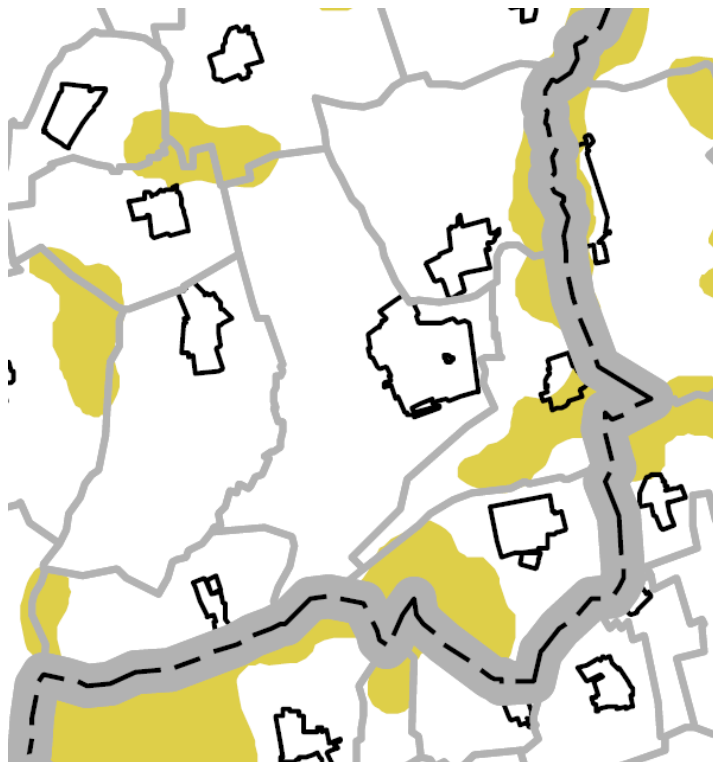
(2) Az övezetbe tartozó település településszerkezeti tervében csak olyan területfelhasználási egység jelölhető ki, továbbá helyi építési szabályzatában és szabályozási tervében csak olyan építési övezet és övezet hozható létre, amely a kijelölés alapjául szolgáló tájképi értékek fennmaradását nem veszélyezteti.

(3) Az építési övezetre vagy övezetre vonatkozóan meg kell határozni az ott elhelyezett építmények tájba illesztésére vonatkozó szabályokat, ennek ellenőrzéséhez a tájképet jelentősen megváltoztató építmények terveihöz külön jogszabályban meghatározott látványtervet is kell készíteni.

(4) Az övezetben bányászati tevékenységet a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó szabályok szerint lehet folytatni.

(5) Az övezetben közművezetékeket és járulékos közműépítményeket tájba illesztett módon, a tájképvédelmi célok megvalósulását nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával – beleértve a felszín alatti vonalvezetést is – kell elhelyezni.”

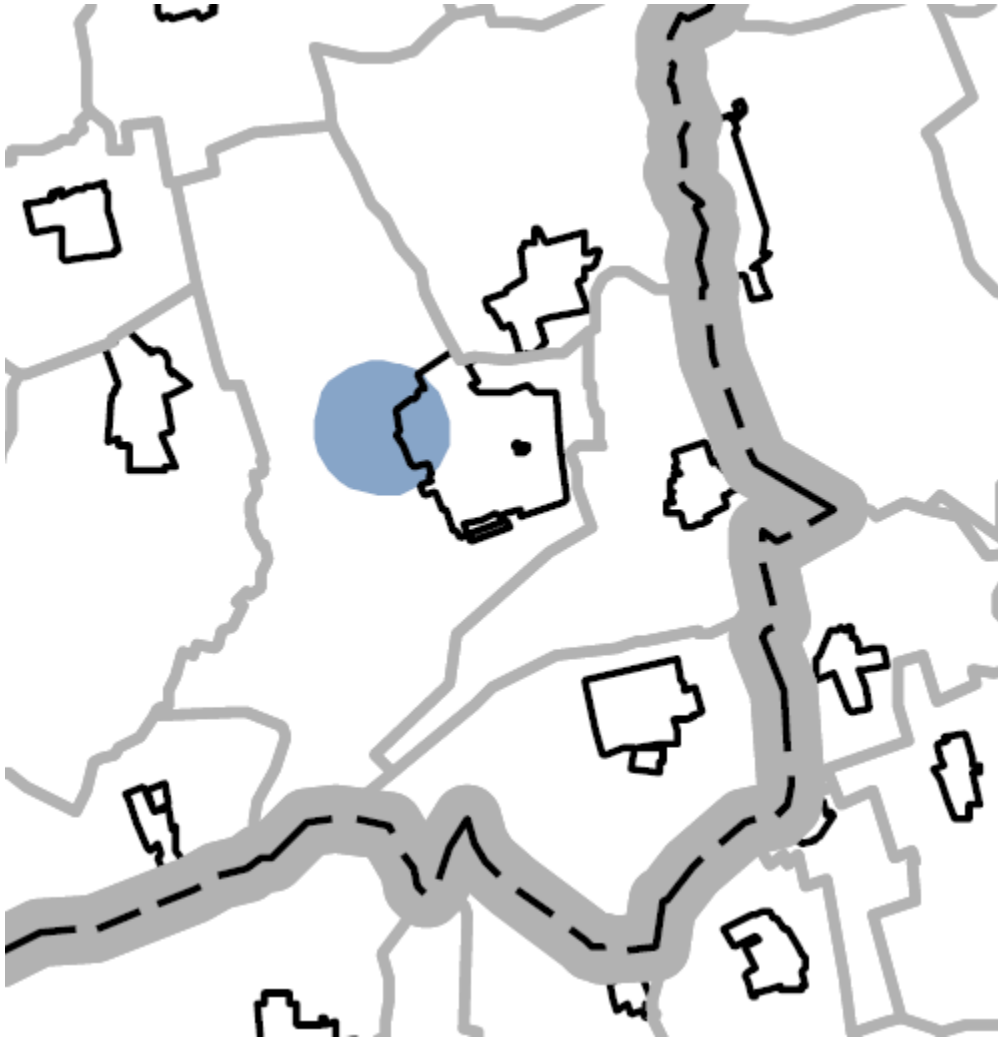
Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területe övezete a közigazgatási terület északi szegélyét érinti.



4. ábra - Országos Területrendezési Terv 3/ 5. sz. melléklet – Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területe övezete (Hatályos 2015. január 1-től)

Országos vízminőség-védelmi terület övezete a települést nyugati irányból a bel- és külterületet egyaránt érintően helyezkedik el.

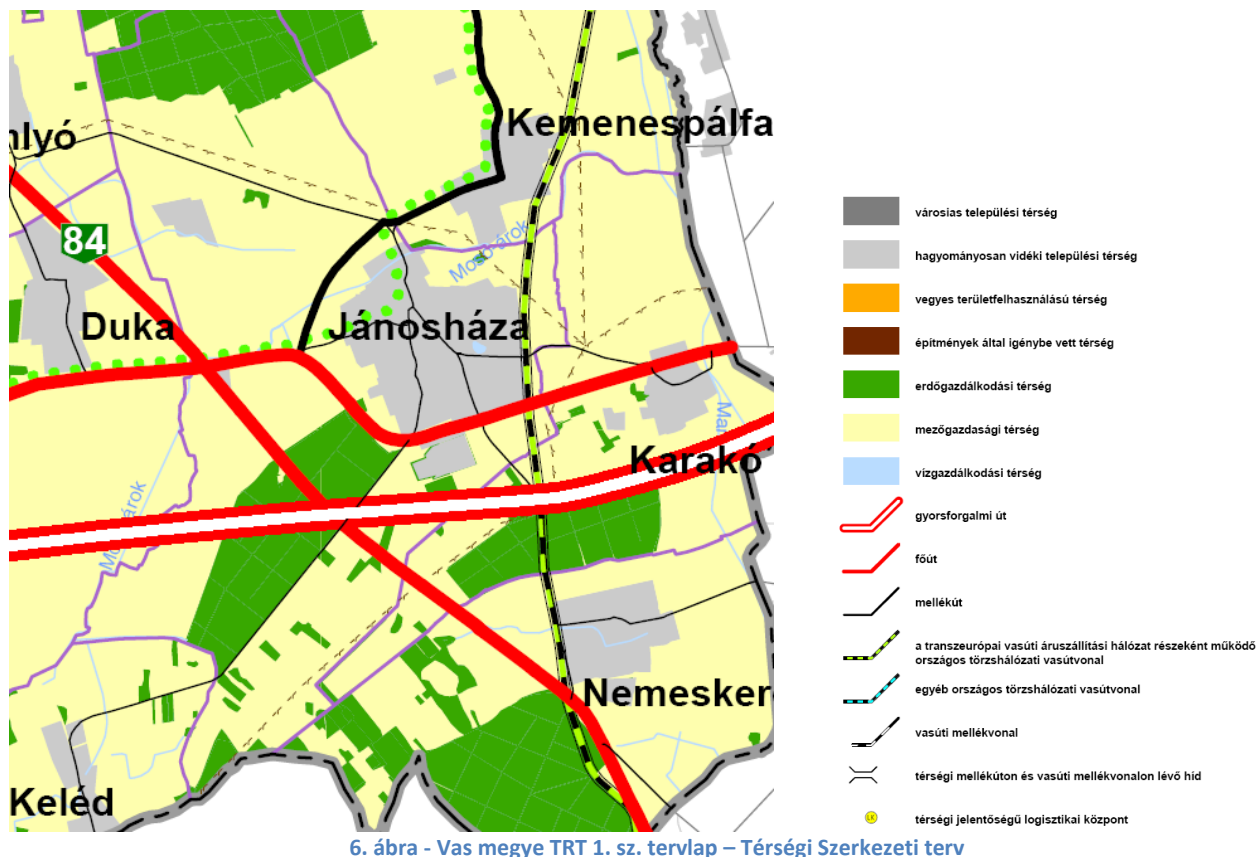
„Jánosháza sérülékeny ivóvízbázis előzetesen kijelölt hidrogeológiai védőterülete” lehatárolásra került a hatályos rendezési tervben. 123/1997.(VII. 18.) Korm. rendelet követelményeinek megfelelően a szükséges hidrogeológiai védőidomok előzetes meghatározása megtörtént, azt a Nyugat-dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság az Önkormányzat rendelkezésére bocsátotta. A végleges hidrogeológiai tervek elkészülte után a területen belül található vízi létesítmények védőövezeteit pontosítani szükséges.



5. ábra - Országos Területrendezési Terv 3/6. sz. melléklet – Országos vízminőség-védelmi terület övezete

Vas megye területrendezési terve (PESTTERV 2010. november 26-án elfogadva) a város területén az alábbi fejlesztéseket határozza el, illetve figyelembe veendő meglévő-megmaradó állapotot rögzíti:

A) Területrendezési tervlap



A Vas megyei Területrendezési terv által Jánosháza közigazgatási területén belüli övezetek:

- **Hagyományos vidéki települési térség:** a megyei területrendezési tervben alkalmazott területfelhasználási kategória, amelybe a megye községei tartoznak.

Terület kimutatás a 2011-ben hatályos rendezési tervről:

TÉRSÉGEK TERÜLET KIMUTATÁSA							
Területfelhasználási kategóriák megnevezése	Megyei terv alapján	Hatályos rendezési terv alapján (2007)		Rendezési terv módosítása alapján (2011)		Aránya és eltérése a megyei tervtől	
		ha	%	ha	%	ha	%
a.) Hagyományos vidéki települési térség	360	289,1		397,2		32,8	110 % +10 %
b.) Erdőgazdálkodási térség	271,4	317,1		364,1		92,7	134 % +34 %
c.) Mezőgazdasági térség	1699,75	1717,9 5		1545,9 5		153,8	90% -10 %
d.) Vízgazdálkodási térség	9,85	16,85		16,85		7	171 % +71 %
Közigazgatási terület mindösszesen	2341	2341		2341		-	

A megyei tervhez adatszolgáltatásként a szerkezeti terv átadásra került, így jelentősebb eltérés az Ávasalja dűlő beépítésre szánt gazdasági területének, a kelédi út menti újabb különleges és gazdasági területből, illetve a biológiai aktivitási érték számításból adódó erdősítésből adódott. Ennek aránya a törvényi előírásnak megfelelően teljesült.

- **Hagyományos vidéki települési térség:** A megyei terv által övezet területébe sorolt földrészletek nagysága +10%-os növekedést mutat, azaz a rendezési terv által jelölt vidékies települési térség ennyivel haladja meg a Vas megyei területrendezési terv által beépítésre szánt területek nagyságát. Eltérés a 2007 és 2011-es rendezési tervekben megfogalmazottakhoz képest 108,1 ha volt. Szerencsére a város igazgatási területének relatív nagy kiterjedése folytán ez nem jelent %-osan jelentősebb eltérést.
- **Erdőgazdasági térség:** az OTRT 6.§(2) bekezdése alapján az erdőgazdálkodási térséget legalább 85%-ban erdőterület területfelhasználási egységbe kell sorolni. A biológiai aktivitási érték helyreállítása céljából az erdőterületek aránya 134%-a az erdőgazdasági térségként kijelölt területeknek. Ez a biológiai aktivitási érték számítás alapján bekövetkezett növekménynek köszönhető, kisebb részben pedig a 2007-es rendezési tervben a Körtvélyesi major körül kijelölt véderdőnek.
- **Mezőgazdasági térség:** a mezőgazdasági térséget legalább 85%-ban mezőgazdasági terület területfelhasználási egységbe kell sorolni, a térségben nagyvárosias lakóterület és vegyes terület területfelhasználási egység nem jelölhető ki. Jánosházán a mezőgazdasági térség jelentősebb mértékben, 10%-kal csökkent, azonban ez sem éri el a törvényben rögzített 15%-os térséget. A csökkenés egyszerre adódott az erdőterületek növekedéséből, a beépítésre szánt területként kijelölt területek jelentős számából.
- **Vízgazdálkodási térség:** vízgazdálkodási térséget legalább 90%-ban vízgazdálkodási terület területfelhasználási egységbe kell sorolni, a fennmaradó részen beépítésre szánt terület nem jelölhető ki. A vízgazdálkodási területek vonatkozásában a 2011-ben elfogadott szerkezeti tervváltozást a 2007-es tervhez képest nem hozott. A megyei tervhez képest az eltérés a vízállásként nyilvántartott Körtvélyes utca nyugati oldalán lévő területek vízgazdálkodási területként való kijelöléséből következett.

Mindezek alapján megállapítható, hogy Jánosháza város térségi területfelhasználási övezeteknek a 2003. évi XXVI. Tv. 6.§(2) alapján megfelelt.

Építmények által igénybe vett térség (az országos és térségi műszaki infrastruktúra-hálózatok és egyedi építmények területe) részeként az alábbi elemeket tartalmazza.

Az OTRT fogalomhasználata szerint építmények által igénybe vett térség: az országos, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben megállapított területfelhasználási kategória, amelybe a műszaki infrastruktúra, valamint a nem települési területekhez és települési funkciókhoz kapcsolódó egyedi építmények területe és szükséges védőterületük tartoznak.

VTrT így fogalmaz: Az építmények által igénybe vett térség területén elsősorban a gyengébb termőképességű talajok igénybevitelével kell megvalósítani a fejlesztéseket, a természetvédelem érdekeinek szem előtt tartásával.

A közúthálózat várost érintő elemei:

VTrT 1. Gyorsforgalmi utak

M8: (Ausztria) - Szentgotthárd térsége – (Veszprém – Enying térsége – Sárbogárd térsége - Dunaújváros - Kecskemét térsége - Szolnok - Füzesabony térsége /M3/) (a Szentgotthárd és Szolnok közötti szakasz a TEN-T hálózat része).

VTrT 2. Főutak

2.1. A főúthálózat elemei

- 8. sz. főút: (Székesfehérvár /M7/ – Veszprém) - Szentgotthárd - (Ausztria)
- 84. sz. főút: (Balatonederics /71. sz. főút/) - Sárvár – (Sopron) - (Ausztria)

VTrT 4.1. A transzeurópai vasúti áruszállítási hálózat részeként működő országos törzshálózati vasútvonalak

- Boba - Zalaegerszeg - Bajánsenye - (Szlovénia)

VTrT 6.2. Térségi jelentőségű kerékpárutak

- Celldömölk - Jánosháza - Mikosszéplak

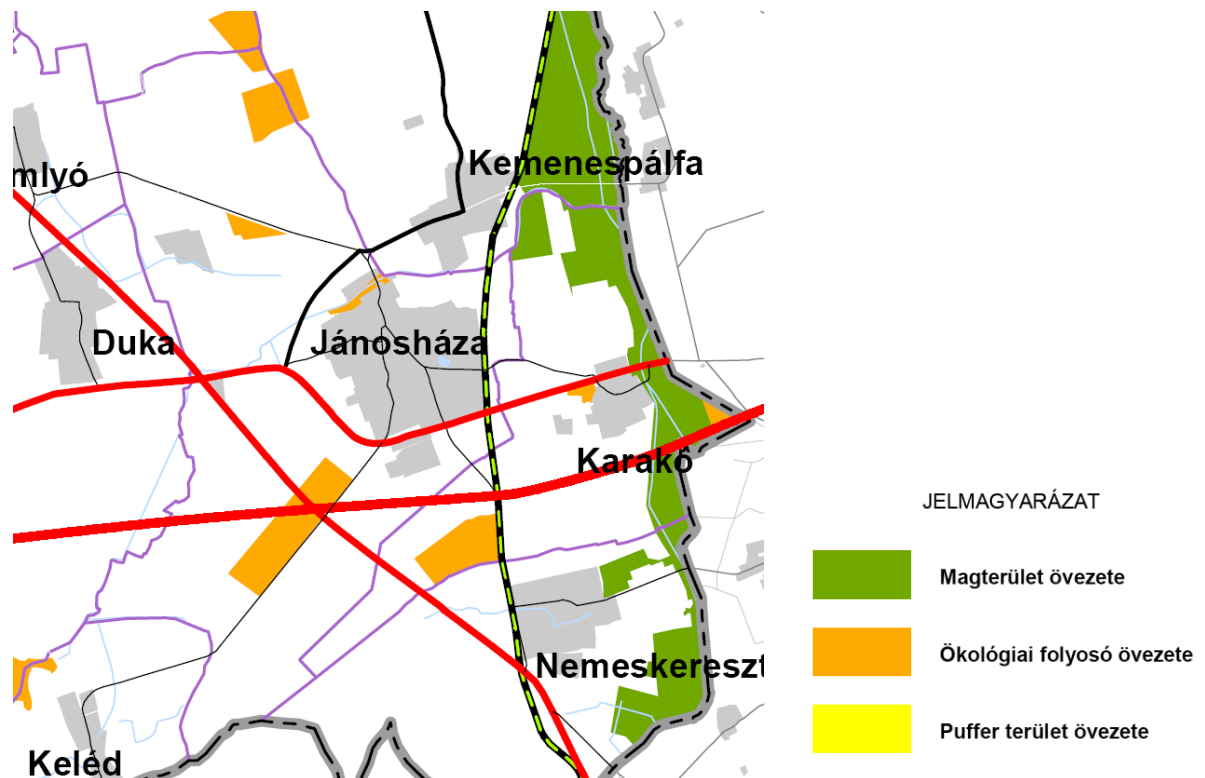
Közmű:

VTrT 11. Térségi szénhidrogén szállítóvezeték elemei

– (Devecser) - Jánosháza - Káld - Meggyeskovácsi - Vasszécseny - Szombathely,
Szombathely – Kőszeg

Megyei övezetek

a) Országos ökológiai hálózat övezete



7. ábra - Vas megye TRT 2. sz. tervlap – Magterület, ökológiai folyosó övezete, puffer terület

A területek lehatárolását már a hatályos településrendezési terv is tartalmazza a jelenlegi határoktól eltérő területekkel. Azonban az ökológiai hálózat övezete jelentősen csökkent, erdők kerültek ki az övezet hatálya alól. Az övezet területére vonatkozó OTrT szabályokat a település teljesíti. A védett területeken lévő mezőgazdasági területek korlátozottan művelhető mezőgazdasági területek közé tartoznak.

Az övezet területe 100%-ban megegyezik a rendezési tervben jelölt ökológiai folyosó övezetének területével. A területfelhasználások változásai nem érintik az övezet területét.

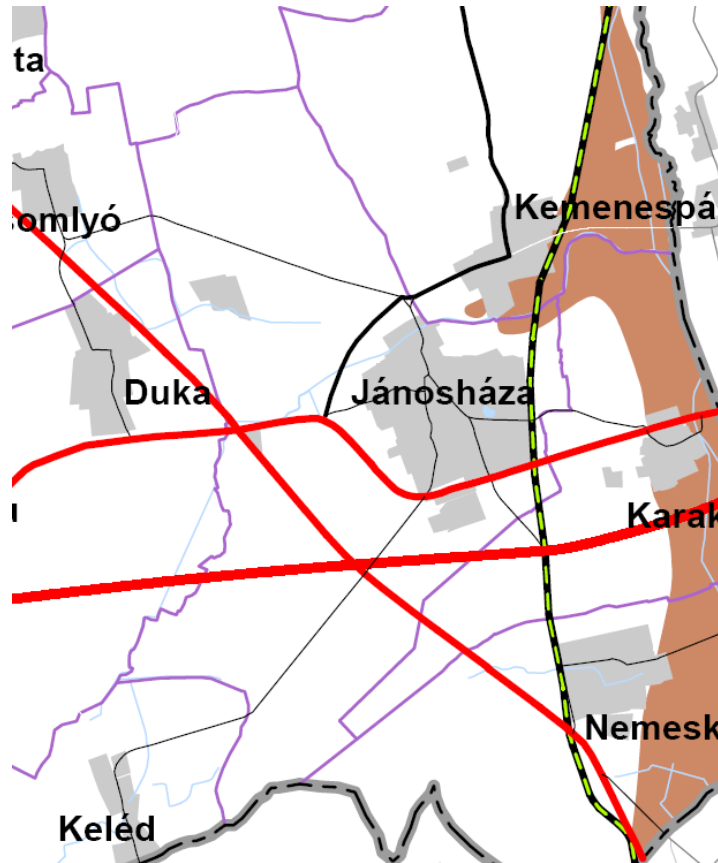
OTrT „13.§ (1) Az országos ökológiai hálózat övezetben csak olyan kiemelt térségi és megyei területfelhasználási kategória, illetve olyan övezet jelölhető ki, amely az ökológiai hálózat természetes és természetközeli élőhelyeit és azok kapcsolatait nem veszélyezteti.

(2) Az övezetben bányászati tevékenységet folytatni a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával lehet.

(3) Az országos ökológiai hálózat övezetét a kiemelt térségi és a megyei területrendezési tervekben magterület, ökológiai folyosó, valamint pufferterület övezetbe kell sorolni.”

b) Kiváló termőhelyi adottságú szántó területek övezete

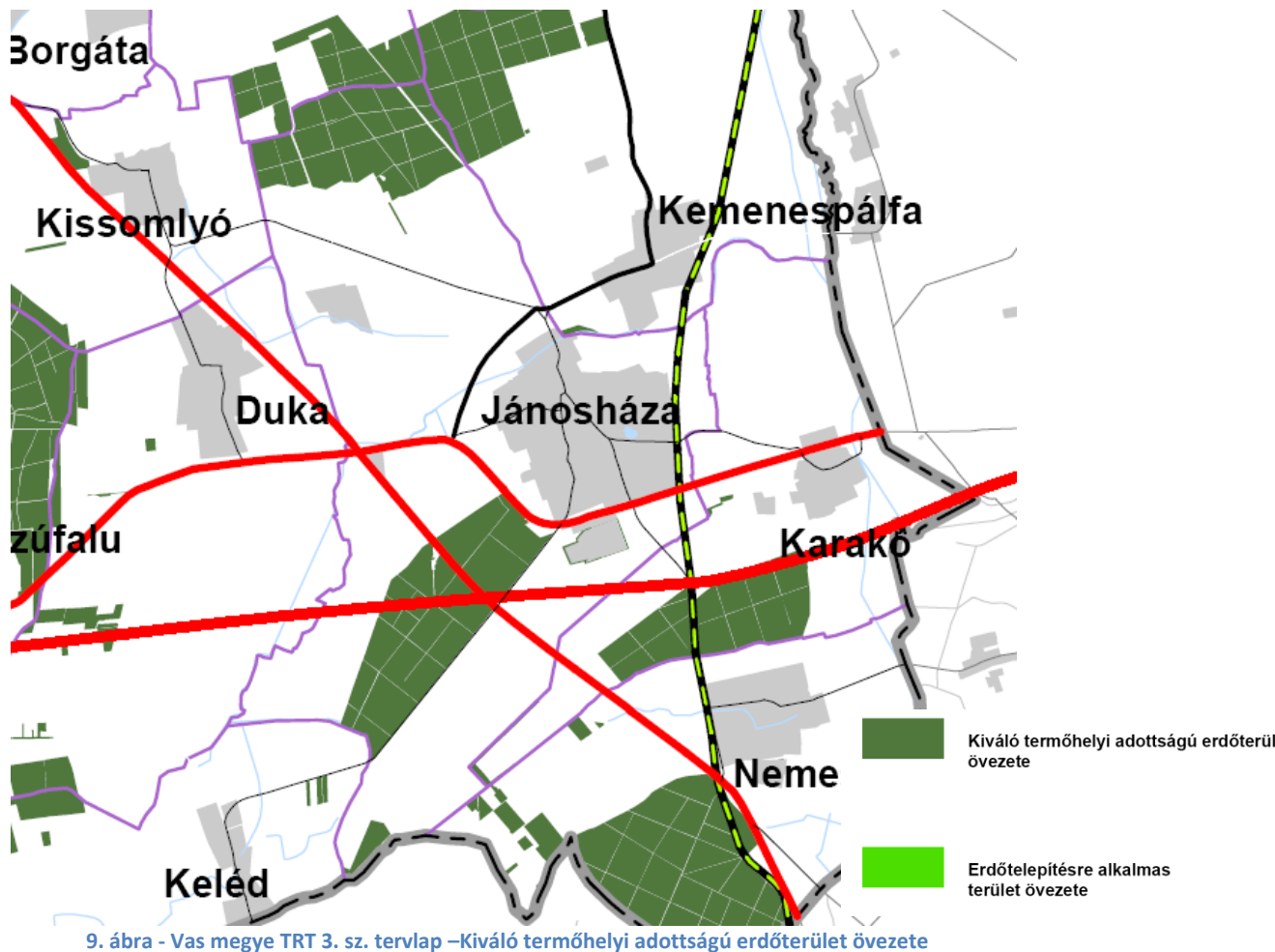
A település Kemenespálfával határos igazgatási területén került az övezet kijelölésre. Beépítésre szánt terület bővítése ebben az irányban nem tervezett.



8. ábra - Vas megye TRT 3. sz. tervlap – Kiváló termőhelyi adottságú szántó területek övezete

OTrT „13/A. § Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezetében beépítésre szánt terület csak kivételesen, egyéb lehetőség hiányában területrendezési hatósági eljárás alapján jelölhető ki.”

c) Kiváló termőhelyi adottságú erdőterületek



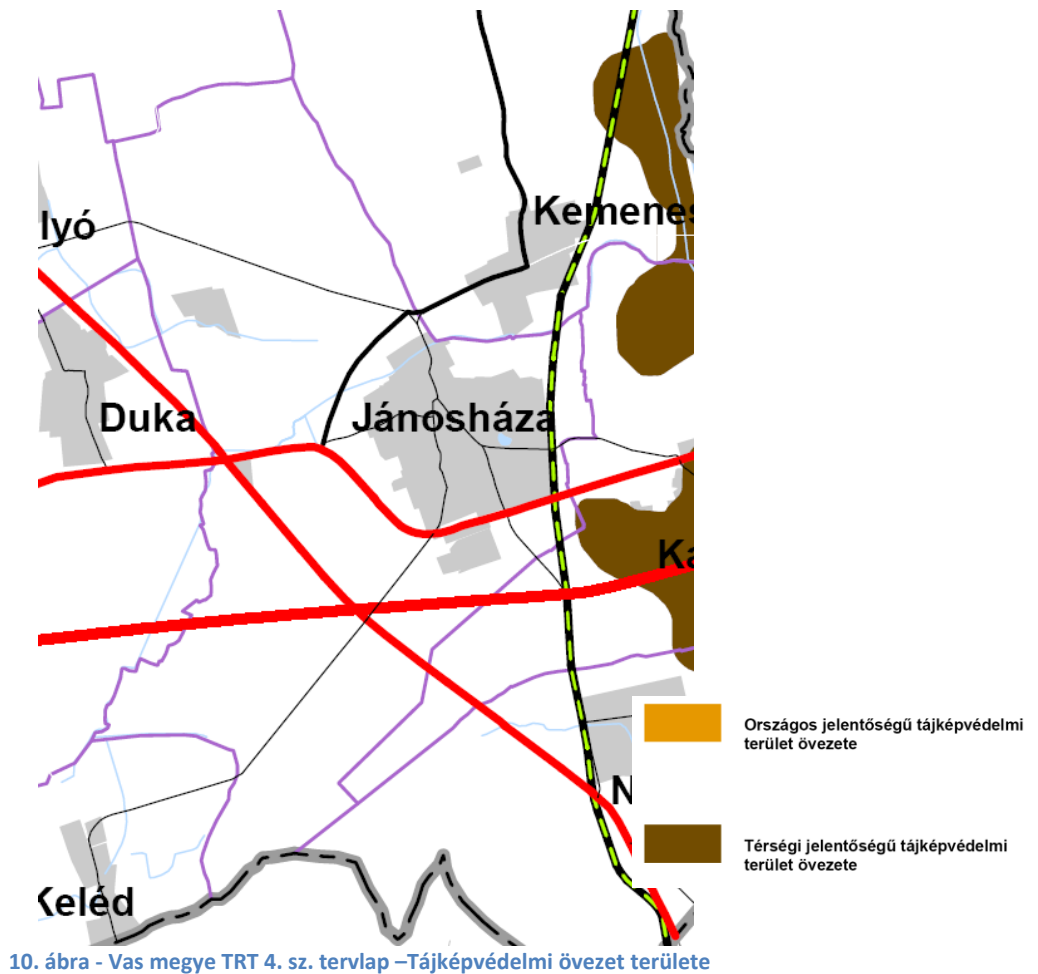
A kiváló adottságú erdőterületek övezete 100%-ban erdőterület besorolású a város rendezési tervében. Változás, illetve rendezési terv módosítása nem érinti az övezett területét. Az erdőterületek összességében jelentős mértékben növelésre tervezettek.

OTrT „13/B. § (1) Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezetében beépítésre szánt terület csak kivételesen, egyéb lehetőség hiányában területrendezési hatósági eljárás alapján jelölhető ki.

(2) Az övezetben külszíni bányatelek megállapítása, illetve bányászati tevékenység engedélyezése a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó szabályok szerint lehetséges.”

d) Tájképvédelmi terület

Az övezet területe Karakó térsége felől épphogy érinti a település igazgatási területét. A terület mezőgazdasági művelésben volt, és marad is. Korábban az övezet részét képezte az északi erdőség is.



OTrT „14/A. § (1) Az országos jelentőségű tájképvédelmi terület övezetben csak olyan kiemelt térségi és megyei területfelhasználási kategória jelölhető ki, amely a kijelölés alapjául szolgáló tájképi értékek fennmaradását nem veszélyezteti.

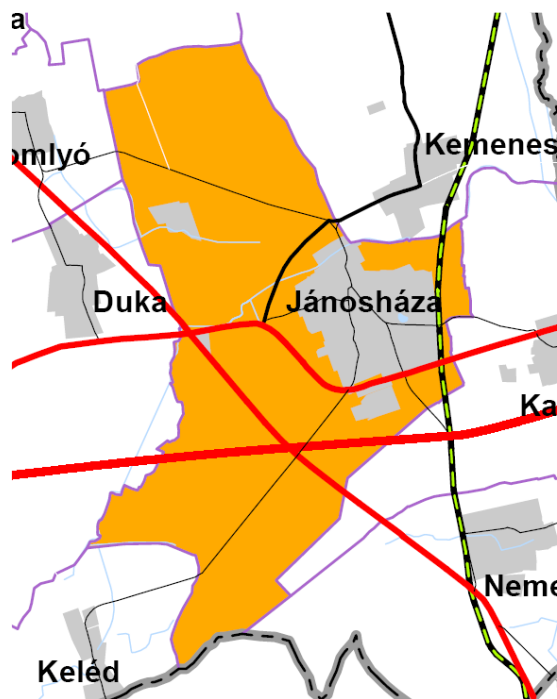
(2) Az övezetbe tartozó település településszerkezeti tervében csak olyan területfelhasználási egység jelölhető ki, továbbá helyi építési szabályzatában és szabályozási tervében csak olyan építési övezet és övezet hozható létre, amely a kijelölés alapjául szolgáló tájképi értékek fennmaradását nem veszélyezteti.

(3) Az építési övezetre vagy övezetre vonatkozóan meg kell határozni az ott elhelyezett építmények tájba illesztésére vonatkozó szabályokat, ennek ellenőrzéséhez a tájképet jelentősen megváltoztató építmények terveihez külön jogszabályban meghatározott látványtervet is kell készíteni.

(4) Az övezetben bányászati tevékenységet a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó szabályok szerint lehet folytatni.

(5) Az övezetben közművezetéseket és járulékos közműépítményeket tájba illesztett módon, a tájképvédelmi célok megvalósulását nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával - beleértve a felszín alatti vonalvezetést is - kell elhelyezni.”

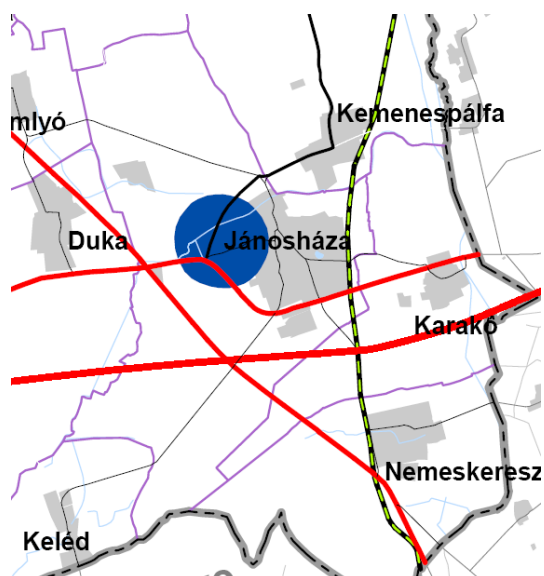
e) Történeti települési térség övezete



11. ábra - Vas megye TRT 6. sz. tervlap – Történeti települési térség övezete

A település helyi és országos értékeinek számbavétele az elkészített örökségvédelmi hatástanulmány alapján megtörtént. A régészeti, műemléki védelem mellett utcaképi, és egyedi helyi védelem került meghatározásra a hozzájuk rendelt építési szabályokkal együtt.

f) Kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület által érintett település



12. ábra - Vas megye TRT 7. sz. tervlap – Kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület által érintett település

Az övezet területét a szerkezeti terv módosítása lehatárolta. Bányaterület nyitása az övezet területén nem tervezett.

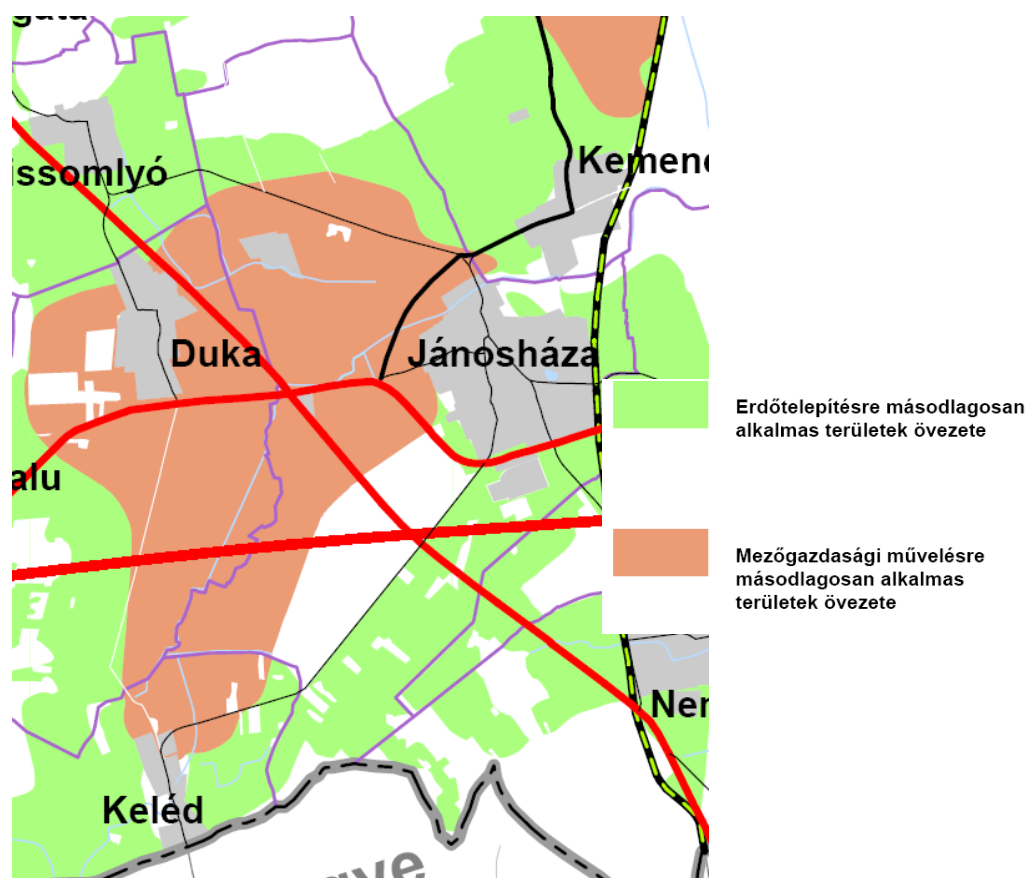
OTRT „15. § A kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület övezetében bányászati tevékenységet a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó szabályok szerint lehet folytatni.”

Ajánlott övezetek

A megyei területrendezési terv rendelettel elfogadásra kerülő övezetein kívül meghatározott (ajánlott) övezet. A rendezési tervmódosításban intézkedést ezen övezetek érintettség hiányában kötelező intézkedést nem igényelnek.

a) Erdőtelepítésre és mezőgazdálkodásra másodlagosan alkalmas területek övezete

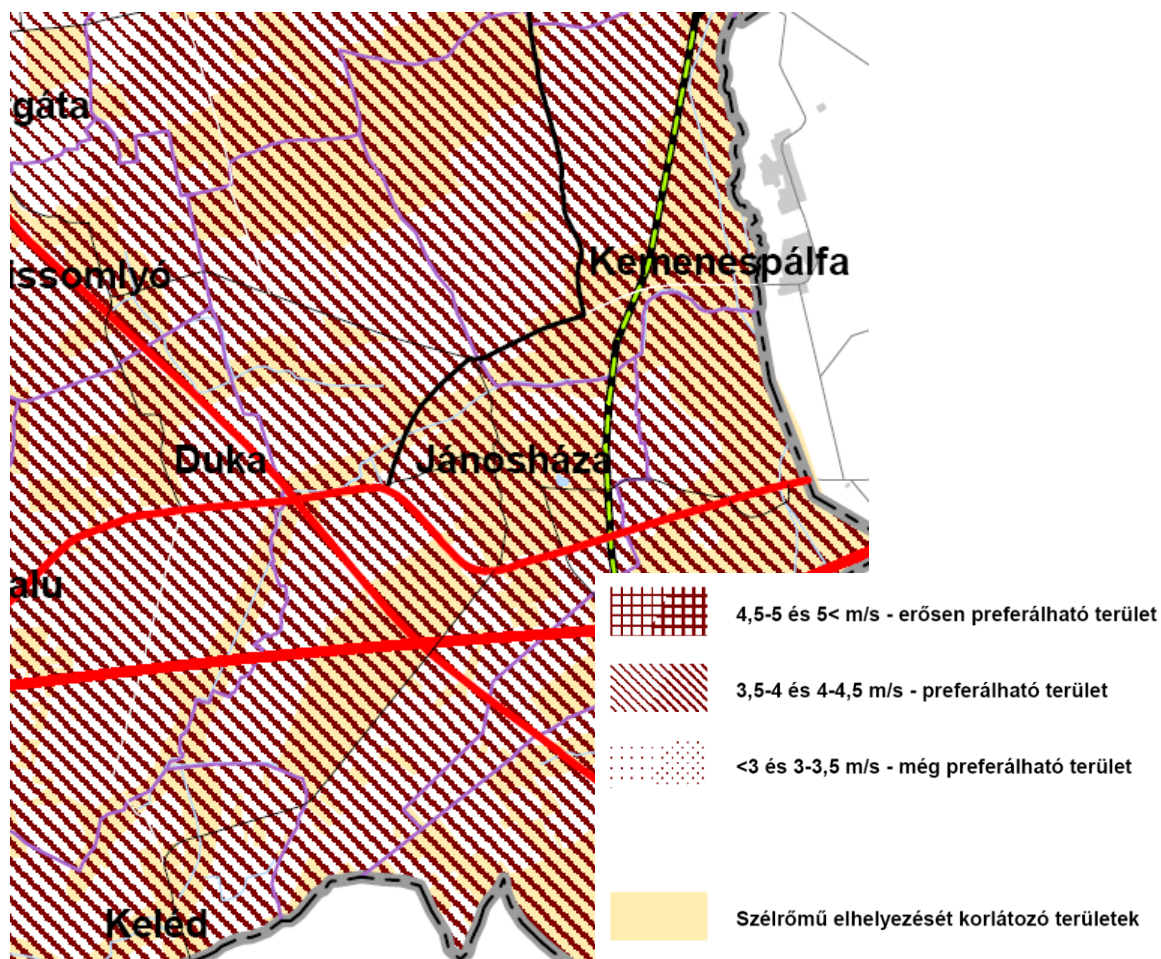
A tervezett erdősítéseknel figyelembe vettük a „mezőgazdasági művelésre másodlagosan alkalmas területek övezetét, illetve az „erdőtelepítésre másodlagosan alkalmas területek övezetét”. Ez azt jelenti, hogy gyengébb minőségi osztályú, katonai térképeken korábban erdőművelési ágú területként feltüntetett területeken javasoltunk visszaerdősítést, a biológiai aktivitási értékszámítás egyenlegének javítása érdekében.



13. ábra - Vas megye TRT határozata alapján ajánlott övezet – Erdőtelepítésre és mezőgazdálkodásra másodlagosan alkalmas területek övezete

b) Szélerőmű elhelyezésének területe

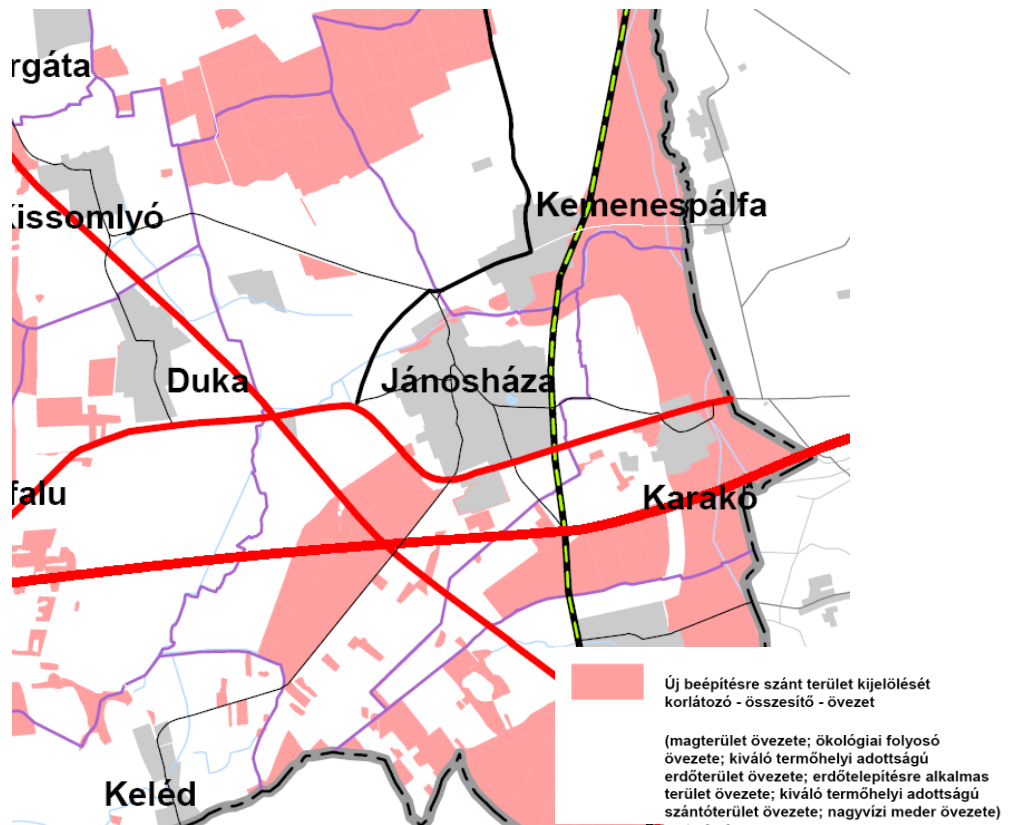
Szélerőmű létesítése nincsen napirenden. A lakott területek sűrűsége miatt: Duka-Jánosháza-Kemenespálfa-Karakó a szélerőműpark létesítése a védőtávolságok miatt további vizsgálatot igényelne.



14. ábra - Vas megye TRT határozata alapján ajánlott övezet – Szélerőmű területe

c) Korlátozó övezet összesítése

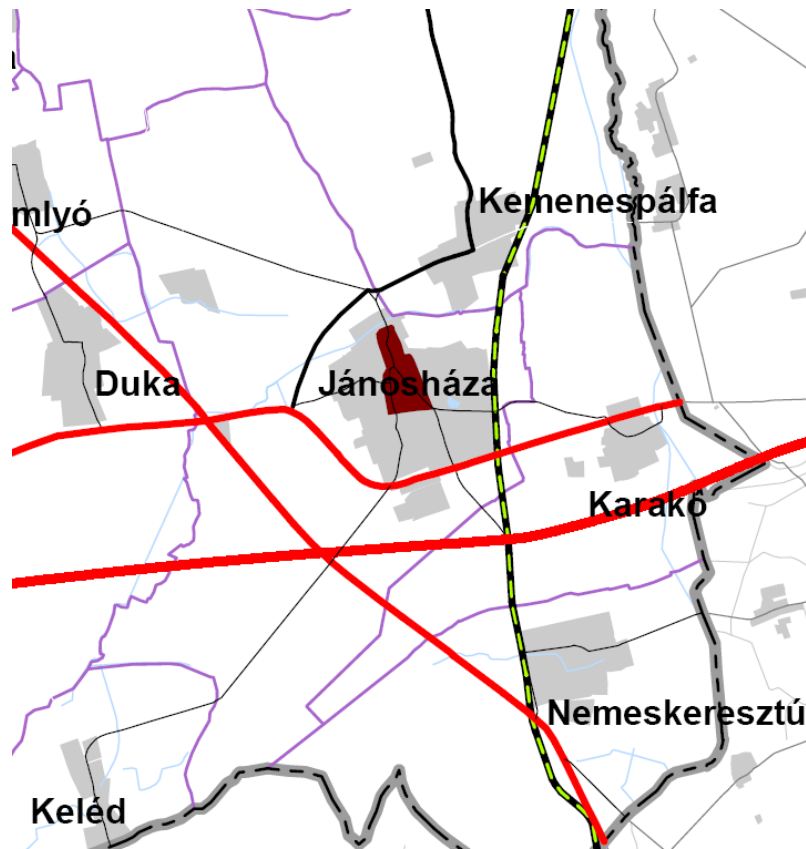
A tervezett beépítésre szánt területek kijelölését a korlátozó övezetek összesítésének kimutatása alapján kell mérlegelni.



15. ábra - Vas megye TRT határozata alapján ajánlott övezet – Korlátozó övezet összesítése

d) Történeti települési terület övezetét pontosító lehatárolás

A város területén a műemléki jelentőségű terület, régészetileg védett terület, egyedi védelem alatt álló építmények, az utcakép védelme biztosítja az épített örökség fenntartását és a település idegenforgalmi, városias arculatának kiaknázását.

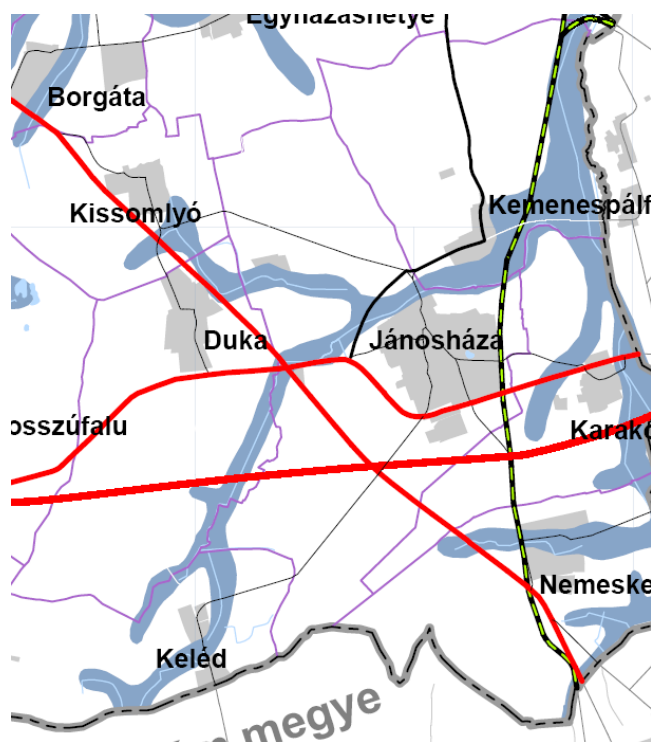


16. ábra - Vas megye TRT határozata alapján ajánlott övezet – Történeti települési terület övezetét pontosító lehatárolás

e) Vízerózió övezetének megyei pontosítása

A Mosó árok nyomvonalát kíséri a területsáv. A szabályozási terv előírásokat tartalmaz a talajerózió mértékének csökkentésére.

A VTrT-ben lehatárolt övezet területe 100%-ban megegyezik a rendezési tervben jelölt vízerózióknak kitett övezet területével. Eltérés a digitális térkép adta pontosításból következik.



17. ábra - Vas megye TRT határozata alapján ajánlott övezet – Vízérózió övezetének pontosítása

1.4. A szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek - az adott település fejlesztését befolyásoló - vonatkozó megállapításai

Keléd község településrendezési eszközökkel rendelkezik. Készítője a Modulator Kft. volt 2006. december 11-én. A településrendezési terv a belső tartalékok jobb kihasználására törekedett. Cél volt a településkép fejlesztése, egy templom/kápolna építésének elősegítése, a település mezőgazdálkodásának támogatása, a korábbi hagyományok alapján kialakult gyümölcsgazdálkodás újjáélesztése. A tervek között szerepel a Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. távlati 8-as főút kiépítése esetén egy Vashosszúfalu-Duka külterület – Keléd belterület közötti összekötő út kiépítése.

Duka község településrendezési eszközeit 2006-ban fogadták el. A fejlesztés célja 8-as főút-84-es főút által határolt belterület tömörítése, új gazdasági, lakóterületek kialakítása, a műemlék Dukay kastély és környezetének értékőrző fejlesztése. 2015-ben a településrendezési terv módosításra került. A településrendezési eszköz módosításának célja, hogy a 8. számú főút Jánosháza-Szemenye közötti szakasz 2x2 forgalmi sávra történő bővítéséhez és a meglévő út 115 KN teherbírású burkolat megerősítéséhez az építési engedélyezési tervek elkészítése Dukát érintő, települést délről elkerülő új szakasza illeszkedjék és nyomvonal a településszerkezeti tervben és helyi építési szabályzatban biztosítva legyen. Jelenleg hatályos településrendezési tervekben szereplő 8-os főút nyomvonala és csomóponti kialakítása nem mindenben egyezik meg a FŐMTERV és Unitef'83 Zrt. által elkészített, immár nem tanulmánytervi szintű nyomvonallal.

Kissomlyó és **Egyházasbénye** községek településrendezési tervvel nem rendelkeznek. Jánosházáról a 84-es főút felé menő 8457 jelű összekötő út érinti Kissomlyó község igazgatási területét.

Kemenespálfa község településrendezési tervét a MODULOR Kft. készítette el 2008. novemberében. A településrendezési terv célja község lakóterületi fejlesztéseinek koordinálása és biztosítása, a történelmi településrészek értékőrző megújítása, a Révay-kastély megújításának elősegítése.

Mindemellett a közmű infrastruktúra fejlesztése, lehetséges gazdasági területek kijelölése is kiemelt cél volt. A külterületek esetében a hagyományos mező- és erdőgazdálkodás fenntartását támogatta a tervezet.

Karakó község településrendezési tervét az ALTUS Savaria Kft. készítette. Jelenleg módosítás alatt áll, mivel a 8-as főút 2x2 sávossal kialakítása kapcsán a közlekedési hálózat jelentős mértékű átalakítását tervezik a főút és csatlakozó mellékúthálózat tekintetében. A település elsődlegesen a lakóterületek fejlesztését és jobb minőségű kiszolgálását tervezi. A mezőgazdálkodás tekintetében az állattartás kiemelt szerepet tölt be.

Zalaerdőd község településrendezési tervét a KASIB Kft. készítette el 2012. szeptemberében. A településfejlesztés célja a lakóterületek kiszolgálása, bővítése, a kialakult tájhasználat megőrzése.

1.5. Hatályos településfejlesztési döntések bemutatása

1.5.1. A hatályos fejlesztési koncepció, integrált településfejlesztési stratégia vonatkozó megállapításai

Jánosháza Önkormányzata 52/2003.(V.29.) Képviselő-testületi határozattal fogadta el a Településfejlesztési Koncepciót.

A településfejlesztési koncepció az alábbi célokat tűzte ki:

A településfejlesztés alapvető követelménye volt, az akkor érvényben lévő rendezési terv szerinti helyre a vasútvonal és a vasútállomás kihelyezése. – Nem valósult meg.

Vas megye területrendezési terve az M8-as főút új nyomvonalon történő megépítését irányozta elő. Cél volt a Karakó és Nemeskeresztúr községek közötti területen áthaladó nyomvonalhoz közlekedési kapcsolat kialakítása. – Nem valósult meg.

Lakásépítési területek kijelölése, felhasználva a belterületen belüli tömbbelsőket feltárását, és a Ny-i irányú belterületi bővítés lehetőségeit. – Nem valósult meg.

A vasút régi és új nyomvonala közötti területeket a 8.sz. főút mindkét oldalán ipari és kereskedelmi célú gazdasági fejlesztések telephelyeihez kell elsősorban felhasználni. A területek feltáró útjait kamionforgalmi igényekhez igazodóan kell kialakítani. – Részben megvalósult.

Ki kellett alakítani a belterület útjainak hierarchikus rendjét, a gyűjtőutak, közterületek, illetve közparkok kialakítását is figyelembe véve. – Részben megvalósult.

Fel kellett tárni a vizes élőhelyek létrehozásának lehetőségeit, különös tekintettel a Mosó-árok adta feltételekre. – Nem valósult meg.

Integrált településfejlesztési stratégia nem készült.

1.5.2. Hatályos településfejlesztési és településrendezési szerződések

Jánosháza Város Önkormányzata 2015. május 11-én írta alá szerződését a BFH Európa Kft-vel, a településfejlesztési koncepció 134/2012. jogszabály szerinti elkészítéséhez.

Ezt követően fog elkészülni a település teljes rendezési tervének felülvizsgálata.

1.6. A település településrendezési tervi előzményeinek vizsgálata

1.6.1. A hatályban lévő településrendezési eszközök

Jánosháza Önkormányzata 52/2003.(V.29.) Képviselő-testületi határozattal fogadta el a Településfejlesztési Koncepciót.

A Képviselőtestület 92/2008. (VI. 24.) számú határozatot hozott, mint településfejlesztési döntést a 2008-as településrendezési terv módosításának megkezdése előtt a településfejlesztési koncepcióval.

A településszerkezeti tervet a 177/2007.(XII.3.) sz. határozat fogadták el és 103/2011. (IX.15.) számú határozattal módosították.

Az OTÉK alapú helyi építési szabályzatot és szabályozási tervet a 13/2011.(IX.16.) önkormányzati rendelettel alkották meg.

2008-ban új Örökségvédelmi Hatástanulmány készült, mely a jogszabályi előírásoknak megfelelő tartalmú és metodikájú, méltó volt a település gazdag történelméhez.

1.6.2. A hatályos településszerkezeti terv megállapításai, megvalósult elemek

Közlekedési területek és folyosók változásai

A szerkezeti terven ábrázolt közlekedési rendszer hierarchiájának jelentős új eleme:

- Gyorsforgalmi út
 - M8. számú (Ausztria) – Szentgotthárd térsége – Veszprém – Enying térsége – Sárbogárd térsége – Dunaújváros – Kecskemét térsége – Szolnok – Füzesabony térsége (M3) (a Szentgotthárd és Szolnok közötti szakasz a TEN-T hálózat része) – Nyomvonal kijelölő tanulmánytervi változatok

Kiépítésére nem került sor. Jelen szakaszban a 8-as főút 2x2 sávós kiemelt főúttá fejlesztésének építési engedélyezési és kiviteli tervei készülnek a Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. megbízásában.

Bel- és külterületek lehatárolásának változása

A város belterületének határa a jelen határozattal az alábbi földrészletek területére vonatkozóan is kiterjesztésre kerül:

- Külterületből belterületbe kerül kereskedelmi szolgáltató gazdasági terület részére a Kelédi útra erdei dűlőben 20,6 ha nagyságú terület. 050/1-3; 053; 056/2; 056/5; 054/2-5; 052/24, 052/27-28; 067/1-2; 063/2; 064; 065; 066; 067/1-2; 068/1 hrsz mezőgazdasági területen új kereskedelmi gazdasági terület került kijelölése.
részben valósult meg.

A településszerkezeti terv módosításával érintett, belterületbe vonásra kerülő területek nagysága 20,6 ha, amely a meglévő rendezési tervben 289,1 ha belterületnek az 1,07%-a. Ezáltal a város tervezett belterületének nagysága a 2007-ben kijelölt fejlesztésekkel együtt 309,7 ha-ra változott.

Területhasználati változások

Belterületen:

Településközpont vegyes terület:

Kossuth tér 560 és 969/2 hrsz területe az 544 hrsz előtt közlekedési területből településközponti vegyes területbe kerül kiegészítve a meglévő intézmény területét. A meglévő fasorok megtartását biztosítani kell.

Ipari gazdasági terület

Különleges autóbusz-pályaudvar területből ipari gazdasági terület került kijelölésre – nem valósult meg.

Különleges terület

Parkolási célú közlekedési területből különleges autóbusz-pályaudvar terület került kialakításra a 021/7 hrsz területen – nem valósult meg.

Külterületen

Beépítésre szánt terület

Kereskedelmi szolgáltató gazdasági terület

0134/3/4/5 hrsz mezőgazdasági területen új kereskedelmi gazdasági terület kijelölése 10,2 ha nagyságban (Leier terület bővítése) korábbi általános mezőgazdasági terület felhasználásával – részben megvalósult.

Az Avasalja dűlőben, a Leier gyártól keletre, új kereskedelmi szolgáltató gazdasági terület került kijelölésre 64 ha nagyságban korábban általános mezőgazdasági területen – nem valósult még meg.

Kelédi út délkeleti oldalán 056/2; 067/1; 068/1; 056/5; 065; 054/1-5; 052/24; 050/1-2 067/2 hrsz területen 20,2 ha nagyságban – nem valósult még meg.

Különleges terület

- 048/1; 048/4; 048/9; 048/22; 048/23-38; 050/4-5 hrsz mezőgazdasági területen és erdőterületen új mezőgazdasági üzemi különleges terület kijelölése 8,7 ha (mezőgazdasági élelmiszeripari terület bővítése) – részben megvalósult.
- 075/47 hrsz területen a mezőgazdasági területből különleges mezőgazdasági üzemi terület kijelölése 4,6 ha nagyságban – nem valósult meg.

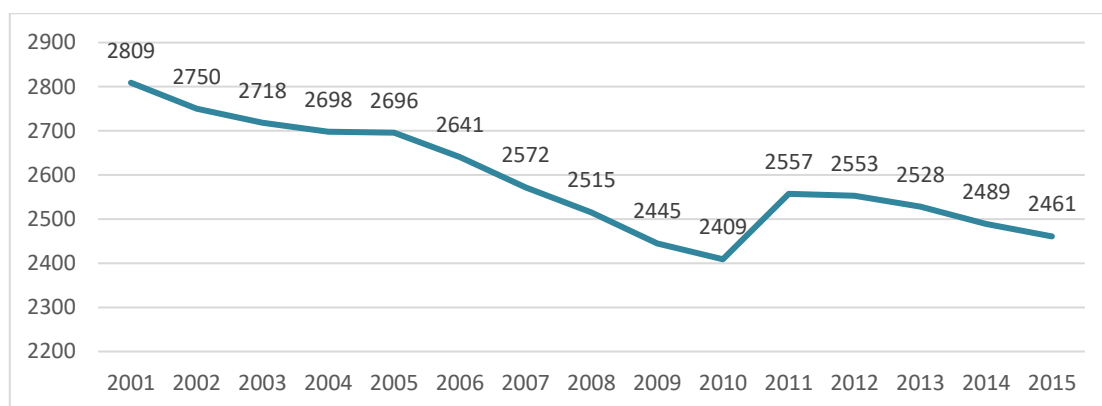
Helyi közlekedési fejlesztések:

A Képviselő-testület forgalomcsillapító szigetek kialakítását kezdeményezi a Berzsenyi és a Sümegi utcákban a lakott terület határánál – nem valósult meg.

1.7. A település társadalma

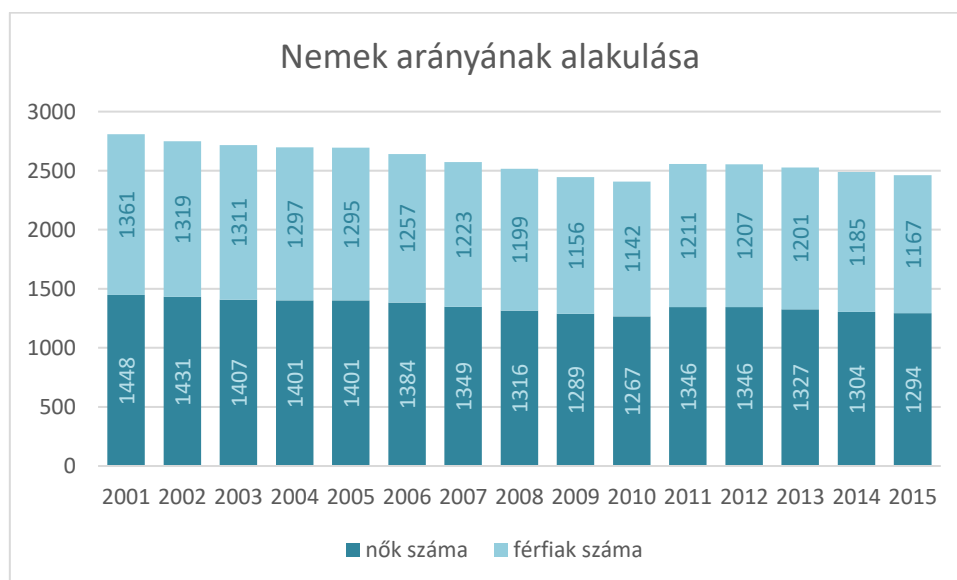
1.7.1. Demográfia, népesség, nemzetiségi összetétel, képzettség, foglalkoztatottság, jövedelmi viszonyok, életminőség

Jánosháza lakossága a KSH adatai alapján 2015-ben 2 461 fő volt. Ez az érték a tendenciát tekintve csökkenőnek tekinthető. 1960-ban még 3 561 fő élt a településen, azóta folyamatosan csökken az itt lakók száma. Az ezredfordulón már csak 2 852 fő lakott a településen, ami a 40 év alatt közel 20%-os csökkenést jelent. A csökkenés az ezredforduló után is folytatódott, 2010-re 2 409 főre csökkent a lakosság száma, ami a 2000-es év értékéhez képest újabb 15%-os csökkenés, ami kissé magasabb, mint a legtöbb kisváros esetén megfigyelhető 10% körüli érték. Ezt követően a népességszám 2011-re valamelyest növekedni tudott (valószínűleg ebben a növekedésben szerepet játszik a népszámlás pontosító hatása), de azóta ismét (ugyan nem számottevően) csökkenni kezdett, így a negatív trend nem tört meg.



18. ábra - Lakónépesség számának alakulása - Forrás: KSH

A településen a nemek eloszlását tekintve 2001 óta minden évben a nők voltak többségben. 2001-ben 52% volt a nők aránya a településen, ez az arány nem változott számottevően. 2009 és 2012 között emelkedett 53%-ra, de 2015-ben ismét 52% volt a nők aránya.



19. ábra - Nemek eloszlásának alakulása - Forrás: KSH

Élve születési, halálozási ráta

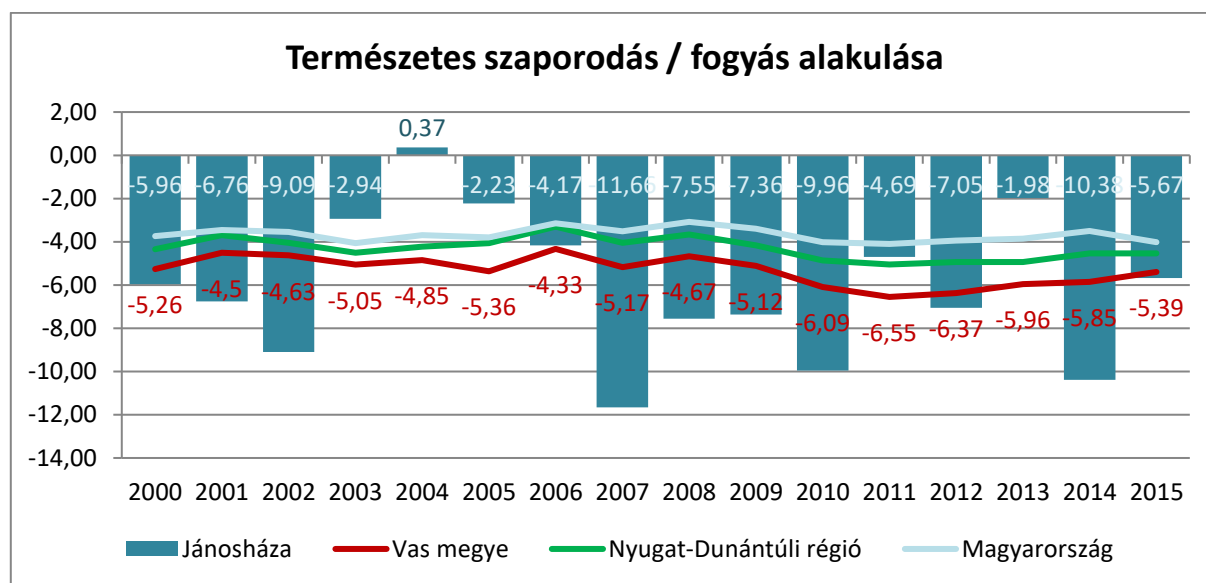
A népesség változásának tendenciáit nagymértékben befolyásolja az élve születés, és a halálozás.

Jánosházán az élve születési ráta változatosan alakult az elmúlt 13 év során. 2013-ban 6,72 ezrelék volt, ami alacsonynak mondható, és a megyei, a régiós, és az országos átlaghoz képest is kevesebb volt. Az ezt megelőző évben, 2012-ben, 1,51 ezrelékkal magasabb volt az arány, és ez már csak az országos értéktől maradt el, 0,88 ezrelékkal. A legmagasabb születési ráta 2008-ban volt Jánosházán, ekkor 10,34 ezrelék volt az arány, a legalacsonyabb 2007-ben, 6,22 ezrelékkal.

A halálozási ráta minden évben magasabb volt, mint az élve születési ráta. A 2013-as évben 8,7 ezrelék volt, ami a településre jellemző értékek tendenciáját megvizsgálva az alacsonyabb értékek között helyezkedik el, pontosabban megfogalmazva, a második legalacsonyabb arányú volt a vizsgált 13 évben (a legalacsonyabb 2004-ben volt, 8,15 ezrelékkal).

Ezt a két évet leszámítva mindig 10 ezrelék feletti volt a halálozási ráta Jánosházán, és mindösszesen 4 év volt (2004, 2005, 2006 és 2013), amikor a megyei, a régiós és az országos átlag alatt maradt.

A fentiek alapján megállapítható, hogy a településen természetes fogyásról beszélünk, mindösszesen egy év volt, a 2004-es, amikor a népesség növekedni tudott. 2013-ban -1,98 ezrelék volt a természetes fogyás, melynél kedvezőbb, csak a 2004-es természetes szaporodás volt a vizsgált 13 évben.

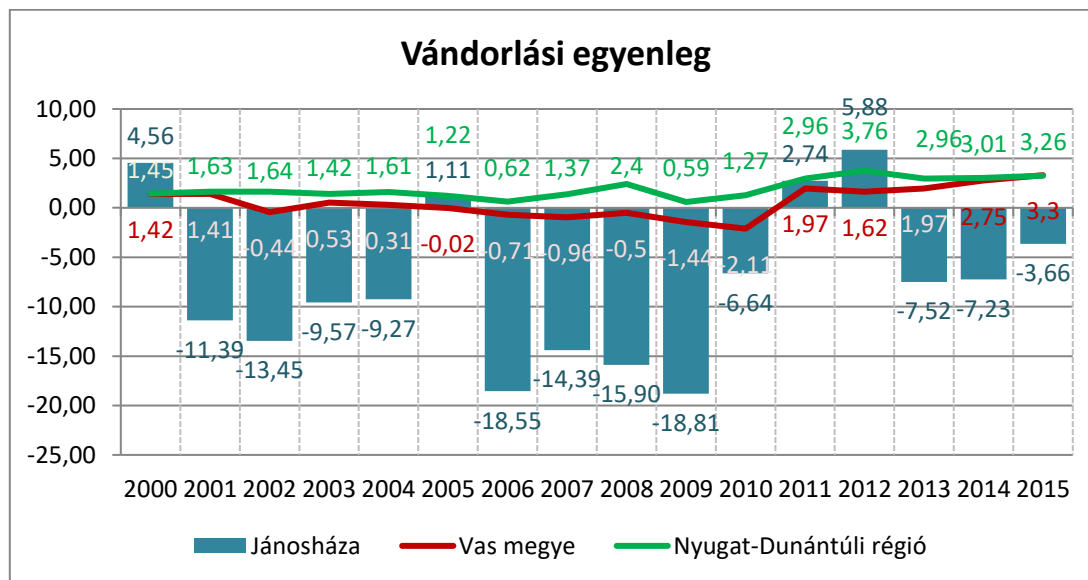


20. ábra - Természetes szaporodás/fogyás alakulása - Forrás: KSH

A legkedvezőtlenebbül 2007-ben alakult a település népessége, abban az évben a természetes fogyás 11,66 ezrelék volt, magasan a megyei, a régiós és az országos átlag fölött. 2014,-ben viszont ismételtén megközelítette a 2007-es természetes fogyás szintjét, 10,38 ezrelékkal.

Vándorlás

A népesség alakulására a természetes szaporodáson/fogyáson túl hatással van a vándorlási egyenleg is. Hasonlóan a természetes fogyáshoz, a település vándorlási egyenlege sem fest kedvező képet. A vizsgált 13 éves időszakban mindösszesen 4 évben (200, 2005, 2011, 2012) volt pozitív, azaz a népesség gyarapodott a bevándorlók által. Az összes többi évben viszont negatív volt, így megállapítható, hogy a településről jelentős az elvándorlás, és a halálozási többlet, valamint az elvándorlás miatt csökken Jánosháza népessége.



21. ábra - Vándorlási egyenleg alakulása - Forrás: KSH

A 2013-as évben a vándorlási egyenleg -7,52 ezrelék volt, az azt megelőző évben viszont pozitív, 5,88 ezrelék. Mindösszesen 2 alkalommal volt kedvezőbb az arány, mint a megyében (2005-ben és 2011-ben), viszont a Nyugat Dunántúli régióvándorlási egyenlegéhez csak közelíteni tudott a települési érték. A legtöbb elvándorlás 2006-ban volt, ekkor Jánosházán a vándorlási egyenleg -18,55 ezrelék volt. Ez az arány évente 10-20 elvándorlót jelent településen. 2015-re az előző évekhez képest a felére csökkent az elvándorlásból fakadó népességcsökkenés mértéke.

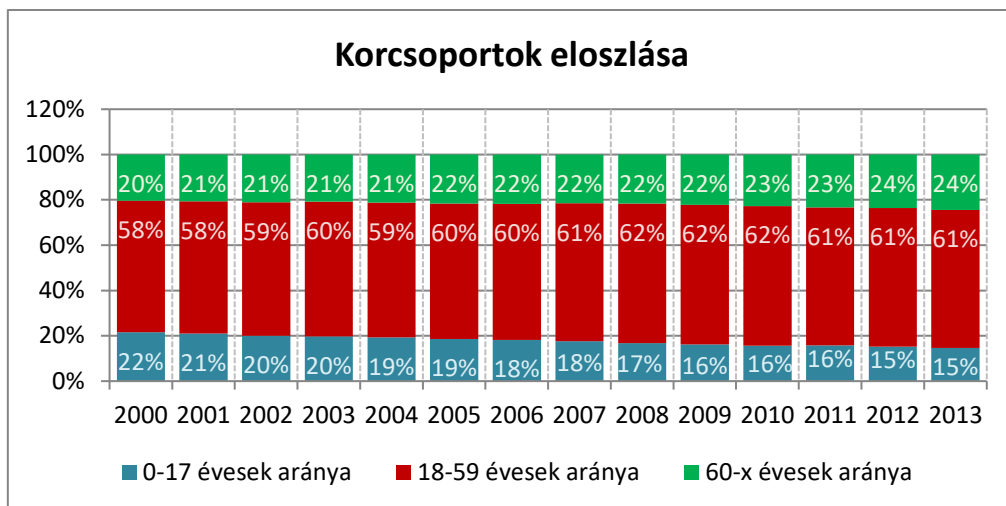
Korfa

Jánosházán az állandó népességből a KSH adatai szerint az aktív, munkaképes korú korosztály van a legnagyobb többségben, ez a 18-59 éveseket fedi le, arányuk 2013-ban 61% volt. Az érték 2000 óta 3%-kal növekedett, a legmagasabb 2008 és 2010 között volt, 62%, amely nem sokkal volt több a 2013-as értéknél.

Növekedett a 60 év felettiek aránya is, a 2000-ben mért 20%-os érték 2013-ra 24%-ra emelkedett.

Ezzel ellenben a 0-17 évesek aránya folyamatosan csökkent, a vizsgált 17 év alatt 7%-ot, 2013-ban 15% volt az arány, míg 2000-ben még 22% volt, magasabb, mint a 60 év felettiek aránya.

Ha a tendencia folytatódik, akkor Jánosháza lakossága még tovább, és egyre nagyobb ütemben fog csökkenni, hiszen egyre több lesz a 60 év felettiek aránya, valamint az aktív korú népesség aránya egyre inkább csökkenni fog, abból fakadóan, hogy a 0-17 évesek aránya csökken.

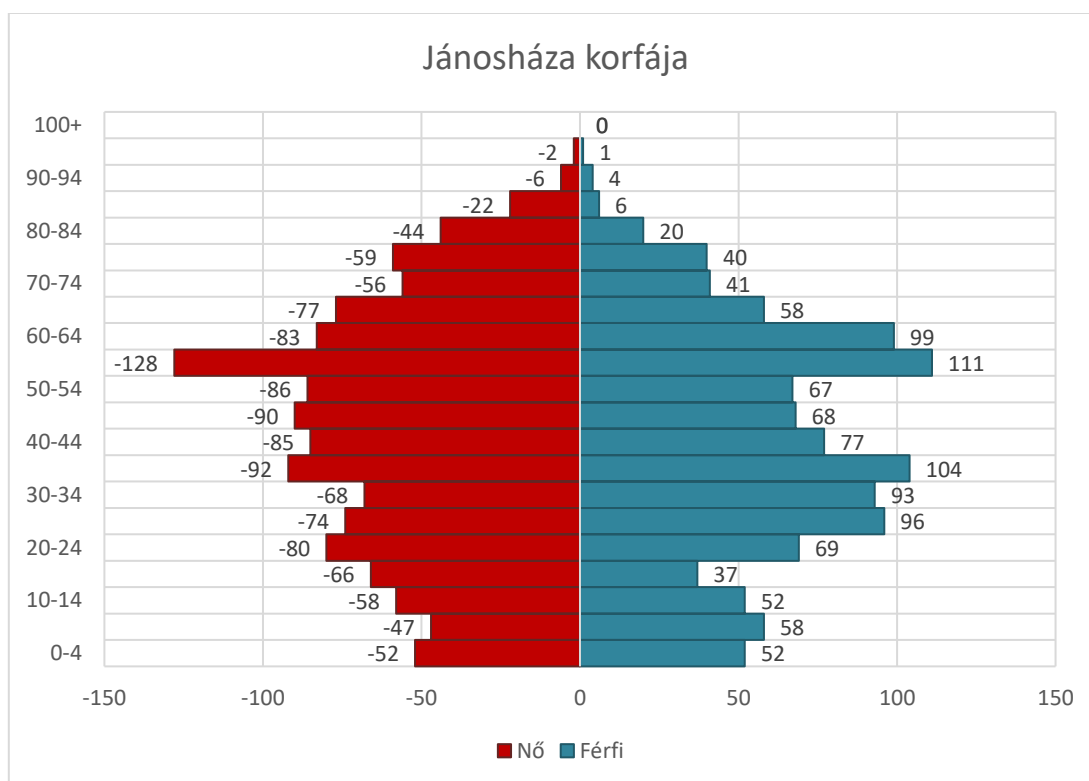


22. ábra - Jánosháza állandó népessége korcsoporthoz szerinti bontásban - Forrás: KSH

Ez azt fogja eredményezni, hogy kevesebb munkavállaló, és több eltartott fog élni a településen, ami komoly foglalkoztatási, költségvetési és végső soron szociális és társadalmi problémákat idézhet elő.

Ennek érdekében a település számára a legfontosabb, hogy meg tudja tartani fiataljait, és helyben munkát tudjanak vállalni.

A fenti megállapításokat a település korfája is alátámasztja:



23. ábra - Jánosháza korfája - Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás

Nemzetiségek

1. táblázat - A népesség nemzetiség szerinti eloszlása 2011-ben - Forrás: KSH

2011		Jánosháza		Vas megye	
		Fő	%	Fő	%
A nemzetiség, az anyanyelv, a családi, baráti közösségben használt nyelv választék legalább egyike szerint	Magyar	2 145	84,82%	218 361	85,09%
	Bolgár	-	-	96	0,04%
	Cigány (romani, beás)	140	5,54%	2 685	1,05%
	Görög	-	-	26	0,01%
	Horvát	...	...	3 197	1,25%
	Lengyel	3	0,12%	75	0,03%
	Német	16	0,63%	5 428	2,12%
	Örmény	...	...	51	0,02%
	Román	6	0,24%	336	0,13%
	Ruszin	-	-	33	0,01%
	Szerb	-	-	53	0,02%
	Szlovák	...	...	103	0,04%
	Szlovén	-	-	1 894	0,74%
	Ukrán	-	-	58	0,02%
	Hazai nemzetiségek együtt	169	6,68%	14 035	5,47%
	Arab	-	-	49	0,02%
	Kínai	...	...	43	0,02%
	Orosz	...	...	105	0,04%
	Vietnami	-	-	23	0,01%
	Egyéb	7	0,28%	1 059	0,41%
Össz.		2 323	91,85%	233 675	91,06%
Népesség		2 529	100,00%	256 629	100,00%

Jánosházán a lakosság közel 84,82%-a magyar nemzetiségű, mely hasonló mértékű, mint a megyében (85,09%). Magas a cigányok aránya, 5,54%, ez a megyei érték ötszöröse. A településen élő többi nemzetiség aránya nem éri el az 1%-ot. Így a német nemzetiségűek aránya 0,63% (ami 16 főt jelent), az ő arányuk töredéke (1,49%-kal kevesebb), mint a megyében. A románok aránya 0,24% (közel kétszerese a megyei arálynak). Élnek még a településen lengyelek, 0,12%-ban, és az egyéb nemzetiségűek aránya 0,28%. A pontozott vonallal jelölt adatok esetén nincs adat, vagy adatvédelmi okok miatt nem közölhető adatok miatt nem ismertek.

Népesség képzettsége

Jánosházán a 7 éves és annál idősebb népesség 1,22%-a nem végezte el az általános iskola első évfolyamát sem, ami a megyei értéknél 0,22%-kal magasabb. 10% feletti (10,61%) azoknak az aránya, akiknek az általános iskola 7. évfolyama, és magas, 34,09% az általános iskola 8. osztálya a legmagasabb iskolai végzettsége. Ez azt jelenti, hogy közel 50%, egészen pontosan 45,92% azoknak az aránya, akiknek az általános iskola 8. vagy annál alacsonyabb végzettsége a legmagasabb. Ez magasabb, mint a megyei arány, ahol a 7. évfolyamot végzettek aránya 9,7%, a 8. évfolyamot végzettek pedig 26,6%, így Vas megyében a 8. évfolyam és annál alacsonyabb végzettségűek aránya 37,3%, ami a települési átlagnál 8,62%-kal alacsonyabb.

2. táblázat - A 7 éves és idősebb népesség a legmagasabb befejezett iskolai végzettség szerint 2011-ben - Forrás: KSH

2011	Általános iskola			Középfokú iskola érettségi nélkül, szakmai oklevéllel	Érettségi	Egyetem, főiskola stb. oklevéllel	Összesen
	Első évfolyamát sem végezte el	7.	8.				
		Évfolyam					
Jánosháza (fő)	29	252	810	608	521	156	2 376
%	1,22%	10,61%	34,09%	25,59%	21,93%	6,57%	100,00%
Vas megye (fő)	2 417	23 276	64 184	53 796	66 872	30 599	241 144
%	1,00%	9,70%	26,60%	22,30%	27,70%	12,70%	100,00%

Vallás

3. táblázat - A népesség vallás szerinti eloszlása 2011-ben - Forrás: KSH

2011		Jánosháza		Vas megye	
		Fő	%	Fő	%
Katolikus		1 710	67,62%	150 953	58,82%
Ebből	Római katolikus	1 707	99,82 %	150 616	99,77%
	Görög katolikus	3	0,18 %	276	0,23%
Ortodox keresztény		...	...	99	0,04%
Református		44	1,74%	7 125	2,78%
Evangélikus		81	3,20%	15 263	5,95%
Izraelita		...	...	63	0,02%
Más vallási közösséghez, felekezethez tartozik		32	1,27%	1 925	0,75%
Vallási közösséghez, felekezethez nem tartozik		54	2,14%	13 621	5,31%
Ateista		11	0,43%	1 895	0,74%
Nem kívánt válaszolni, nincs válasz		596	23,57%	65 685	25,60%
Összesen		2 529	100,00%	256 629	100,00%

Jánosházán a népesség 67,62%-a katolikus vallású, mely magasabb, mint a megyei átlag, ahol 58,82%. A katolikus vallásúak 99,82%-a római katolikus vallású, 0,18%-a görög katolikus vallású, ez az eloszlás hasonló a megyei arány eloszlásához.

Az evangélikusok aránya a településen 3,2%-ot tesz ki, amely arány a megyeinél 2,75%-kal kevesebb, valamint a vallási felekezethez nem tartozók aránya, 2,14%, ez az arány a megyeinek a fele. A Reformátusok aránya 1,74% volt a népszámlálás idején, a más vallási felekezethez tartozók aránya pedig 1,27%.

A népszámláláson magukat ateistának vallók aránya 0,43% volt, ami 0,3%-kal volt alacsonyabb a megyei aránynál.

Az izraelita és az ortodox keresztény vallásra vonatkozóan nincs adat, vagy adatvédelmi okok miatt nem közölhető.

További 23,57% volt azoknak az aránya, akik nem kívántak válaszolni, nem adtak választ a népszámlálás ezen kérdésére.

Foglalkoztatottság

Jánosházán a nyilvántartott álláskereső aránya változatosan alakult az elmúlt 13 évben, és minden évben kedvezőtlenebbül, mint Vas megyében, és a Nyugat-Dunántúli régióban.

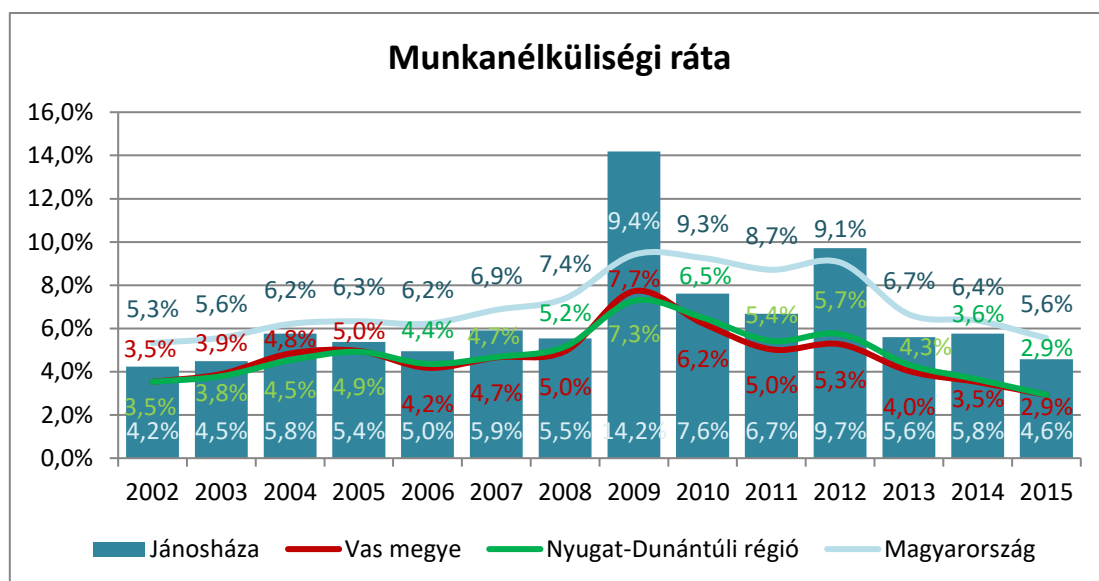
A vizsgált időszakban átlagosan 4,7% volt az álláskereső aránya. 2013-ban 3,6% volt, ezt megelőzően 6,2%, azaz közel a kétszerese. A legmagasabb 2009-ben volt, ekkor a nyilvántartott álláskereső aránya elérte a 10%-ot, a legalacsonyabb arány 2002-ben mutatkozott meg, ekkor 2,8% volt.

2000-hez képest összességében nem változott számottevően az arány, hiszen a vizsgált időszak kezdő évében is 3,7% volt, ami a 2013-as értéknél mindössze 0,1%-kal magasabb.

A tartós munkanélküliek aránya hasonló tendenciát mutat a nyilvántartott álláskereső arányának alakulásához. 2013-ban a tartós munkanélküliek aránya 18,6 ezrelék volt. Látható, hogy ebben az esetben is a 2009-es évben jelentkezett a legmagasabb érték, 58,1 ezrelék. A vizsgált időszakban 2000-hez képest 5 ezrelékkal növekedett a tartós munkanélküliek aránya. A legalacsonyabb 2006-ban volt, 12,9 ezrelék, ekkor mindössze egy ezrelékkal maradt el a régiós értéktől az arány.

Ahogy a nyilvántartott álláskereső arányánál, a tartós munkanélküliek aránya ebben az esetben is kedvezőtlenebbül alakult, mint a megyei és régiós értékek, az országos értéknél viszont mindössze 2 évben (2001-ben és 2009-ben) volt rosszabb.

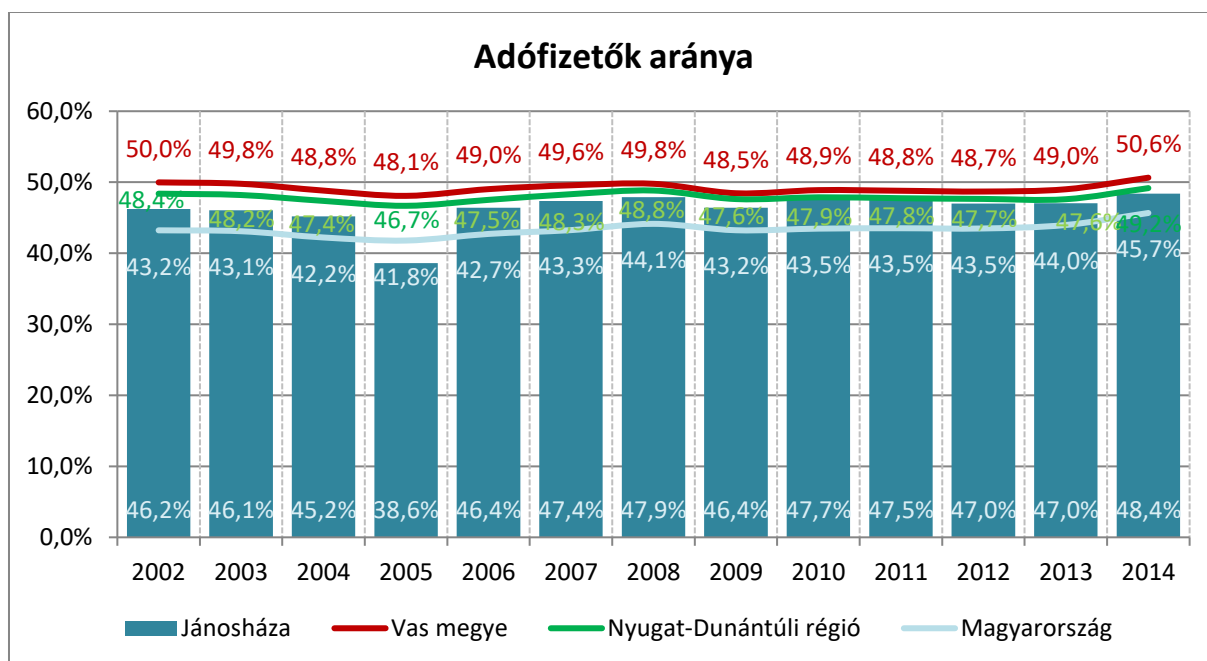
A munkanélküliségi ráta alakulása hasonló a nyilvántartott álláskereső arányának alakulásához. 2013-ban Jánosházán 5,6%-os volt a munkanélküliségi ráta, mely közel a felére esett vissza 2012-höz képest. A legmagasabb 2009-ben volt, 14,2%-kal, a legalacsonyabb 2002-ben, 4,2%-kal. Területileg összehasonlítva az átlag, minden évben rosszabb volt, a megyei és a régiós értékeknél és két évben (2009-ben és 2012-ben) az országos aránynál is. 2015-ben a munkanélküliségi ráta 4,6 %-ra csökkent.



24. ábra - Munkanélküliségi ráta alakulása - Forrás: TeIR

Jövedelmi viszonyok, életminőség

Jánosházán az adófizetők aránya nem éri el az 50%-ot, és elmarad a Vas megyében és a Nyugat-Dunántúli régióban található értékektől is. Az országos átlagnál ugyan kedvezőbb (egy évet leszámítva, 2005-öt), de még így is a lakosság többsége eltartott.

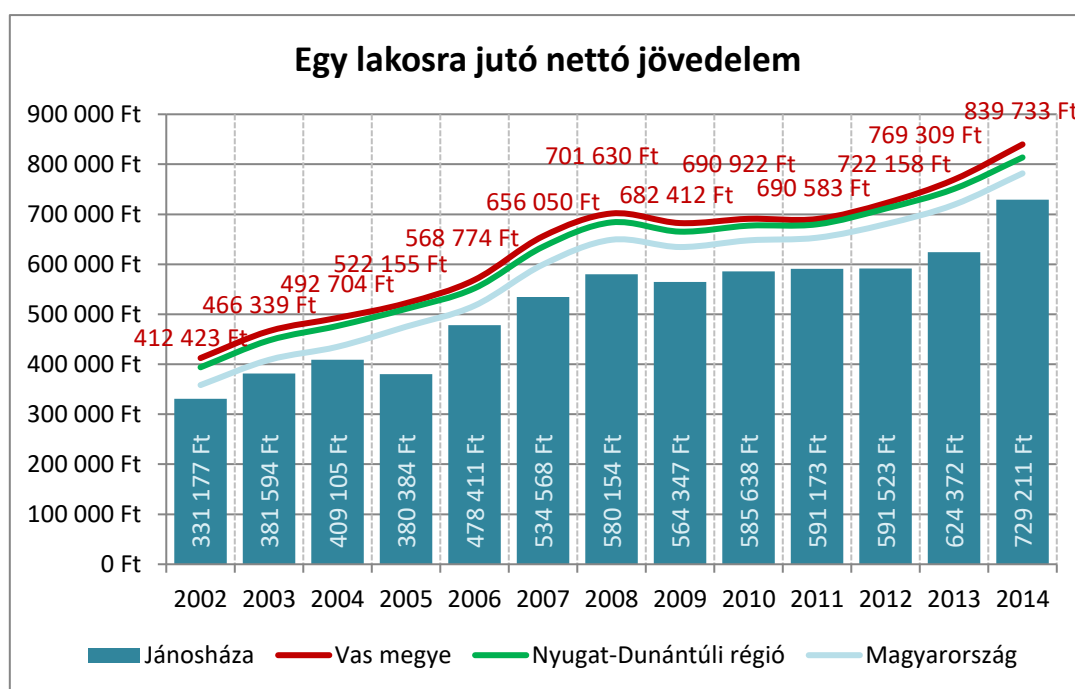


25. ábra - Adófizetők arányának alakulása - Forrás: TeIR

A tendenciát megfigyelve látható, hogy java részt stagnál, egy évet leszámítva (2005-ben, amikor 38,6% volt az arány) 46 és 48% között változott. Összességében 2002-höz képest növekedett, 0,8%-kal, a legmagasabb érték 2008-ban volt, 47,9%.

Az egy lakosra jutó nettó jövedelem nagyon alacsony a településen, 2013-ban mindösszesen 624 372 Ft volt, ami egy hónapra levetítve 52 031 Ft. 2002-höz képest ugyan növekedni tudott, közel a duplájára, de még így is jócskán elmarad a megyei, a régiós és az országos jövedelem szintjétől is.

2013-ban 144 937 Ft-tal volt magasabb Vas megyében az egy lakosra jutó nettó jövedelem, mint Jánosházán, 2002-ben 81 246 Ft-tal, tehát a különbségek növekedtek. 2014-ben tovább növekedve a településen az egy lakosra jutó nettó jövedelem 729 211 Ft volt, mely várhatóan 2016-és 2017. években a minimálbér emelése miatt tovább fog növekedni.



26. ábra - Egy lakosra jutó nettó jövedelem alakulása - Forrás: TelR

1.7.2. Térbeli-társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok

A település örökölte korábbi, mezővárosi megjelenését. A település tágas, nagy terekkel rendelkezik, melyek azonban gyakran kezeletlenek, megőrizték korábbi, vásártéri funkciójukat. Hiányzik a településen egy közösségi tér, ezek a történelem során kialakult teresedések, jelenleg fás ligetek a település szívében.

Jánosházán a szegregáció veszélye fenn áll, mely konfliktusokhoz vezethet. Ennek problémáját kezelni kell, megakadályozva a szegregátumok kialakulását.

1.7.3. Települési identitást erősítő tényezők (történeti és kulturális adottságok, társadalmi élet, szokások, hagyományok, nemzetiségi kötődés, civil szerveződések, vallási közösségek stb.)

Civil szervezetek:

Vas Megyei Vöröskereszt Jánosházi Alapszervezet

Jánosházán 1914. szeptemberében alakult a Vöröskereszt fiókegylete, amely akkoriban a háborús sérültek ellátására, gondozására fókuszált. Tevékenységük elsősorban véradások szervezésére, az idősök és egyedülállók segítésére, valamint a különféle rendezvények (jótékonysági bál, öregek napi rendezvény, karácsonyi műsorok) szervezésére koncentrált, Kiemelt feladatuk közé tartozik a segítségnyújtás katasztrófák alkalmával.

Postagalambsport Egyesület

Jánosháza sportéletében különleges színfoltot képvisel a Postagalambsport Egyesület. Tagjainak száma tíz fő, akik rendszeresen vesznek részt hazai és nemzetközi versenyeken és kiállításokon. Az egyesület tagjainak célja a versenyzés és a postagalamb-nevelés mellett a postagalamb sport hagyományainak ápolása is.

Horgász Egyesület

A Horgász Egyesület 2000-ben alakult. Az egyesület elsősorban szabadidős tevékenységet folytat, de a sporthorgászat révén a település sportéletében is jelen van. A horgászat a településen döntően az egykori bánya területén kialakított, önkormányzati tulajdonú horgásztóra összpontosít, amelynek rendben tartása szintén az egyesület feladata. Az egyesület gondot fordít a szabadidős sporttevékenység népszerűsítésére is, ennek érdekében alkalmanként, pl. Gyermeknapon ingyenes horgászatot szervez a fiataloknak.

Keresztény Családközösség

A Jánosházi Keresztény Családközösség Egyesület 2001-ben alakult. Célja a társadalom alapvető és létfenntartó egységének, a családnak a védelme, erősítése, támogatása, helyzetének javítása, fontosságának kiemelése. Kiemelt figyelmet fordít a keresztény házasság és család vallásos szellemiségének védelmére, erősítésére, kibontakoztatására is. Az egyesület a családok szabadidejének kulturált eltöltésére sok éves hagyományként rendezi meg a Keresztelő Szent János napi Családi délutánt, valamint az Ádventi Családi délutánt. A szervezet megalakulása óta minden évben megszervezésre kerül a nyári Együttlét Családtábor, amely a résztvevő családok belső kohézióját, és az egyesület családtagjainak összetartozását erősíti.

Karitás

A jánosházi római katolikus plébánia Karitászcsoportja 1989-ben alakult meg. Tevékenysége során az egyesület leginkább az idősök, egyedülállók megsegítésére koncentrált. A csoport tevékenyen részt vesz az Öregek Napi rendezvények megszervezésében és lebonyolításában. Szintén hagyományosnak tekinthetők a csoport által szervezett jótékonysági vásárok is, amelyek bevételeiből a Karitászhúsvétkor és karácsonykor megajándékozza a 70 év feletti lakosokat.

Millennium Polgári Egyesület

A 2001-ben alakult egyesület elsődleges célja összefogni Jánosháza és térsége területén azon tenni akaró állampolgárokat, akik a nemzet hagyományos értékeit és az európai értékrendet magukénak vallják, és tevékenységükkel az erkölcs, a kultúra, a szolidaritás, az egyéni boldogulás kiteljesedését segítik.

Az egyesület számos előadást szervez, amelyen a település és a környék lakossága neves előadókkal találkozhat. Emellett jelentős szerepet vállal a település rendezvényeinek megszervezésében és lebonyolításában is. Az egyesület az idei évben első alkalommal rendezte meg a „Vasi Vidéki Ízek Juniális”-át Jánosházán, melynek keretében főzőversenyt, előadásokat, koncerteket szerveztek, helyi és térségbeli termelők mutathatták be áruikat.

Nyugdíjas Egyesület

1978-tól, mint klub működött, jelenlegi szervezeti formáját 2001-ben nyerte el. Az egyesület elsődleges célja a nyugdíjasok, időskorúak érdekképviselése és érdekvédelme. Az egyesület kiemelt figyelmet fordít a településen és a térségben fellelhető régi hagyományok ápolására, és a fiatal korosztályoknak történő átadására is. Szép hagyomány, hogy az egyesület tagjai karácsonykor a hátrányos helyzetű gyermekeket vendégül látják, és a maguk készítette ajándékokkal megajándékozzák őket.

Sportkör

A Sportkör labdarúgó szakosztálya 1928-ban létesült, az azóta eltelt időben a település legnagyobb és legnépszerűbb szakosztályává nőtte ki magát. A klub kiemelt figyelmet fordít az utánpótlás nevelésére is, a felnőtt csapat indítása mellett neveznek serdülő és ifjúsági csapatokat is. Az egyesület célja a versenysport szakosztályok fenntartása mellett a fiatalok egészségre nevelése, a kulturált sportolási feltételek fenntartása, bővítése és fejlesztése is.

Szív Egyesület

Az egyesület 2001-ben szerveződött. Az egyesület célja az egészségmegőrzés hosszú távú programja szellemében a szív- és érrendszeri betegségek intézetén kívüli rehabilitációjának elősegítése, a közösség önkéntes vállalásaira épülő programmal. Ennek érdekében ismeretterjesztő előadásokat szervez, továbbá támogatja és segíti a káros szenvedélyeikről lemondani szándékozókat. Az Egyesület a minden évben megrendezett egészségnapok, és a Gyermeknap egyik szervezője.

Tájfutó Egyesület

A Tájfutó Egyesület 1972-ben jött létre. Működése sikeresnek mondható, versenyzői eredményesen szerepeltek megyei, országos és nemzetközi versenyeken itthon és külföldön egyaránt. Az egyesület tevékenysége a tagok versenyeztetése, illetve versenyek szervezése mellett kiterjed arra is, hogy sportolási lehetőséget biztosítson a város és a környékbeli települések lakói számára.

Kerékpáros Egyesület

A 2007 szeptemberében alakult egyesület célja az egészséges életmódra nevelés, állóképesség fejlesztése, hazánk, szűkebb környezetünk megismerése, a Jánosháza térségében fellelhető turisztikai lehetőségek felkutatása, kerékpáros túrák, versenyek szervezése. Az egyesület rendszeresen szervez kirándulásokat Celldömölkre, a Ság-hegyre, a Kissomlyóra vagy például a Somló-hegyre.

2010-ben egy beruházásnak köszönhetően nemzetközi lovasversenyek lebonyolítására alkalmas lovaspálya létesült. A versenypálya (80x70 m) és a melegítőpálya (60x40 m) talaja négy évszakos homok-geotextil keverék, amely szélsőséges időjárási viszonyok esetén is kiválóan alkalmas díjugrató versenyek rendezésére. Több alkalommal is tartottak itt nemzeti és nemzetközi lovasversenyeket.

A város sportélete az utóbbi két évtized dinamikájának köszönhetően élénk, egyre többen – főként fiatalok – kapcsolódnak be mind a verseny-, mind a tömegsportba. Nemcsak a már meglévő szakosztályok és csapatok működnek eredményesen, de új sportágak, szakágak (női labdarúgás, kosárlabda) meghonosítására is vannak kísérletek.

A településen található egy Sportpálya, amelyen általában a labdarúgó meccsek zajlanak, az általános iskolák mindegyikében pedig van külön sportpálya és tornaterem.

A minden évben megrendezésre kerülő Gyermeknapon sok sportos, játékos vetélkedőt rendeznek a fiatalok számára. A Batthyány Lajos Általános Iskola pedig minden évben megszervezi a Batthyány-Kupát, ahol a környező iskolák focicsapatai mérhetik össze erejüket.²

Ritter Közérdekű Muzeális Kiállítóhely

A Ritter Múzeum mintegy 1000 tárgyból álló gyűjteményi kiállításának témája Jánosháza története és néprajza.

Batthyány Lajos ÁMK Művelődési Otthon és Könyvtár

Az intézmény célja – „nyilvános települési könyvtár” besorolásából adódóan – a településen és környékén élő jelenlegi és lehetséges könyvtárhasználók dokumentumokhoz és információkhoz való szabad hozzáféréseinek biztosítása, hagyományos és elektronikus szolgáltatások formájában, helyben, illetve szükség esetén más könyvtárakkal vagy intézményekkel történő együttműködés segítségével.

A könyvtár feladatai:

1. Gyűjteményét folyamatosan fejleszti, feltárja, megőrzi, gondozza és rendelkezésre bocsátja.
2. Tájékoztat a könyvtár és a nyilvános könyvtári rendszer dokumentumairól és szolgáltatásairól.
3. Biztosítja más könyvtárak állományának és szolgáltatásainak elérését.
4. Részt vesz a könyvtárak közötti dokumentum- és információcserében.
5. Gyűjteményét és szolgáltatásait a helyi igényeknek megfelelően alakítja.
6. Közhasznú információs szolgáltatást nyújt.
7. Helyismereti információkat és dokumentumokat gyűjt.
8. Szabad polcos állományrésszel rendelkezik.
9. Szolgáltatásai:
 - könyvtári szolgáltatások,
 - közhasznú információs szolgáltatások,
 - közösségi szolgáltatások,
 - irodai és kommunikációs szolgáltatások.³

² Forrás: Jánosháza Város Helyi Esélyegyenlőségi Programja

³ Forrás: A Batthyány Lajos ÁMK Művelődési Otthon és Könyvtár küldetésnyilatkozata

1.8. A település humán infrastruktúrája

1.8.1. Humán közszolgáltatások (oktatás, egészségügy stb.)

Oktatás

Jánosházán 2 általános (egy állami és egy egyházi fenntartású) iskola, valamint egy zeneiskola található. Az iskolákban 2013-ban 293 diák tanult, mely 3%-kal alacsonyabb tanulói létszámot jelentett, mint a 2012-es évben. A diákok száma 2001 óta jelentős mértékben csökkent, 37%-kal jár kevesebb diák a település általános iskoláiba.

2001 után a tanulói létszám meredeken csökkenni kezdett, 2007-ig, ekkor elérve a településen jelentkező legalacsonyabb értéket, 183 főt. Azóta valamelyest növekedett ez az érték, 2008 és 2013 között 269 és 304 között váltakozott.

A településen középiskola, gimnázium valamint főiskola/egyetem nem található, ezért a továbbtanulni szándékozóknek más településre kell járni.

A levéltári jegyzőkönyvek szerint, Jánosháza első iskolája 1790-től, mint felekezeti iskola működött.

A gyereklétszám növekedése indokolta az épület bővítését, amelyben 1930-ig szervezett oktatás folyt. 1931-től hat osztályos elemi iskolában oktattak. 1944/45-ös tanévben szünetelt a tanítás. Az épületbe a csendőrség, majd a Katonai Akadémia telepedett be. Később német és magyar kórházzá alakították át.

1945 áprilisában indult meg újra az oktatás, még nem az iskolákban, hanem magánházaknál.

A felekezeti iskolákat 1948. július 2-án megszüntették, államosították.

Az egységes általános iskola a volt polgári, a katolikus felekezeti és az evangélikus iskolából jött létre.

Körzeti központi intézményként működött, Keléd, Kemenespálfa, Duka, Nagykamond, Körtvélyespuszta fiókkisiskolák tartoztak hozzá. 1957. szeptember 1-jén megszűnt a fiú és leányiskola. A két intézmény egy irányítás alá került. Az oktatás 1965-ig három épületben, 1965-től – ekkor készült el a gimnázium épület – négy épületben folyt, közös igazgatás alatt. A jó színvonalú oktatás 10 éven keresztül biztosította a körzet diákjainak a felsőfokú intézményekbe való továbbtanulás lehetőségét. 1974-től a csekély jelentkezők száma miatt ezt a képzést meg kellett szüntetni, így az épületet az általános iskolai oktatásra használták.

1991-től Jánosháza Önkormányzatának döntése alapján a falu lehetőséget adott egy egyházi szellemű általános iskola létrehozására. Így az általános iskolai képzést azóta két intézmény látja el a településen.

2007-től a Batthyány Lajos Általános Iskolához, az Óvoda, a Zeneiskola, Művelődési Ház társult és így intézményük Batthyány Lajos Általános Művelődési Központ intézményegységeként működött tovább. 2012-ben a Batthyány Lajos ÁMK –hoz csatlakozott az ÖNO. 2013.01.01-től az általános iskola és a zeneiskola állami fenntartásba került, az ÁMK-ból kivált.

Jelenleg a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ működteti és tartja fenn a két iskolát.⁴

⁴ Forrás: <http://www.janoshaza.hu/intezmenyek/koznevelo/batthyany-lajos-amk-altalanos-iskola/>

Szent Imre Általános Iskola

A Szent Imre Általános Iskola katolikus oktatási intézmény. Fenntartója a Szombathelyi Egyházmegye. Az iskola tantermi ellátottsága megfelelő, és a folyamatos fejlesztéseknek köszönhetően az egyéb kiszolgáló létesítmények is kiépítésre kerültek. Az 1998-ban elkészült tornaterem korszerű, minden igényt kielégítő, közösségi rendezvények megtartására is alkalmas. Az iskola udvara rendezett, a szabadtéri sportpályák elegendőek, a számítástechnika szaktanterem és a könyvtár jól használható. Az intézmény alaptevékenysége az alapító okirat szerint nyolcosztályos általános iskola, amely alapfokú iskolai végzettség megszerzésére készít elő. Mindemellett egyházi iskola, ahol a gyermekeket valláserkölcsi alapon nevelik, oktatják. A napközi otthonos és tanulószobai ellátás megoldott.

A Jánosházi Keresztény Ifjúságért Alapítványt 1994-ben hozta létre a jánosházi Római Katolikus Egyházközség. Az alapítvány célja a Szent Imre Általános Iskolához kapcsolódóan épületek létesítése, az iskola fenntartásának támogatása, az ifjúság szellemi és testi fejlődésének előmozdítása.⁵

Batthyány Lajos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola zeneiskolája

Jánosházán az intézményesített zeneoktatás 1986-ban indult el a celldömölki Ádám Jenő Zeneiskola égisze alatt két zeneóvodás csoporttal. Évekig az Óvoda, Művelődési Ház, Bölcsőde, Általános Iskola adott helyet a foglalkozásoknak.

Évről-évre az újabb zeneóvodásokból felzárkóztak az alaposztályok és kiépültek a tanszakok. 1990-ben már több csoporttal és tanári létszámmal is bővülve költözött a zeneoktatás jelenlegi helyére a Sümegi u. 26. szám alatti épületbe, ekkor még mindig a celldömölki iskola kihelyezett tagozataként.

A Zeneiskolát 1991. január 1-től a helyi Önkormányzat Képviselőtestülete a 3/1991. sz. határozatával alapította. Ezáltal leváltak a celldömölki Ádám Jenő Zeneiskolától, és az Önkormányzat részben önálló intézménye lett. A fenntartó által jóváhagyott tervek és koncepciók alapján 5 év alatt alakult át az épület oktatásra alkalmassá.

1992. január 1-től a Zeneiskola önálló gazdálkodó és bérgazdálkodó intézmény. A tanulólétszám átlag 70-80 fő körül mozog, ami azt jelenti, hogy Jánosházán minden 7. gyermek él a zenetanulás lehetőségével.

1997. január 1-től a gazdasági feladatokat a 33/1997. évi testületi határozat alapján a Batthyány Lajos Általános Iskola gazdasági szervezete látja el.

Az intézmény közös üzemeltetésére, fenntartására, fejlesztésére a működtetők 1998. november 25. napjával a 41/1998. XI. 25. együttes határozattal bevonták az Intézményfenntartó társulás keretébe.

2002. évtől számítógépek segítségével bővült a szolfézs – zeneelmélet oktatás. A kötelező eszközfejlesztéshez fokozatosan kapták a fenntartó Önkormányzatoktól a támogatást.

2006. július 1-től a fenntartó Önkormányzatok határozata alapján az intézmény gazdaságilag részben önállóvá vált. 2007. augusztus 1-től a fenntartó Önkormányzatok határozattal az intézményt megszüntették és jogutód intézményként ÁMK elnevezéssel többcélú intézményt hoztak létre. Az intézmény pontos neve: Batthyány Lajos Általános Művelődési Központ.

Intézményegységei: Általános Iskola, Zeneiskola, Napközi-otthonos Óvoda, Művelődési Ház, 2011. július 01-től Gondozási és Családsegítő Központ, 2012-től pedig a helyi Richter Múzeum.

2012. december 31-én a zeneiskola és általános iskola intézményegységek a 202/2012. (VII. 27.) Korm. Rendelet alapján kiváltak az ÁMK-ból, és jogutódja 2013. január 1-től a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ által létrehozott Batthyány Lajos Általános Iskola és Művészeti Iskola.⁶

⁵ Jánosháza Város Helyi Esélyegyenlőségi Programja

⁶ Forrás: <http://www.janoshaza.hu/intezmenyek/koznevelis/batthyany-lajos-amk-zeneiskola/>

Batthyány Lajos ÁMK Óvoda

Az Óvoda 1870 óta működik, folyamatosan fejlődő, hagyományos értékeket képviselő óvoda, melynek fenntartói társult önkormányzatok. A tágas, parkosított, mozgásfejlesztő eszközökkel felszerelt udvarral, és saját konyhával rendelkezik, ahol 11 pedagógus és 11 technikai dolgozó biztosítja a működéshez szükséges humán erőforrást. A 2003-ban átadott új óvodarésznek köszönhetően a dolgozók munkakörülményei jók. Tárgyi erőforrásaik biztosítják a zavartalan működés feltételeit.⁷

Az óvoda a KSH adatai szerint 2008-tól négy csoporttal működött, előtte 5 csoport volt az intézményben, a férőhelyek száma 2003 óta 125 fő, ám ezt a számot egyik évben sem érte el, 2013-ban 80 gyermek járt a település óvodájába, tehát az intézmény nincs 100%-ban kihasználva.

Az Önkormányzat intézményfenntartó társulás keretén belül gondoskodik az óvoda fenntartásáról és működtetéséről.

Az óvoda épülete energetikai szempontból elavult, szükséges - megfelelő támogatási forma felkutatása mellett - a felújítása, fejlesztése, törekedni kell a megújuló energiaforrások minél szélesebb körű alkalmazására.⁸

Egészségügy, szociális ellátás

Az Önkormányzat kötelező feladata az egészségügyi alapellátás biztosítása, szolgáltatást a következő módon biztosítja:

Az Egészségházban

- két háziorvosi;
- egy gyermekorvosi;
- egy fogorvosi;
- és két védőnői körzet működik;
- fizioterápiás ellátást biztosít, továbbá
- heti egy alkalommal vérvételi lehetőség áll a lakosok rendelkezésére.

A településen a lakosság gyógyszerellátása megoldott.

Az Önkormányzat a helyi civil szervezetek bevonásával rendszeresen szervez egészségmegőrző, s prevenciós jellegű betegségmegelőző szűrővizsgálatokat, egészségügyi felvilágosító előadásokat. Továbbra is elő kell segíteni azt, hogy a lakosság minél szélesebb köre rendszeresen tudjon hozzájutni ezekhez a vizsgálatokhoz.

A szociális ellátásról *Batthyány Lajos ÁMK gondozási és családsegítő központ* gondoskodik, szolgáltatásaik:

- gyermekjóléti szolgáltatás;
- családsegítés;
- házi segítségnyújtás;
- szociális étkeztetés;
- idősek klubja / nappali ellátás.

⁷ Forrás: <http://www.janoshaza.hu/intezmenyek/koznevelo/batthyany-lajos-amk-ovoda/>

⁸ Forrás: Jánosháza Város Önkormányzata Képviselő-testületének Gazdasági Programja (2014-2019)

A településen 1946 óta működik védőnői szolgálat. Jelenleg két védőnői körzet működik a településen, ellátási területük az Intézményfenntartó Társulás településeire terjed ki. Az ellátás Jánosházán történik, igénybevételére hétfőn és szerdán délelőtt, illetve kedden és csütörtökön délután van lehetőség. A védőnők tevékenysége kiterjed a várandósokra, a gyermekágyasok és a hét évesnél fiatalabb gyermekek gondozására, emellett az óvodában, iskolákban szűréseket végeznek és az egészséges életmódra neveléssel kapcsolatos felvilágosító előadásokat tartanak.

Jánosháza tagja a Kemenesaljai Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Intézményfenntartó Társulásnak. A Társulás feladata az egészségügyi alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás megszervezése. A hétközi és hétvégi központi háziorvosi ügyeleti ellátás Celldömölkön, a Kórházon belül erre a célra kialakított épületben vehető igénybe.⁹

⁹ Forrás: Jánosháza Város Helyi Esélyegyenlőségi Programja

1.8.2. Esélyegyenlőség biztosítása

Jánosháza Város Önkormányzata az esélyegyenlőséget a Helyi esélyegyenlőségi programja alapján kívánja biztosítani. Az esélyegyenlőség javítására a következő intézkedéseket foglalmazták meg az egyes célcsoportokra vonatkozóan:

A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége:

- Mélyszegények és romák felemelkedése
- Tartós munkanélküliség visszaszorítása
- „Krisis alap” létrehozása

A gyermekek esélyegyenlősége:

- A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű, fogyatékos gyermekek helyzetének feltérképezése
- Családi napközi, helyettes szülő biztosítása a településen
- Ifjúsági Klub létrehozása

A nők esélyegyenlősége

- Baba-Mama Klub létrehozása
- Családon belüli erőszak megelőzése, visszaszorítása

Az idők esélyegyenlősége

- Idősek nappali ellátása igénybevételének növelése
- Idősek informatikai ismereteinek megalapozása, bővítése
- 50 óra önkéntes munka az idősekért

A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

- A fogyatékkal élők számának, betegségüknek a feltérképezése
- Élet akadályok nélkül
- Előítéletek megszüntetése¹⁰

¹⁰ Forrás: Jánosháza Város Önkormányzatának Helyi Esélyegyenlőségi Programja

1.9. A település gazdasága

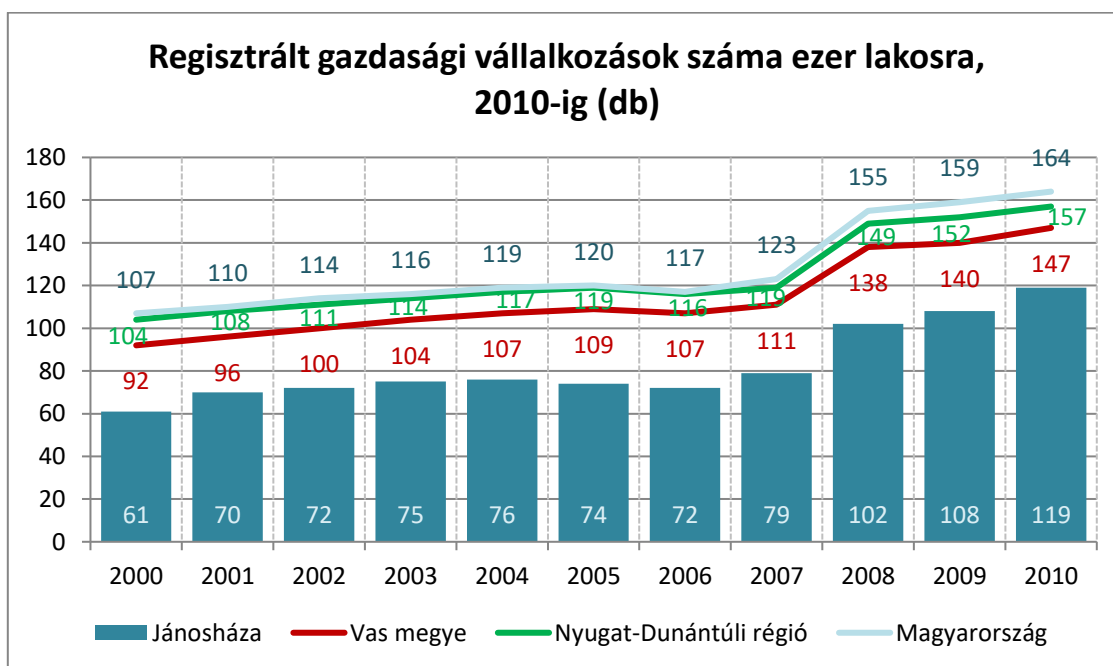
1.9.1. A település gazdasági súlya, szerepköre

A település mezővárosi múltjából fakadóan a mai napig meghatározó gazdasági szerepkör a mezőgazdaság. Emellé a város egyre kedvezőbb közlekedés-földrajzi helyzete tette lehetővé az ipari szerepkör megjelenését.

A településen a KSH adatai szerint 2013-ban 288 db GFO'11 szerinti regisztrált vállalkozás volt a településen. Ez a 2012-es évhez képest némiképp csökkent, akkor ugyanis 300 db regisztrált vállalkozást számoltak össze, 2011-ben pedig 293 db volt.

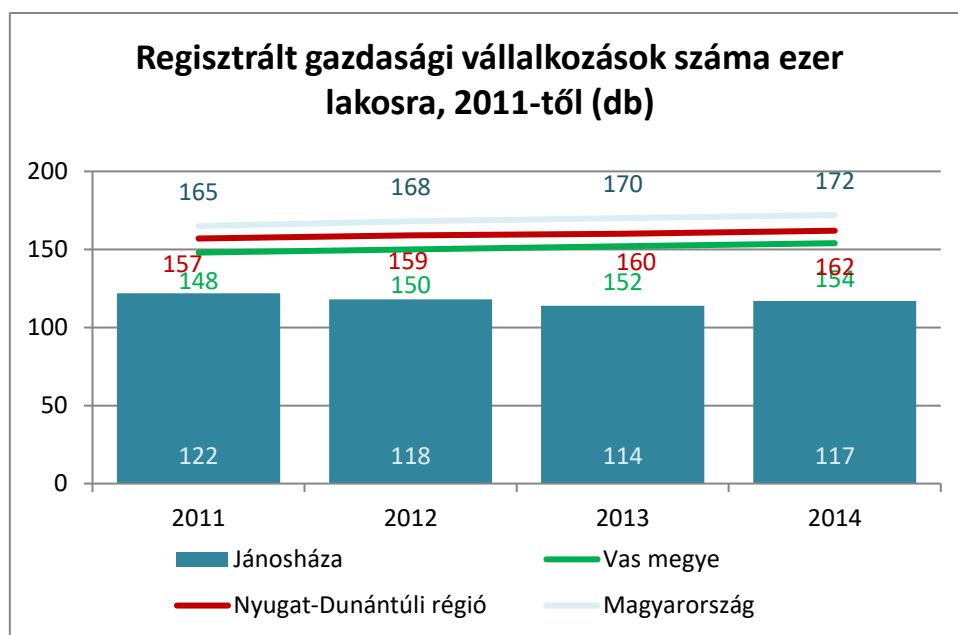
Az ezer lakosra jutó gazdasági vállalkozások száma 2000 és 2010 között közel a duplájára növekedett, és habár elmarad a megyei, a régiós és az országos szinttől is, de a növekedés aránya Jánosházán volt a legnagyobb, 95%, míg Vas megyében 60%-ot, a Nyugat-Dunántúli régióban 51%-ot, Magyarországon pedig 53%-ot emelkedett az érték.

A lenti diagramon látható, hogy a növekedés nem volt egyenletes, 2004 és 2006 között némiképp csökkent az ezer lakosra jutó gazdasági vállalkozások száma. A legnagyobb növekedés (nem csak a településen, hanem területi szinten is) 2007 után következett be, ekkor Jánosházán 29%-os növekedés jelentkezett. Vas megyében 24%, Nyugat-Dunántúli régióban 25%, Magyarországon pedig 26%-os volt ebben az évben a növekedés.



27. ábra - 1000 lakosra jutó regisztrált gazdasági vállalkozások száma - Forrás: KSH

2010 után csökkenni kezdett a tendencia, 2013-ban ezer lakosra vetítve 114 db regisztrált gazdasági vállalkozás volt Jánosházán, 2014-ben pedig 117 db volt, mely továbbra is jelentősen elmarad a megyei, a régiós és az országos értékekhez képest is.



28. ábra - 1000 lakosra jutó regisztrált gazdasági vállalkozások száma 2011-től - Forrás: KSH

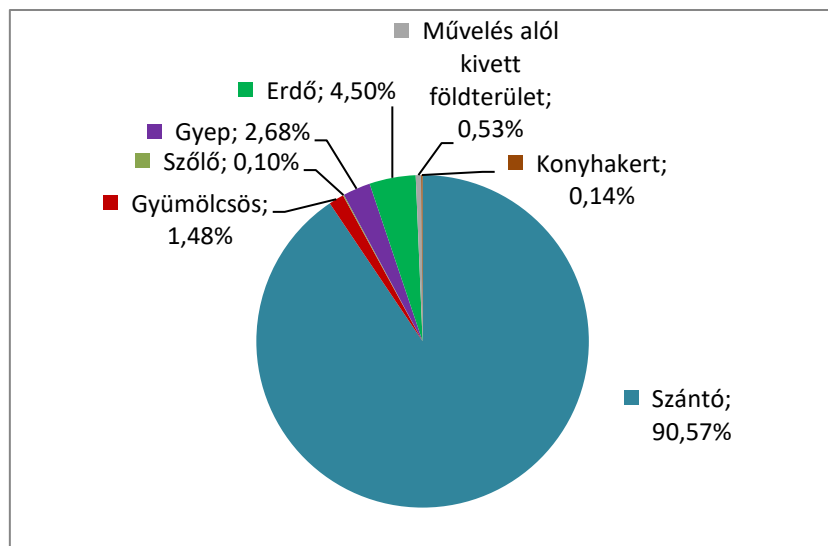
A munkavállalók többsége az iparban dolgozik, de jelentős a terciér szektor munkavállalóinak aránya is, jelentős részük a település oktatási intézményeinek dolgozója, de a különböző szolgáltatásokban tevékenykedők száma is magasnak mondható. Ugyanakkor az agrárszektorban dolgozók aránya alacsony.

1.9.2. A település főbb gazdasági ágazatai, jellemzői

Mezőgazdaság

Jánosházán a mezőgazdaságnak régire visszanyúló tradíciói vannak a településen, elegendő csak arra a tényre gondolni, hogy a történelem során fontos mezőváros és kereskedelmi központ volt.

A földterületek jelentős hányada szántó művelési ágba tartozott, 90,57% volt 2010-ben a KSH adatai szerint. Alacsony az erdők aránya, 4,50%, nagyobb kiterjedésű erdőfoltok a település É-i, valamint DNY-i részén találhatók. Elszórtan néhány foltban gyepterületet is találhatunk a településen, ennek aránya csak 2,68%. A gyümölcsösök területe 1,48%-ot tesz ki, a szőlő, konyhakert és művelés alól kivett területek aránya az 1%-ot sem ér el.



29. ábra - Művelési ágak megoszlása - Forrás: KSH

A KSH adatai szerint 2010-ben a településen 150 egyéni gazdaság volt jelen, mely jelentősen csökkent 2000-hez képest, több mint 50%-kal esett vissza, az akkori adatok ugyanis 330 egyéni gazdaságot mutattak.

A földterületek eloszlása az egyéni gazdaságok és a mezőgazdasági tevékenységet végző gazdasági szervezetek esetén is hasonló a fent leírt arányokhoz. Az egyéni gazdaságok használatában 1 647,0 ha szántó terület volt, amely 83,6%-nak felel meg, 155,1 ha erdő (7,9%), 90,2 ha gyepterület (4,6%), 51,2 ha gyümölcsös (2,6%), 17,9 ha (0,9%) művelés alól kivett terület volt a településen. Elenyésző arányban találhatunk még 3,5, valamint 4,7 ha (0,2%) szőlő, illetve konyhakert területeket.

A mezőgazdasági tevékenységet végző gazdasági szervezet használatában 1 474,1 ha szántó (99,8%), 2,2 ha (0,2%) gyepterület volt 2010-ben. Az országos trendekkel összhangban Jánosházán is megnövekedett a kereslet a földterületek iránt, a gazdálkodók törekednek a koncentrált fekvésű, minél nagyobb terület megszerzésére. Az árverseny felértékeli a szántókat, a 40 km-es körön belüli vételi lehetőség pedig nem is feltétlenül a helyi vállalkozók befolyását növeli meg.

Ez a trend jelentősen megnehezíti a ma szántó művelésű területek tényleges ipari művelésbe való bevonását, így felértékeli a kivett, és egyéb művelésű területek, továbbá barnamezős területek hasznosítását.

Állattenyésztés

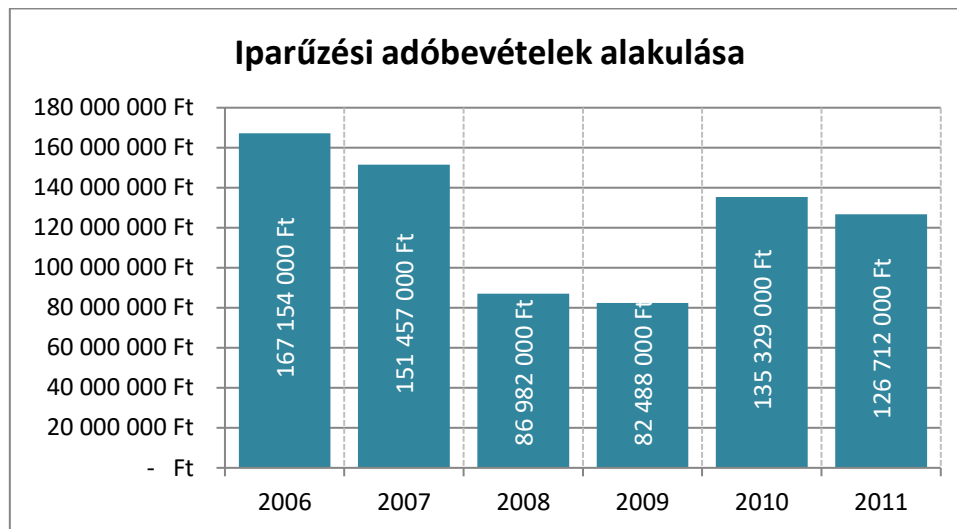
A településen a gyepterületek méretéből adódóan feltételezhetjük, hogy az állattenyésztés (azon belül a legeltető állattenyésztés) szerepe ma még nem jelentős.

Az egyéni gazdaságok szarvasmarha állománya 339 db volt, a tehénállomány 192 db-ot számlált 2010-ben a KSH szerint. A sertésállomány ma már megdőbbentően csekély, 2010-ben összesen 45 db-ot számlált.

Nem meghatározó a szárnyasok tartása sem a településen, 2010-ben Jánosházán 1 933 db tyúk, 88 liba, 74 kacska és az egyetlen gazdasági méretben mérhető baromfiként 60 398 db pulykát tartottak.

Ipar

A település rendkívül kedvező közlekedés-földrajzi fekvése miatt egyre több és nagyobb volumenű termelő vállalat érkezett a településre.



30. ábra - Iparüzési adóbevételek alakulása - Forrás: KSH

A 2008-as válság érzékeny nyomott hagyott a településen, a IPA bevételek alapján a válság előtti évekhez képest majdnem 50%-os volt a visszaesés.

Méretét tekintve a cégek többsége kis- és középvállalkozásként működik, de néhány nagyobb foglalkoztató is jelen van az ágazatban. A vállalatok többségének profilja a gyártásra összpontosít, de egy részük szolgáltató tevékenységet is végez.

250 főt és ennél többet foglalkoztató vállalkozás:

- Seton Hungary Kft.: a vállalat jánosházi üzemében bőrszabászat működik, a cég minőségi bőr és műbőr alkatrészeket fejleszt, termel és értékesít autóipari megrendelők számára. A vállalat számos magyarországi céggel is beszállítói kapcsolatban van, termékeinek jelentős részét azonban külföldi piacokon értékesíti

50-249 főt foglalkoztató vállalkozások:

- GALISZ Galvanizáló Kft.: fő tevékenysége a horganyzás, de emellett felület-előkészítést, felületkezelést és galvanizálási bér munkát is végez
- Leier Hungária Kft.: fő tevékenysége a betonelem és térburkoló kő gyártása, virágföldgyártás

50 főnél kevesebbet foglalkoztató vállalkozások:

- Euro Industrial Management Kft.: alaptevékenysége a fémmegmunkálás, emellett fémszerkezet-gyártással, fém épületelem-gyártással is foglalkozik
- Meindl Ipari és Kereskedelmi Kft.: fő tevékenységei a lábbeli gyártás és cipőfelsőrész szabás
- Kolonics-trans Kft.: fő profiljába tartoznak az expressz szállítások, a nemzetközi és belföldi fuvarozás és szállítmányozás
- Colas Út Zrt.: telephelyén építőipari aszfalt gyártása történik, az itt gyártott termékkel a vállalat elsősorban saját útépítéseit szolgálja ki, de ipari eladásra is értékesítenek aszfaltot
- Jánosháza Hús Kft.: alaptevékenysége szerint húsfeldolgozással foglalkozik¹¹

¹¹ Forrás: Jánosháza Önkormányzatának Helyi Esélyegyenlőségi programja

Idegenforgalom

A turizmus nem jelentős a településen, a KSH adatai szerint kereskedelmi szálláshely nem is volt a településen.

Jánosházán 2013-ban mindösszesen 1 db egyéb (2009-ig magán) szálláshely volt, 4 férőhellyel, ez az évek során sem változott sokat, 2001-ben 2, 2007 és 2009 között 4, 2011-ben szintén 1 db vendéglátó volt a településen.

A 4 férőhelyes szálláshelyen 2013-ban mindössze 9 vendég szállt meg. A legtöbb vendég 2005-ben volt, ekkor 55-en szálltak meg a település akkori egyetlen vendéglátóhelyén. 2006-ban és 2007-ben nem szállt meg vendég a településen, valószínűleg ezért is csökkent a vendéglátók száma.

A településen idegenforgalmi adóbevétel nem volt.

Esetleges turisztikai potenciállal a kastély épülete bírhat, azonban jelenleg hasznosítatlan az épület.

Jánosháza közlekedés-földrajzi helyzete, természeti adottságai, kulturális és építészeti öröksége egyaránt kedvező feltételeket kínálnak az idegenforgalom számára, ám ennek ellenére a turizmus napjainkban nem kap kitüntetett szerepet a település életében. Jánosháza kiváló kiindulási pontja és célállomása gyalogos és kerékpáros túráknak, ennek természetföldrajzi és infrastrukturális feltételei egyaránt adottak. A kiránduló forgalom számára a domborzati adottságok és az erdősültség foka egyaránt megfelelő, a jelzett turistautak pedig a túrázók tájékozódását segíthetik. Külön említést érdemel, hogy a településtől alig néhány kilométerre halad az Országos Kéktúra nyomvonala, amely a kirándulók körében az egyik leggyakrabban bejárt útvonal. Az erdőségek, illetve a természetes és mesterséges vizek kedvező feltételeket biztosítanak a lovas-, a vadász- és a horgászturizmus számára is. A környéken több strand- és termálfürdő is működik (Borgáta, Celldömölk, Mesteri).

Jánosháza történelmének, kulturális és építészeti örökségének nagy fontosságú elemeit képezik a különböző korokból fennmaradt régészeti lelőhelyek, építészeti alkotások, műemlékek. Ezek a település arculatának jellegzetes, meghatározó elemei, védelmük, megóvásuk kiemelten fontos. Jánosházán a település történelmi múltját, jelentőségét tükrözve a település méreteihez képest jelentős számú az országos védelem alatt álló műemlék, és a helyi védeltséget élvező építészeti emlékek száma is magas. Jánosházán öt jelentős, országos védeltséget élvező műemlékkel találkozhatunk, ezek közül három egyházi jellegű, kettő pedig lakófunkciót látott el:

- a volt Erdődy-Choron-kastély,
- a római katolikus templom,
- a Szent Vendel kápolna,
- a Szentháromság-Mária-oszlop,
- egy XIX. század végi népi lakóház.¹²

Szolgáltatás, kereskedelem, vendéglátás

A településen 2013-ban 35 db kiskereskedelmi üzlet volt. A településük 2000 óta csökkent, abban az évben még 43 ilyen üzlet volt a településen. A legtöbb, 48 db, 2009-ben volt Jánosházán. A 35 kiskereskedelmi üzletből 24-et önálló vállalkozó vezetett.

2013-ban 6 db vendéglátóhely volt a településen, ebből 3 italüzlet és zenés szórakozóhely, 2 cukrászda és 1 munkahelyi, rendezvényi és közétkeztetést végző vendéglátóhely volt. Ezeknek a száma is csökkent, a legtöbb 2001-ben volt, 11 ilyen létesítmény volt a településen.

¹² Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás

1.9.3. A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb beruházásai települést érintő fejlesztési elképzelése

A legjelentősebb vállalkozás a Leier cégcsoport jánosházi betonelem gyártó üze, amely 2005 tavaszán kezdte meg működését. A magasépítési termékek mellett térburkolókő-gyártás folyik az üzemben. 2005 szeptemberétől a telephely tevékenysége virágföld előállító üzemmel bővült, amelynek éves kapacitása eléri a 1,5 millió zsákot. A Leier első magyarországi mintakertje szintén Jánosházán található, ahol több mint 5000 m²-en, a cégcsoport teljes kertépítő palettáját bemutatva várja a szakmai és civil érdeklődőket.

A Colas Út Zrt. a Colas Csoport tagjaként stabil szereplője a hazai útépitési piacnak. Vállalkozási tevékenységeink között megtalálható az útépités és útfelújítás, a burkolatfelújítás, valamint az aszfaltgyártás és értékesítés.

Tevékenységük országos lefedettségű, Jánosházán aszfaltkeverő működik. ¹³

A Colas Út Zrt. által bérelt 068/2 és 068/3 helyrajzi számú területeket általános mezőgazdasági zónából zavaró hatású termelő tevékenységet engedő GIP zónává szükséges átminősíteni a készülő új rendezési tervben.

A keverőtelep működtetését hosszabb távon kívánják megalapozni, a bérleti szerződést további 10 évre meghosszabbították az önkormányzattal, és a jövőben az alábbi fejlesztéseket tervezik végrehajtani:

- Jelenleg folyamatban van egy közel 100 millió Ft értékű beruházás, amiben a meglévő bitumen tartályokat cserélik le, ezzel az energiafelhasználást ill. CO₂ kibocsátást harmadára csökkentve.
- Jövő évben tervezik egy bitumen habosító rendszer kiépítését, mellyel alacsonyabb hőmérsékleten tudnak aszfaltot gyártani. Ezzel komoly energiamegtakarítást kívánnak elérni.
- A távolabbi jövőben tervezik egy minőségvizsgáló laboratórium Jánosházára történő telepítését 2-3 fővel.
- Hosszabb távon keverőgép cserét vagy fejlesztéseket kívánnak végrehajtani.

A településfejlesztési koncepciónak és a készülő rendezési tervnek fel kell készülnie arra is, hogy azok a kisebb vállalkozók, vállalkozások, akik jelenleg nem tudnak, nem szándékoznak fejleszteni, ám néhány év múlva meggondolják magukat, számukra biztosított legyen a fejlődés lehetősége.

1.9.4. A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők (elérhetőség, munkaerő képzettsége, K+F stb.)

Jánosháza rendkívül kedvező közlekedés-földrajzi adottságai miatt könnyen megközelíthető város, mely pozitív hatással van a település gazdasági versenyképességére.

A munkaerő képzettsége viszont a diplomát szerettek arányát tekintve kedvezőtlen. A településen élők az általános iskolától kezdődően kénytelenek más településekre járni tanulni, a diplomával rendelkezők pedig helyben csak nehezen találhatnak munkát maguknak, magasan kvalifikált munkahelyek hiánya miatt.

¹³ Forrás: <http://colas.hu/hu/colas-ut/rolunk>

1.9.5. Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat)

Az otthonterkep.hu adatai alapján, Jánosházán az ingatlanok átlagos értékesítési ára 80 000 Ft/m². Ez a megyei átlaghoz képest 59 000 Ft-tal alacsonyabb volt 2014-ben. 2013-ban még ennél is alacsonyabb volt az ingatlanok értékesítési ára, 79 000 Ft volt négyzetméterenként, 2012-ben pedig 76 000 Ft.

A városban 13 eladó ingatlan található, többségük 80-176 m² közötti alapterülettel rendelkezik.

Ez alól kivételt képez két nagy területű ingatlan is, egyik 762 m² területű ipari létesítmény, mely korábban varrodaként működött, a másik pedig egy 1 876 m² alapterületű ipari csarnok.

1.10. Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz- és intézményrendszere

1.10.1. Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program

Jánosháza Város Önkormányzata fontosnak tartja a helyi adópolitikai célkitűzések megfogalmazását, mivel az jelentősen befolyásolja a településen keletkező saját bevételt, illetve hatással van a településen élő magánszemélyek és vállalkozók anyagi terheire.

A helyi adókkal kapcsolatos adópolitikai célkitűzések:

A helyi adók esetében az Önkormányzat Képviselő-testülete az adóztatást úgy kívánja kialakítani, hogy az, egy meghatározott stabilitás, állandóság mellett, folyamatosan az Önkormányzat biztos bevételi forrását jelentse, ugyanakkor igazságos is legyen az adózói kört illetően.

A helyi adóztatás során az Önkormányzat Képviselő-testülete:

- minden évben, a költségvetési koncepcióhoz kapcsolódva megvizsgálja a helyi adóztatás által nyújtott bevételszerzési lehetőségeket
- adófajtánként meghatározza az érintett adózói kör nagyságát, a rendszerbe beépítendő – a gazdasági program célkitűzéseit elősegítő – kedvezmények és mentességek rendszerét, a várható bevételeket, és az adóztatás miatt jelentkező negatív hatásokat
- az adófajtákat összehasonlítva dönt a bevezetendő, illetve fenntartandó adókról, az adórendelet módosításokról
- csak olyan adórendeleteket fogad el, amelyek a lakosság számára még elviselhető anyagi terhet jelentenek.

Az adóbevételek növelése érdekében a Képviselő-testület fokozott figyelmet fordít arra, hogy:

- az adózók fizetési morálja javuljon, ennek érdekében rendszeresen tájékozik az adóinktlévőségek nagyságáról, a beszédre tett intézkedésekről, illetve a szükséges adó végrehajtási szankciók alkalmazásáról, valamint az intézkedések alapján elért eredményekről
- az adóalanyok teljes köre adóztatásra kerüljön, ennek érdekében tájékoztatást kér az adóalanyi kör adóbejelentkezési kötelezettsége teljesítéséről, a lehetséges adóalanyok és a vonatkozó nyilvántartások egyeztetésének eredményéről.¹⁴

¹⁴ Forrás: Jánosháza Város Önkormányzata Képviselő-testületének Gazdasági Programja (2014-2019)

Az önkormányzatnak 2014-ben 771 125 000 Ft kiadása és 1 034 371 000 Ft bevétele volt, 2013-ban előbbi 443 167 000 Ft, utóbbi 524 838 000 Ft volt, azaz a két évhez képest az önkormányzat kiadásai és bevételei is növekedtek.

1.10.2. Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere

Jánosháza Város Önkormányzata településfejlesztési politikájának legfőbb célkitűzése, hogy az önkormányzati vagyon a Képviselő-testület ciklusa alatt tartósan ne csökkenjen. Csak olyan fejlesztéseket vállaljon, melyekkel a megvalósuló eszközöket, programokat a működtetés során is zökkenőmentesen finanszírozni tudja.

Az Önkormányzat Képviselő-testülete fontosnak tartja, hogy a településfejlesztés során azok az igények kerüljenek előtérbe,

- melyek olyan probléma megoldására, igény kielégítésére irányulnak, amelyek alapvető településüzemeltetési és közszolgáltatási feladatokhoz kapcsolódnak, vagy;
- melyek több településfejlesztési, üzemeltetési cél megvalósítását is segítik;
- melyek a település fejlesztése szempontjából felállított rangsorban előbbre vannak.

A településfejlesztés átgondoltságát segíti a jelen gazdasági program, valamint az éves költségvetési tervek, melyek sorrendbe állítják a célokat, illetve részcélokat valósítanak meg a ciklus évei alatt.

A településfejlesztés során – az alapvető településüzemeltetési és közszolgáltatási célú fejlesztések kivételével – figyelembe kell venni a következőket:

Azokat a fejlesztéseket, programokat kell előtérbe helyezni:

- melyekhez kapcsolódva gazdasági számítások igazolják azt, hogy a fejlesztés eredményeként az Önkormányzat tartósan (legalább 4 éven keresztül) a korábbi éveknél magasabb bevétellel, illetve alacsonyabb kiadással számolhat, és/vagy;
- melyek hosszú távon a népességszám emelkedését idézik elő;
- melyek munkahelyet teremtenek.

Háttérbe kell helyezni azokat a fejlesztéseket, melyek:

- a lakosság, vagy a vállalkozók nagyon szűk körét érintik, és mely fejlesztésekkel megvalósuló beruházás aránytalan nagy működtetési kiadásokkal jár;
- során létrejött beruházás üzemeltetése aránytalanul nagy terhet ró az Önkormányzatra, és adott közszolgáltatás más módon, kedvezőbb anyagi feltételekkel biztosítható.¹⁵

1.10.3. Gazdaságfejlesztési tevékenység

Jánosháza Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 2014-2019 közötti időszakra a következő általános fejlesztési elképzeléseket határozta meg:

Élhető település

A környezet- és természetvédelem a település azon ágazata, ahol még vannak kiaknázatlan lehetőségek.

A kialakított környezet fontos azért is, mert a letelepedést segíti, ezáltal a település népességmegtartó erejét növeli.

¹⁵ Forrás: Jánosháza Város Önkormányzata Képviselő-testületének Gazdasági Programja (2014-2019)

A környezet- és természetvédelemmel kapcsolatos fejlesztési elképzelések:

- a parkok, zöld területek megfelelő szintű ápolása;
- a használaton kívüli épületek kertjeinek gondozása.

Nagy lehetőséget rejt magában a Forster Központ kezelésébe átkerült Erdődy-Choron kastély hasznosítása. Az Önkormányzat számára nagy feladatot jelent a felújítás utáni hasznosítás megfogalmazása.

Infrastruktúra

Az infrastrukturális fejlesztések pozitív irányba befolyásolják a település fejlődését. Az infrastruktúra-fejlesztést gyakran más fejlesztésekkel elért eredmények kényszerítik ki, illetve a megvalósult infrastruktúra gyakran újabb fejlesztési igényeket indukál, illetve megnyitja a továbblépés lehetőségét.

Az Önkormányzat ezért kiemelten fontosnak tartja a szennyvízhálózat, a közúthálózat, a járda, a vízvezetékrendszer, a villamos energia, közvilágítás, illetve egyéb telefon, internet szolgáltatások biztosítását, folyamatos fejlesztését, karbantartását. Az informatikai lehetőségek biztosítása a települési önkormányzatok számára a modern kor követelményeihez való igazodás, felzárkózás követelményét jelenti.¹⁶

1.10.4. Foglalkoztatáspolitikai

Az Önkormányzat közreműködik a településen élő magánszemélyek foglalkoztatási problémáinak megoldásában.

Általános foglalkoztatást segítő célok és feladatok

A munkanélküliség ellen küzdeni kíván az Önkormányzat, mivel a munkanélküli családokban romlanak az életkörülmények és az emberek életminősége, másrészt az Önkormányzat szociális kiadásai emelkednek a támogatások, segélyezések miatt.

A munkahelyteremtés feltételeinek elősegítése érdekében az Önkormányzat rendszeresen együttműködik a helyi munkáltatókkal, munkaügyi hivatalokkal.

Közfoglalkoztatás

A Közfoglalkoztatási Programban Jánosháza Város Önkormányzata részt vesz, a rendelkezésre bocsátott keret összegéig folyamatosan alkalmaz közmunkásokat.¹⁷

Az Önkormányzat 2005-2006-ban a Szociális és Munkaügyi Minisztérium által meghirdetett közmunkaprogram keretében 16 főt foglalkoztatott hat hónapon keresztül. Az ezt követő években az önkormányzat a támogatási lehetőségektől függően foglalkoztatott közcélú, illetve közhasznú munkásokat.

A munkavállalók között nagy számban voltak romák is. Az elvégzendő feladatok között kiemelt helyet kap a település-üzemeltetési és tisztasági önkormányzati feladatok ellátása, a belterületi utak fenntartása, környezetének karbantartása, a parkosítás-parkfenntartás, szabad zöldterületek kialakítása, önkormányzati intézmény felújítási belső munkálatok, a csapadékvíz- és belvízelvezető csatornahálózat tisztítása, karbantartása, a parlagfű-mentesítés, télen pedig a hóeltakarítás, síkosság-mentesítés.

¹⁶ Forrás: Jánosháza Város Önkormányzata Képviselő-testületének Gazdasági Programja (2014-2019)

¹⁷ Forrás: Jánosháza Város Önkormányzata Képviselő-testületének Gazdasági Programja (2014-2019)

Problémát jelent, hogy 2011 óta a támogatott létszám folyamatosan csökken, viszont a munkára jelentkezők száma nő, így az Önkormányzat nem tud mindenkit bevonni a közfoglalkoztatásba. A közfoglalkoztatási bérek viszonylag alacsonyak, az évi emelések csekély mértékűek.

Megfigyelhető, hogy minden évben ugyanazon személyek jöhetnek szóba potenciális résztvevőként, ami azt jelenti, hogy ők egyáltalán nem, vagy csak rövid időre tudnak állandó munkaviszonyt létesíteni. Azonban többen vannak olyanok is, akik nem is próbálnak meg tartós munkahelyet keresni, minden évben csak a közfoglalkoztatásra alapoznak.

Probléma, hogy a felajánlott munkát többen nem fogadják el, különböző okokból, valamint többen a kijelölt munkát csak vonakodva végzik el, gyakran mennek táppénzre.

1.10.5. Lakás- és helyiséggazdálkodás

Az önkormányzat célja a saját tulajdonában álló szolgálati-, bér- és szociális bérlakások folyamatos karbantartása és fejlesztése. A nem lakáscélú helyiségek maximális kihasználása, az üresen álló ingatlanok hasznosításának vizsgálata.

Az önkormányzat tulajdonában kizárólagosan 15 db épület van, és 15 vegyes tulajdonú. Lakóépület az önkormányzat tulajdonában 15 db van.

Az önkormányzati tulajdonú épületekben 22 db lakásbérlemény volt 2014-ben. Ebből 4db 1 szobás, 5 db 1+1/2 szobás, 11 db 2 szobás és 2 db 2 szobás lakás volt. Az év végén 2 db üres lakásról számolt be az önkormányzat.

Az összes lakásbérlemény alapterülete 1 424 m².

Ebből a 22 bérleményből 10 db összkomfortos, 9 db komfortos, 2 db félkomfortos, és 1 db komfort nélküli lakás volt az önkormányzat tulajdonában.

Általánosságban elmondható, hogy a bérlakások iránt érdeklődők száma kevés.¹⁸

1.10.6. Intézményfenntartás

Jánosháza Város Önkormányzata a településen lévő intézményeket önállóan, vagy intézményfenntartó társulás, vagy pedig a KLIK által tartják fent.

1995-ben Jánosháza (akkor még mint nagyközség), valamint Duka, Karakó, Keléd, Kemenespálfa, Kissomlyó és Nemeskeresztúr községek önkormányzatai jogi személyiség nélküli Intézményfenntartó Társulást hoztak létre. A Társulás 2013. július 1-jétől jogi személyiséggel rendelkezik. A Társulás alapvető feladata a szerződésben meghatározott intézmények, szakfeladatok üzemeltetése, fenntartása, fejlesztése. A Képviselő-testületek 1998-ban létrehozták a Társulás operatív szerveként működő Társulási Tanácsot, amelynek tagjai az önkormányzatok polgármesterei. A Társulás jelenleg a következő feladatokra terjed ki:

- Batthyány Lajos Általános Művelődési Központ (Kemenespálfa nem érintett), ezen belül Óvoda, Művelődési Otthon és Könyvtár (csak Jánosháza érintett), Gondozási és Családsegítő Központ fenntartása, szociális alapellátások, ezen belül családsegítés, gyermekjóléti szolgálat, nappali ellátás, szociális étkeztetés (Duka nem érintett), házi segítségnyújtás biztosítása,
- Egészségház, ezen belül két háziorvosi körzet, egy gyermekorvosi körzet, egy fogorvosi körzet, fizioterápia, védőnői szolgálat fenntartása,
- tűzrendészeti feladatok ellátása.

Az önkormányzat a Ritter Múzeumot önállóan tartja fent.

¹⁸ Forrás: Jelentés az önkormányzatok ingatlankezelési és lakásellátási tevékenységéről (2014)

1.10.7. Energiagazdálkodás

Jánosházán az önkormányzat adatszolgáltatása szerint 2014-ben a közvilágítás fényforrásainak száma 328 db volt, melyek beépített teljesítménye 17 160 kW. Az éves fogyasztásuk 83 215 kWh volt, ezek az adatok 2010 óta változatlanok.

1.11. Településüzemeltetési szolgáltatások

Köztemetők kialakítása és fenntartása, a közvilágításról való gondoskodás, kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása, a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása)

Az Önkormányzat kötelező feladatként köteles ellátni a köztemető fenntartással kapcsolatos feladatokat.

A köztemető fenntartás, mint közszolgáltatás biztosítása, és színvonalának emelése érdekében az alábbi feladatok vannak:

- gondoskodni kell a köztemető üzemeltetéséről;
- biztosítani kell azt, hogy a köztemetők megfeleljenek a jogszabályokban meghatározott követelményeknek;
- a temető melletti terület folyamatos tisztítása, rendben tartása;
- pályázati források keresése a köztemető kerítésének és járdájának építése végett.

A Képviselő-testület a helyi közutak fenntartásával kapcsolatban a közúthálózat olyan kialakítására törekszik, melyek megfelelnek a település igényeinek.

- szükséges a belterületi utak folyamatos karbantartása, felújítása;
- a járdák folyamatos karbantartása szükséges.

A Képviselő-testület fontosnak tartja a közterületek megfelelő színvonalon történő fenntartását, ennek érdekében a következő feladatokat határozza meg:

- fokozott figyelmet kell fordítani a közterületek gondozására, tisztán tartására;
- gondoskodni kell a közterületek fásításáról, az elöregedett, veszélyes fák kivágásáról és pótlásáról
- figyelmet kell fordítani a köztéri építmények állagának megőrzésére.

A közterület fenntartási feladatokat az önkormányzat látja el.¹⁹

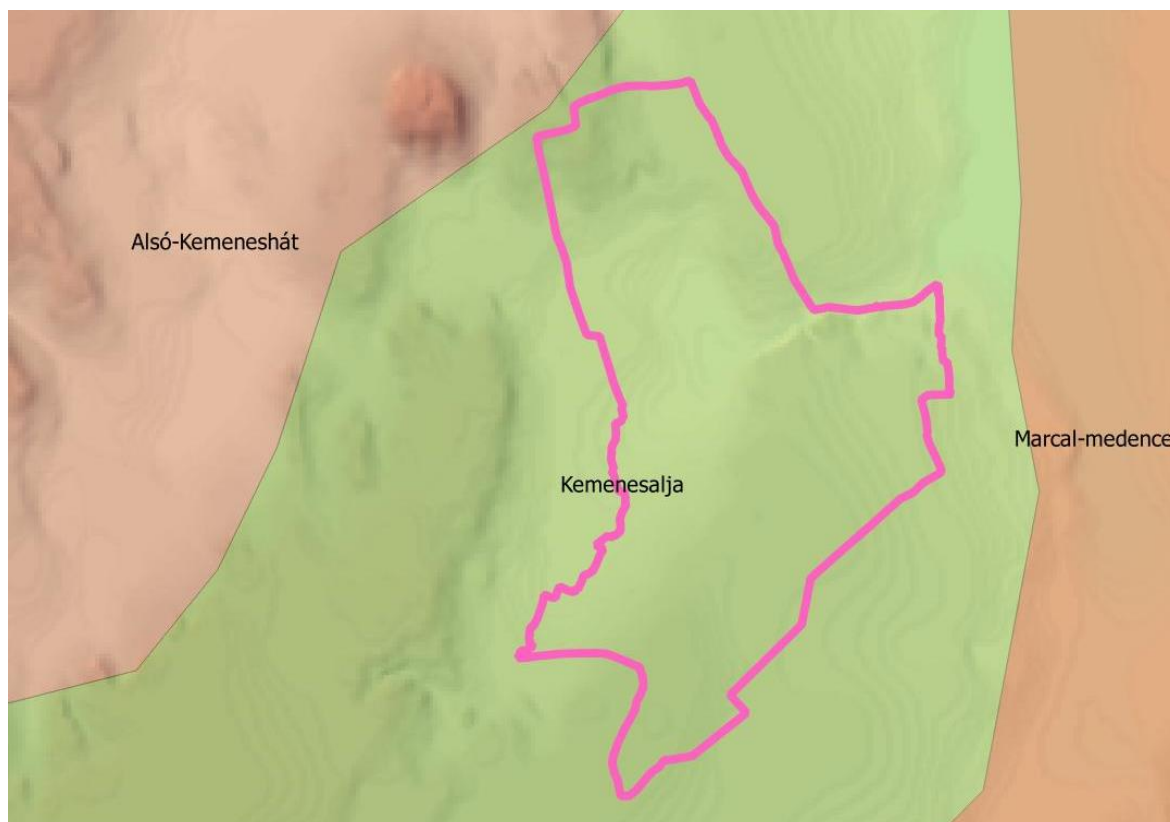
¹⁹ Forrás: Jánosháza Város Önkormányzata Képviselő-testületének Gazdasági Programja (2014-2019)

1.12. A táji és természeti adottságok vizsgálata

1.12.1. Természeti adottságok

Domborzati viszonyok

Jánosháza a Dunántúlon, Vas megye délkeleti részén helyezkedik el. Közigazgatási területe Magyarország kistájkezelési tervének szerint, a Marcal-medence mezőévióban, azon belül a Kemenesalja mikroregióban található. A középtáj nyugati határának közelségéből adódóan a szomszédos Kemeneshát középtáj hatása is érződik. A település területének vonatkozásában a Marcal nyugati oldalán a táj viszonylag sík, melybe csak a Mosó-árok keskeny völgye süllyed be. A terület magassága ennek megfelelően 148 - 156 mBf-i határok között található.



31. ábra - Jánosháza elhelyezkedése a kistájokban

Földtani adottságok

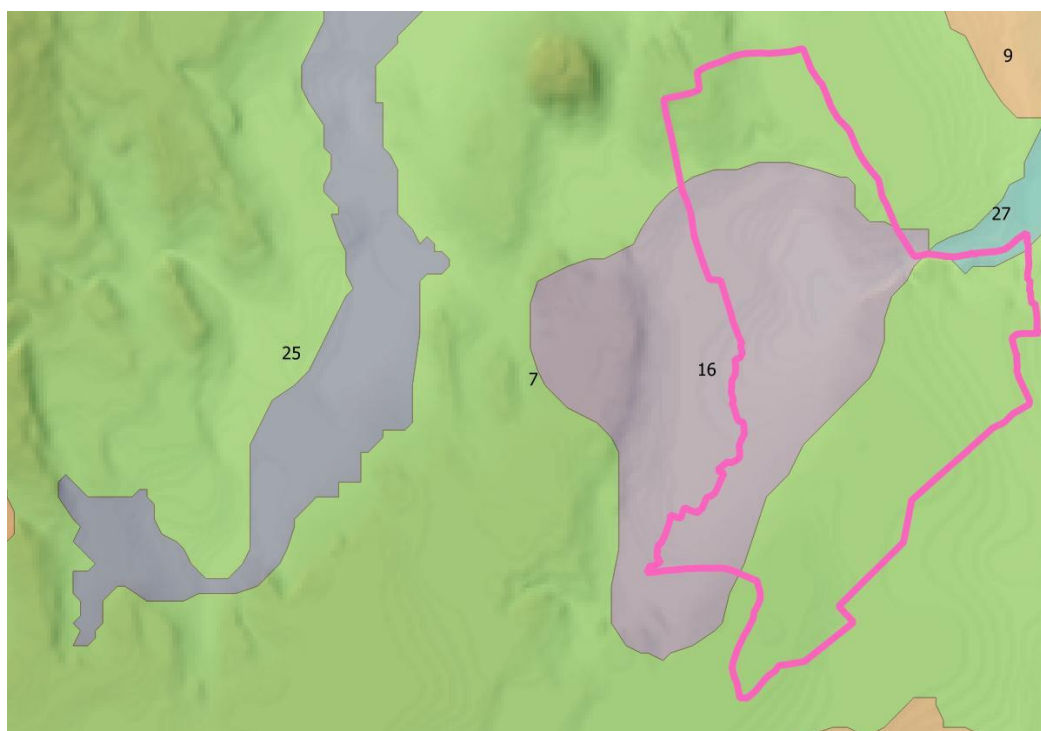
A kistáj a Marcal alluvialis síkja, mely északi irányba lejt, ehhez délnyugaton enyhén tagolt, löszös lejtőüledékes dombság csatlakozik. A medencealjazati alaprétekeget – sokhelyütt már sekély mélységben – iszapos-agyagos-homokos pannoniai rétegek alkotják. Erre a völgytalpi zónában nagyjából öntésiszap, lápi-és réti öntésiszap települt, amíg a magasabb térszíneken található peremeken jelentős kavicsrétegek találhatók.



32. ábra – Közzetérkép

Talajtani jellemzők

A település területén a Marcal-völgy alluviumán keletkezett lápos réti talajok, valamint az agyagbemosódásos barna erdőtalajok a jellemzők. Ezek a vályogtalajok mechanikai összetételükből és a magas szervesanyagtartalmukból adódóan jó vízgazdálkodásúak; vízavezető és víztartó képességük jó, ennek megfelelően termőképességük a VII. termékenységi kategóriába sorolható.



33. ábra - Talajtérkép

számjel	talajtípus
7	Agyagbemosódásos barna erdőtalajok
9	Barnaföldek (Ramann-féle barna erdőtalajok)
16	Réti csernozjomok
25	Réti talajok
27	Lápos réti talajok

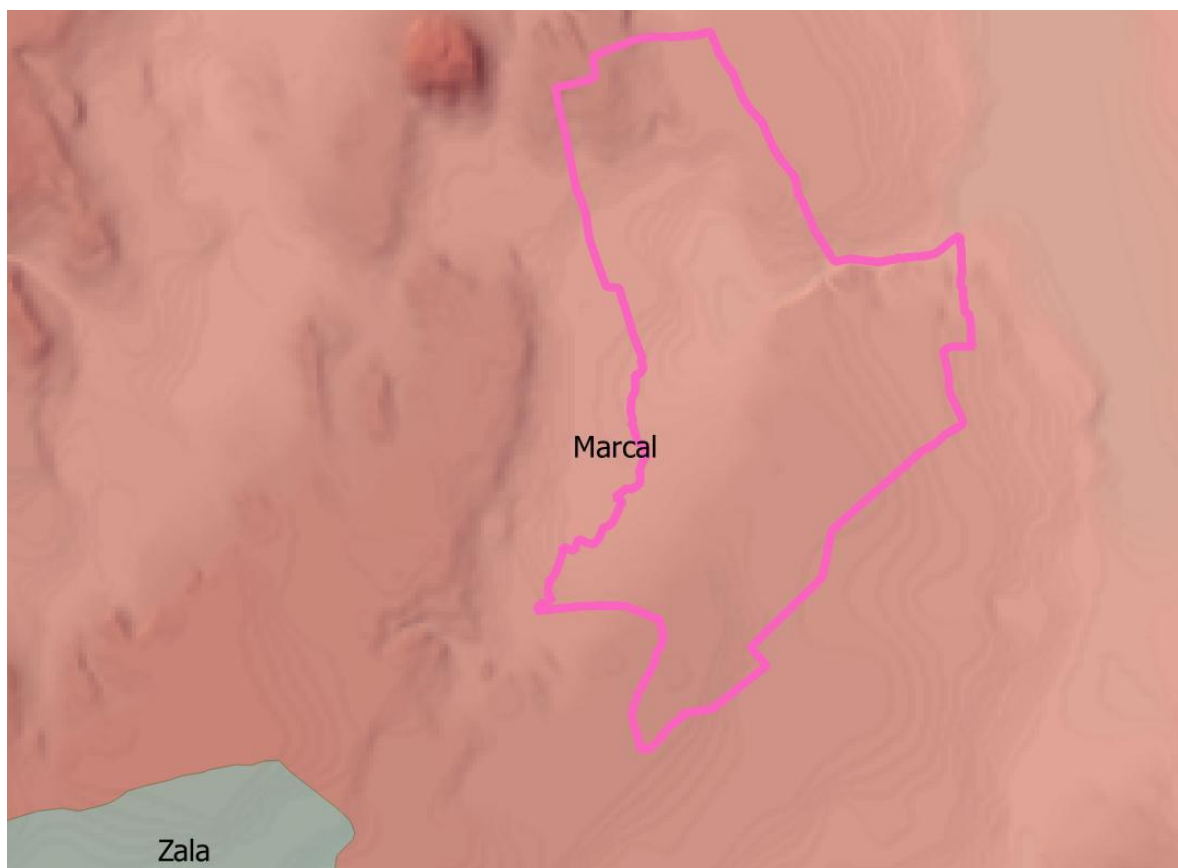
Éghajlat

A kistáj éghajlata mérsékelten hűvös-mérsékelten száraz. Az évi napsütéses órák száma 4950-2000 között változik, melynek alapján a napsütéses órák száma a téli időszakban 195, nyáron 790 óra.

Az évi középhőmérséklet 9,5-10 °C között alakul, a fagymentes napok száma 185-190. A délebbi terület várható csapadékatlaga 700 mm, ez északon csupán 640 mm. A téli hóborította napok száma 36-38 nap, a maximális hóvastagság 28 cm.

Vízrajz

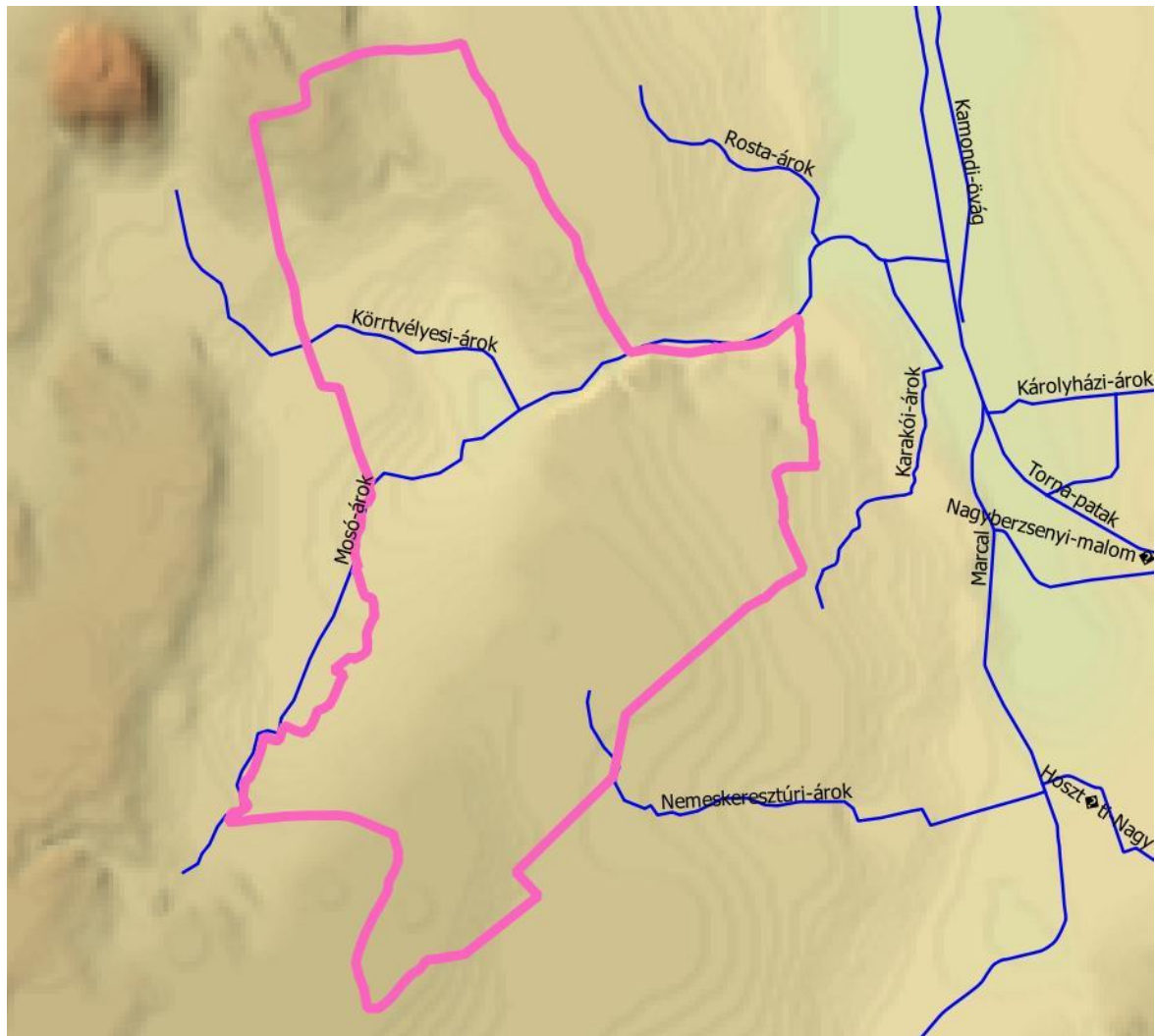
Jánosháza település és táji környezete domborzati adottságaiból adódóan a Marcal vízgyűjtőterületén található.



34. ábra - Jánosháza elhelyezkedése a vízgyűjtőkben

A település területén három kis vízfolyás található. Ezek közül a Mosó-árok, mely a település környéki árkok (Körtvélyesi- és Rosta-árok), vízelvezető csatornák vizét összegyűjtve keleten a mintegy 1,5 km távolságra eső Marcalba folyik. A déli terület vizeit a Nemeskeresztúri- és a Karakói-árok gyűjti össze. A vízgyűjtő legjelentősebb vízfolyása a Marcal.

A belterület keleti szélén a Jókai utcában egy kis mesterséges tó található.



35. ábra - A kiszívfolyások térbeli elhelyezkedése

Élővilág: növényzet, állatvilág

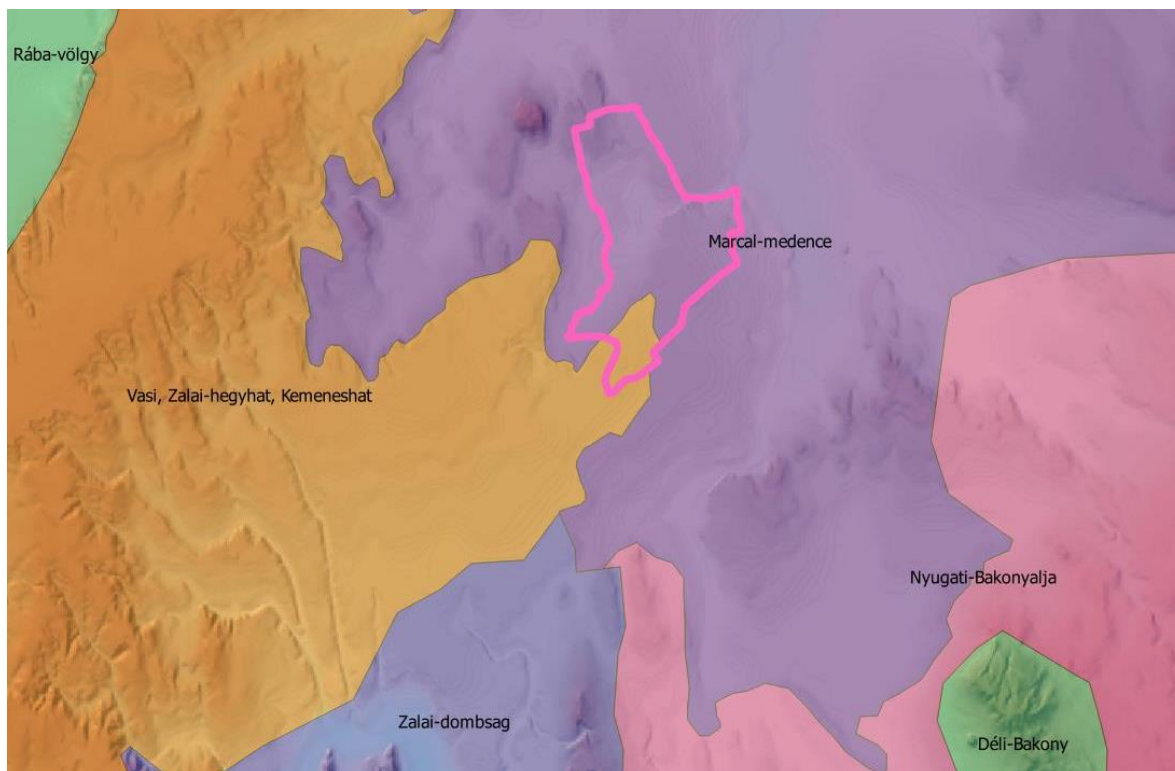
Jánosháza és környezete potenciális vegetációja hazánk növényzeti beosztása alapján (Molnár és tsai 2008) a Marcal-medence vegetációs tájba esik, az Alföld legnyugatibb, Kisalföldi-flórajárása (Arrabonicum) és a Bakonyvértesi-flórajárás határán (Vespremiense).

A település potenciális vegetációja Zólyomi térképe alapján a cseres-tölgyesek zónájába esik, melyhez a Kissomló (kontinentális molyhos-tölgyesek) és a szűkebben vett Marcal-völgy ártéri láp-és mocsárerdei kapcsolódnak.

A település aktuális vegetációját az aktuális tájhasználat határozza meg. A város területének vonatkozásában a jelenlegi művelési ágak területi részaránya napjainkra az alábbiak szerint alakul: erdő 21 %, gyepek 2,7 %, szántó 61,5 %, beépített (kivett) 13,3 %, egyéb (kert, szőlő, gyümölcsös) 1,5 %. A potenciális vegetáció az erdők és gyepekhez köthetők, így ennek megfelelően a település területéből 23,7 %, azaz annak egynegyede jöhet számításba.

Erdők: Az erdők mára két helyütt maradtak fenn. A település északi szélének magaslatán helyezkedik el a kamondi Felső-erdő nyúlványa. Többnyire leromlott állapotú, fajszegény, jellegtelen erdőrészek alkotják. A domináns cser (Quercus cerris) mellett ültetett erdőfenyvesek is megtalálhatók. A gyepszint a nagy vadjárás következtében szinte hiányzik, értéket csupán a tavaszi csillagvirág (Scilla vindobonensis) és a medvehagyma (Allium ursinum) képvisel.

A város déli részén a 84-es főút és a kelédi út mentén található Jánosházi-alsó-erdő (7-16. erdőtagok). Az erdő természetközeli része nagyjából a gyertyános-tölgyesekhez sorolható. Főbb fafajai a cser, kocsányos tölgy (*Quercus cerris*, *Q. robur*), gyertyán (*Carpinus betulus*), elszórtan magas kőris (*Fraxinus excelsior*), erdeifenyő (*Pinus sylvestris*), mezei- és hegyi juhar (*Acer campestre*, *A. platanoides*), vadcsereesznye (*Cerasus avium*). A helyenként megjelenő második lombkoronaszintet és a cserjeszintet a felsorolt fajok, vagy azok fiatal példányai alkotják, utóbbiban még a veresgyűrűs som (*Cornus sanguinea*), galagonya (*Crataegus monogyna*) is társul. Az erdő tömbjének természetességét több erdőrészletben betelepített akác (*Robinia pseudo-acacia*), valamint véghasználat rontja. A gyepszint az erdőtípusnak megfelelő fajösszetételű, szegényes, csak a széles ökológiai tűrőképességű, ill. zavarást bíró fajok vannak jelen.



36. ábra - A vegetációjának elhelyezkedése

A nagymértékben szántókkal jellemezhető agrártájban a rétek kis területi aránya elenyésző, nem éri el a 3 %-ot. Elhelyezkedésüket tekintve a belterület északi részén, a Mosó-árok menti patak völgyben találhatók. A kaszált gyepek átlagos természetességűek, a réti csenkeszes kaszálók (*Cirsio canis* – *Fesucetum pratensis*) fajszerkezetét változataiként azonosíthatók. A mára már nem művelt területeken csalán, üröm és magas aranyvessző uralta gyomnövényzet az uralkodó, mely gyom jellegű nádasokkal, nem zsombékoló magassásosokkal mozaikol. A patakmenti puhafa ligetet uraló fehér- és törékeny fűz (*Salix alba*, *S. fragilis*) mellett a tájidegen amerikai kőris (*Fraxinus pennsylvanica*) térhódítása is tapasztalható.

A jelenlévő állatvilág fajösszetételét a természeti környezet nagysága és minősége határozza meg. A település területének faunája is ennek megfelelően alakult. A belterületen az urbanizált, ill. nagy tűrőképességű madarak élnek, mint a feketeterítő (Turdus merula), balkáni gerle (Streptopelia decaocto), örvösgalamb (Columba palumbus), háziveréb (Parus major). A kertek, gyümölcsösök madarai közül a vörösbegy (Erithacus rubecula), szécinege (Parus major), seregélyek (Sturnus vulgaris) említendő. Az erdők kis kiterjedésük miatt nem alkalmasak a ritkább ragadozómadarak költőhelyéül, csupán az egerészölyv (Buteo buteo) jelenlétét sikerült igazolni.

Az erdei madarak közül a zöldike (*Carduelis chloris*), erdei pinty (*Fringilla coelebs*), szajkó (*Garrulus glandarius*) gyakorinak mondható. Az erdőkben megfigyelhető rágások, túrások, dagonyák a vaddisznó (*Sus scrofa*), őz (*Capreolus capreolus*), gimszarvas (*Cervus elaphus*) túlzott létszámú jelenlétéről tanuszkodnak.

1.12.2. Tájhasználat, tájszerkezet

1.12.2.1. tájtörténeti vizsgálat

Hrsz	2007-es szerkezeti tervben	2011-es módosítást követően
09/13 (legelő)	Mgy- mezőgazdasági gyümölcsös	Mko- korlátozott funkciójú mezőgazdasági terület
056/5 (legelő)	Mgy- mezőgazdasági gyümölcsös	Mko- korlátozott funkciójú mezőgazdasági terület, illetve Gksz gazdasági terület
056/3 (legelő)	Mgy- mezőgazdasági gyümölcsös	Mko- korlátozott funkciójú mezőgazdasági terület
058/8 (rét)	Mgy- mezőgazdasági gyümölcsös	Mko- korlátozott funkciójú mezőgazdasági terület
058/9 (rét)	M-mezőgazdasági terület	Mko- korlátozott funkciójú mezőgazdasági terület
075/20; 075/44; 075/51; 075/49 (szántó)	Mgy- mezőgazdasági gyümölcsös	Má- általános mezőgazdasági terület
075/21; 075/22 (legelő)	Mgy- mezőgazdasági gyümölcsös	Mko- korlátozott funkciójú mezőgazdasági terület
0113 (rét)	Mgy- mezőgazdasági gyümölcsös	Mko- korlátozott funkciójú mezőgazdasági terület
0184/2; 0224/1, 0168/2 (szántó)	Mv- korlátozott funkciójú mezőgazdasági terület	Má- általános mezőgazdasági terület
0168/1 (szántó)	E- gazdasági terület	Má- általános mezőgazdasági terület
0224/2 hrsz	E- gazdasági terület	Mko- korlátozott funkciójú mezőgazdasági terület
0157/1-4 (szántó)	Mv- korlátozott funkciójú mezőgazdasági terület	Má- általános mezőgazdasági terület
0151/14-20 (szántó)	Mv- korlátozott funkciójú mezőgazdasági terület	Má- általános mezőgazdasági terület
0143/17-19 (szántó)	Mv- korlátozott funkciójú mezőgazdasági terület	Má- általános mezőgazdasági terület
056/7 (erdő)	M-mezőgazdasági terület	Eg- gazdasági terület

1.12.2.2. Tájhasználat értékelése

A tervezett módosítások közül a táj szerkezetében a jövőben a legnagyobb változást az M8 gyorsforgalmi út megjelenése okozza majd. A mértéke függ a nyomvonal vezetésétől valamint a tájbaillesztés sikerességétől. Az autópályát látványát befolyásolja a földművének magassága, kiterjedése, vonalvezetése, a rézsűk hossza, meredeksége, borítottsága, a műtárgyak jellege, megjelenése, a láthatási szakasz hossza. Mindezeket figyelembe kell venni a végleges nyomvonal kiválasztásánál illetve a tervezési folyamatban.

A gyorsforgalmú utak építésük valamint üzemelésük során környezetük ökológiai adottságait (talaj, levegő, vizek, élővilág) károsítják. A hatások közül csak néhányat emelnénk ki: területfoglalásból eredő talajpusztulás, talajszennyezés, levegőszennyezés, zaj- és rezgésszint emelkedés, élőhelyfoglalás, barrier-hatás stb. Kedvező, hogy mindegyik változat szerint az út olyan távol halad a településtől, hogy azt zavaró zaj- és levegőszennyezéssel nem terheli, természetvédelmi területeket nem érintenek. Egyedül az „E” változat esetében kerül sor jelentősebb kiterjedésű erdőátvágásokra.

További jelentős változást eredményez a táj szerkezetében, a táj megjelenésében az Avasaljai dűlőben kialakuló, összefüggő, nagy gazdasági terület tömbje. Míg korábban a meglévő gyárterület kisléptékű bővítéséről volt szó, addig 2010-re a további igények kielégítése végett az itt kijelölt gazdasági terület jelentős nagyságrendi változáson esett át, területe meghatszorozódott. Tájképi, tájképvédelmi szempontból látványzavaró hatású lehet, ha a mai ipari, kereskedelmi, szolgáltató területeket jellemző településszéli kavalkád alakul ki a gazdasági terület tömbjében.

A többi módosítással járó területhasználati változtatás a táj szerkezetében jelentős mértékű módosulást várhatóan nem hoz. A tervezett fejlesztések a település peremrészein történnek. Tájszerkezeti szempontból kedvező, hogy a tervezett gazdasági és a mezőgazdasági üzemi területek meglévő gazdasági, mezőgazdasági üzemekhez kapcsolódnak, hogy összefüggő tömbben helyezkednek el a település határán. Kedvező, hogy sokhelyütt a meglévő alpinfrastuktúra adott, amely gazdaságosabbá teheti a beruházásokat.

Tájképi, tájképvédelmi szempontból látványzavaró hatású lehet, ha a mai ipari, kereskedelmi, szolgáltató területeket jellemző településszéli kavalkád alakul ki.

A tervezett módosítások nagyrészt mezőgazdasági területekre terjednek ki, ezen belül is szántókra. Jánosháza igazgatási területének átlagos AK értéke 22,1. Az érintett szántók javarészt gyengébb minőségűek (5 és 6 min. osztályúak), kisebb mértékben jó minőség földek (3 min. osztályúak). Ez utóbbiak a major mezőgazdasági üzemi területének bővítésénél és az aszfaltgyártó üzem körüli gazdasági terület bővítésénél fordulnak elő. Területi arányuk a módosítással érintett területeken nem jelentős.

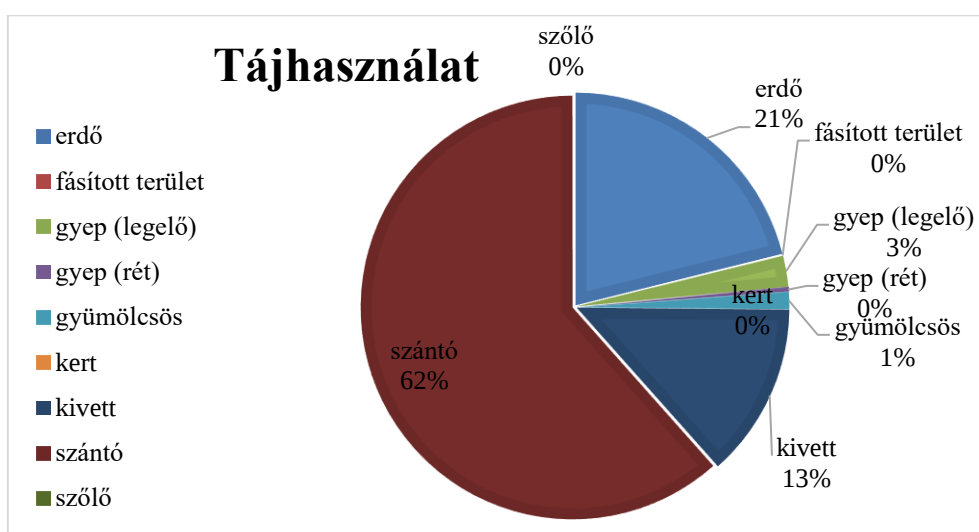
A tervezett módosítások országos természetvédelmi, illetve helyi védelem alatt álló területeket, Natura 2000 övezetet, tájképvédelmi, országos ökológiai hálózat övezeteit, egyedi tájértékeket nem érintenek.

Földrészlet statisztika fekvésenként

Fekvés	m2	ha	%
belterület	1 655 194	166	7,1
külterület	21 751 162	2175	92,9
teljes közigazgatási terület	23 406 356	2341	100,0

Földrészlet statisztika művelési áganként

Művelési ágak	m2	ha	%
erdő	4 938 598	494	21,10
fásított terület	15 526	2	0,07
gyep (legelő)	553 917	55	2,37
gyep (rét)	84 764	8	0,36
gyümölcsös	291 010	29	1,24
kert	2 537	0	0,01
kivett	3 111 525	311	13,29
szántó	14 405 153	1441	61,54
szőlő	3 326	0	0,01
teljes közigazgatási terület	23 406 356	2341	100,00



Szántók

A település közigazgatási területének legnagyobb részét szántóföldek teszik ki. A területeken főként kukoricát, cukorrépát, gabonaféléket, napraforgót termesztnek. A szántók nagy kiterjedésűek, a mezővédő erdősávok teljesen hiányoznak.

Erdők

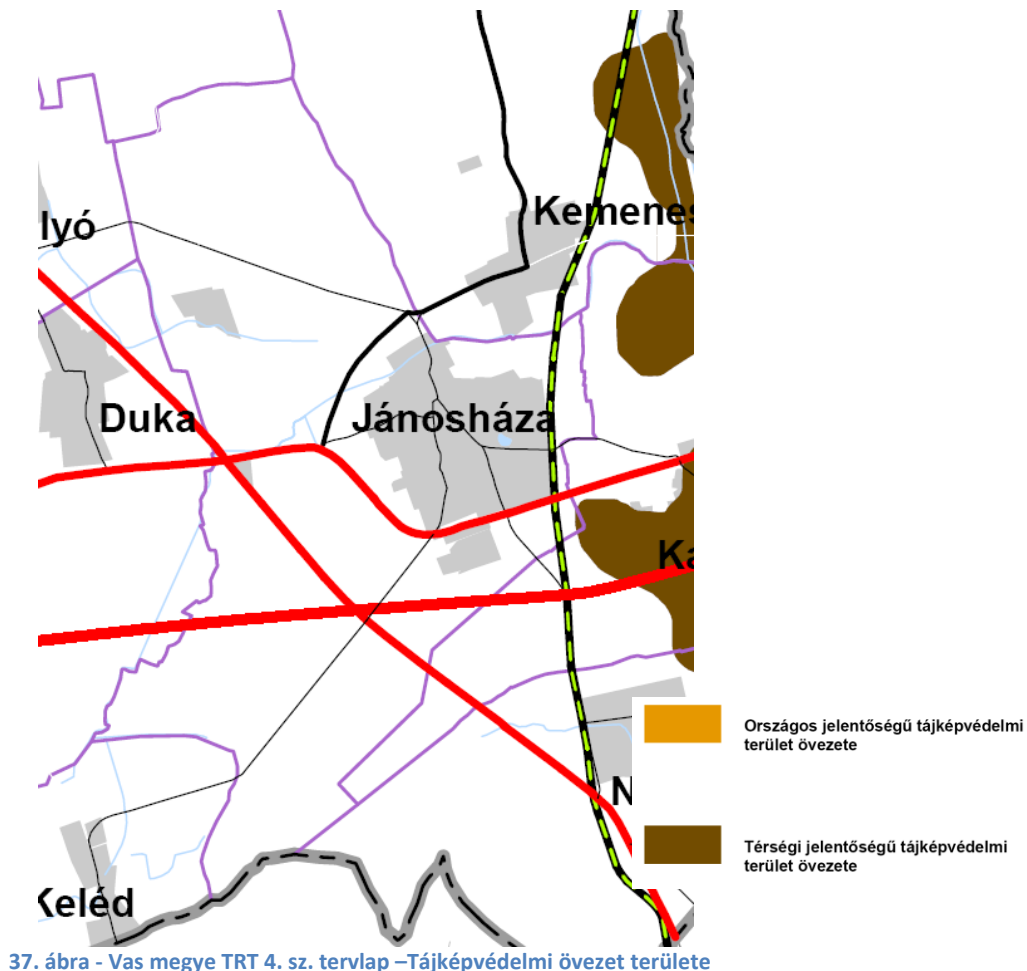
Az erdők döntő többsége állami tulajdonban, fennmaradó része magántulajdonban van, s kivétel nélkül elsődlegesen mind gazdasági rendeltetésűek. Főként a közigazgatási terület északi és déli részén találhatók.

Sajnos a szőlők, gyümölcsösök, gyepek, fásított területek aránya rendkívül kicsi a településen, így a táj is egyhangú.

1.12.3. Védett, védendő táji-, természeti értékek, területek

1.12.3.1. Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek

Az övezet területe Karakó térsége felől érinti épphogy a település igazgatási területét. A terület mezőgazdasági művelésben volt, és marad is. Korábban az övezet részét képezte az északi erdőség is.



OTrT „14/A. § (1) Az országos jelentőségű tájképvédelmi terület övezetben csak olyan kiemelt térségi és megyei területfelhasználási kategória jelölhető ki, amely a kijelölés alapjául szolgáló tájképi értékek fennmaradását nem veszélyezteti.

(2) Az övezetbe tartozó település településszerkezeti tervében csak olyan területfelhasználási egység jelölhető ki, továbbá helyi építési szabályzatában és szabályozási tervében csak olyan építési övezet és övezet hozható létre, amely a kijelölés alapjául szolgáló tájképi értékek fennmaradását nem veszélyezteti.

(3) Az építési övezetre vagy övezetre vonatkozóan meg kell határozni az ott elhelyezett építmények tájba illesztésére vonatkozó szabályokat, ennek ellenőrzéséhez a tájképet jelentősen megváltoztató építmények terveihez külön jogszabályban meghatározott látványtervet is kell készíteni.

(4) Az övezetben bányászati tevékenységet a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó szabályok szerint lehet folytatni.

(5) Az övezetben közművezetékeket és járulékos közműépítményeket tájba illesztett módon, a tájképvédelmi célok megvalósulását nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával - beleértve a felszín alatti vonalvezetést is - kell elhelyezni.”

1.12.3.2. Nemzeti és nemzetközi természetvédelmi oltalom alatt álló vagy védelemre tervezett terület, érték, emlék

Országos védettség:

Jánosháza területén jogszabályban kihirdetett természetvédelmi védettség alatt álló terület nincs.

Ex lege védettség:

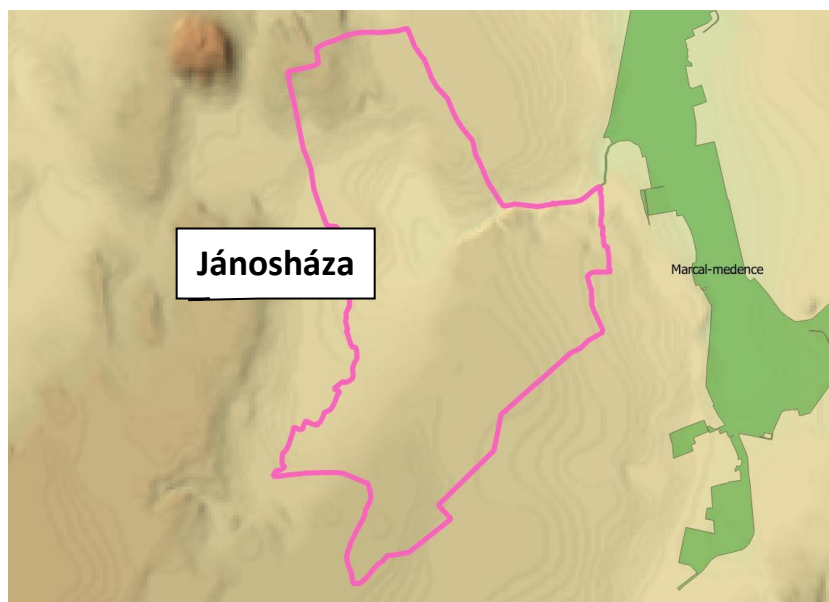
A településen szikes tó, kunhalom nincs. Ex lege védettséget élvező, ismertté vált földvár a belterületen ismert, ám területén ma középületek állnak, így védelme nem releváns. Napjainkig fennmaradt ex lege forrás egyedüli előfordulása a 8457-es út mellett ismert, ez a kis tavat táplálja.

Helyi védettség:

Jánosháza területén jogszabályban kihirdetett természetvédelmi védettség alatt álló terület nincs.

Natura 2000:

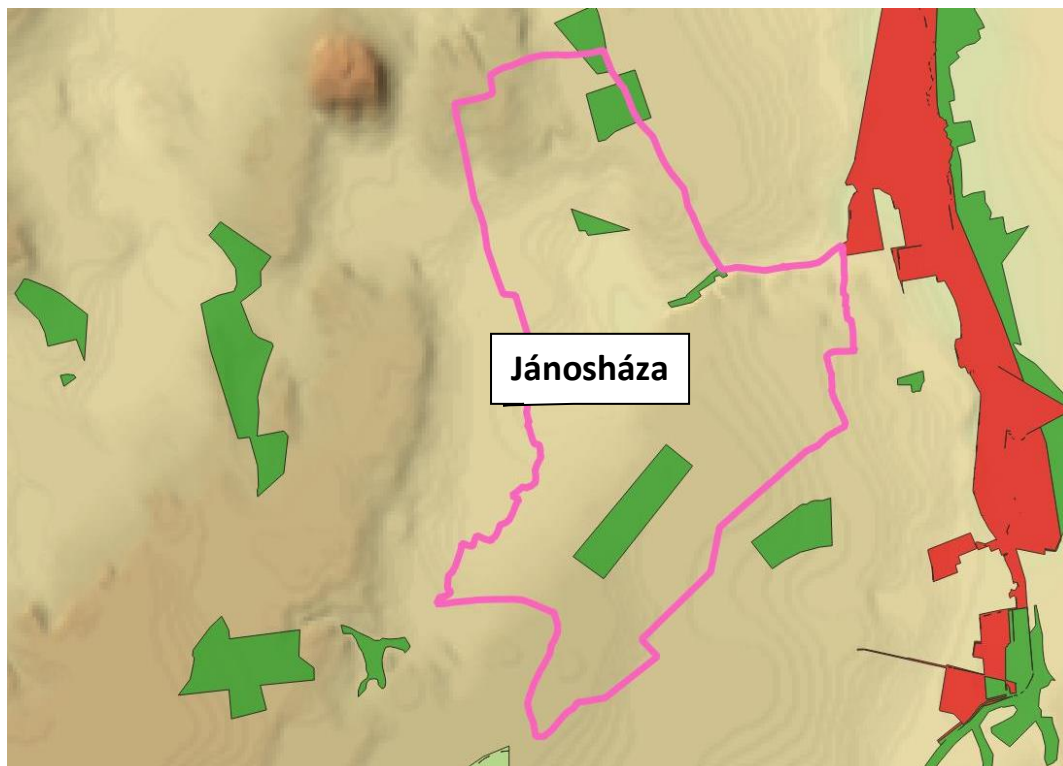
Az európai jelentőségű Natura 2000 hálózat a települést nem érinti, ám attól keletre húzódik a HUBF20015 Marcal Natura 2000 területe.



38. ábra - A Natura 2000 érintettsége

1.12.3.3. ökológiai hálózat

A város területét érinti az Országos Ökológiai Hálózat rendszere. Az érintett részek kis kiterjedésűek, mind az ökológiai folyosó kategóriába lettek besorolva. Területileg az ökológiai hálózat a két erdőt (csak részben), a Mosó-árok menti völgy egy szakaszát, valamint a 8457-es út melletti tó és gazdaság területét érinti. A település vonatkozásában magterület és pufferterület nem került kijelölésre, de a Marcal-völgy magterülete a közigazgatási határig húzódik.



39. ábra - Az ökológiai hálózat érintettsége

Egyedi tájértékek

Kultúrtörténeti egyedi tájértékek

1. Mária Kisjézussal a karján (2010)
2. Szovjet harcosok sírkertje
3. I. világháborús emlékmű
4. Honfoglalás emlékoszlopa
5. Köztéri óra (Dísz tér)
6. Hunyadi János halálának 500. évfordulójáról megemlékező emlékmű
7. II. világháborús emlékmű
8. Szent Vendel kápolna
9. Feszület a Szent Vendel kápolna mellett
10. Szent József szobra
11. 1956-os emlékmű
12. Batthyány emléktábla (Batthyány utca 6.)
13. Antall József szobra
14. Trianoni emlékmű
15. Kút az Antall parkban
16. Feszület a Hunyadi János utcában
17. Feszület a Keresztelő Szent János templom előtt
18. Szoborfülke a Keresztelő Szent János templom mellett
19. Mária megkoronázása (Berzsenyi utca)
20. Feszület (Széchenyi u. 30.)
21. Kerekes kút (Dankó utca 31.)
22. Kerekes kút (Dankó utca 40.)
23. Feszület a Damjanich és Árpád utca kereszteződésében
24. Kerekes kút a Damjanich és Árpád utca kereszteződésében
25. Feszület a Jókai és a Sümegi utca sarkán
26. Kápolna a Berzsenyi utca és a Körtvélyes utca kereszteződésében
27. Feszület (1821) a 8457. és 84136. utak találkozásánál
28. Alexander Liwinsky alezredes hősi halálának helyét jelző emléktábla
29. Feszület a 8457. számú út mentén
30. Feszület a 7381. számú út mentén, a településhatáron
31. Feszület a Temető utcában
32. Feszület talapzat (vasút mellett)
33. Tóth Zoltán szobra (Tóth Zoltán sportlétesítmény)



1.



2.



3.



4.



5.



6.



7.



8, 9.



10.



11.



12.



13.



14.



15.



16.



17.



18.



19.



20.



21.



22.



23.



24.



25.



26.



27.



28.



29.



30.



31.



32.



33.

Természeti egyedi tájértékek

34. Japán akác (*Sophora japonica*) a Berzsényi utca északi részén

35. Ezüst juhar (*Acer saccharinum*) a Dankó és Árpád utca sarkán

36. Temető hársfasora (*Tilia cordata*)



34.



35.



36.

1.12.4. Tájhasználati konfliktusok és problémák értékelése

Lásd: 1.17.9 fejezet

1.13. Zöldfelületi rendszer vizsgálata

1.13.1 A települési zöldfelületi rendszer elemei

1.13.1.1. Szerkezeti-, kondicionáló szempontból lényeges valamint a zöldfelületi karaktert meghatározó elemek

Lakóépületek kertjei

A település belterületének meghatározó részét képezik az - utcahálózat által tömbökre tagolt - egyedi lakótelkek szinte összefüggő zöldfelületei. A viszonylag nagy telkek beépítettsége falusias jellegű, zöldfelületük jelentős arányú. A kertekben kisebb díszkertek, veteményesek, fóliasátrak, baromfiudvarok, gyümölcsfák találhatók, helyenként egy-egy idősebb faegyeddel is találkozhatunk. A kertek használata, berendezése nagymértékben függ a tulajdonosok korától, igényeiktől, anyagi helyzetüktől, azonban óriási különbségek, kontrasztok nem tapasztalhatók.

Közlekedési célú közterületek zöldfelületei, utcafásítások

8457. számú út

A 8457. számú úton lehet a települést északi irányból (Kissomlyó felől) megközelíteni. Az utat összefüggő fasor nem kíséri, zömmel fehér akác (*Robinia pseudoacacia*), magas kőris (*Fraxinus excelsior*) és fekete nyár (*Populus nigra*) egyedek találhatók az út mentén. A kőrisfák idősebbek, köztük egy-egy szép, terebélyes egyed is van. A gyümölcsösök mellett az út túloldalán egybefüggő cserjés és fás ligetes állomány található, melyben különböző nyár, fűz és kőrisfajok találhatók.



8457. számú út



7381. számú út akácokkal

7381. számú út

A 7381. számú út vezet Karakóra, itt zömmel telepített fehér akác (*Robinia pseudoacacia*) figyelhető meg. A fák szépen kísérik az utat, kellemes hangulatot teremtve. Jó lenne a hiányzó szakaszokat pótolni.

8435. számú út

Nyugatról a településre bevezető út. Szervezetten nem fásított, azonban az út mellett található néhány fehér akác (*Robinia pseudoacacia*), közönséges dió (*Juglans regia*) és közönséges luc (*Picea abies*).

8. számú főút

A település közigazgatási területén jellemzően nem fásított.

84. számú főút

A település közigazgatási területén áthaladó szakasz vegyes állománnyal fásított, jellemző fajok: közönséges nyír (*Betula pendula*), kislevelű hárs (*Tilia cordata*), platán (*Platanus x hybrida*) és még sok más faj.

Belterületi utcafásítások

Összességében elmondható, hogy a külső utcákat lakossági vegyes telepítések jellemzik, nagyon kedvelt a szilvafa (*Prunus domestica*). Gyakori nehezítő tényező a szűk zöld sáv, a nyílt vízelvezető árkok és a gyakran mindkét oldalon haladó légvezetékek.

A központban lévő vagy a település fő forgalmát bonyolító utcák fásítása - főként egy város esetében - már nagyobb elvárásokat támaszt. A településen vannak szép példák a Kossuth tér és a Honvéd tér egy részén. A Kossuth tér vadgesztenye sora a település éke. Viszont egyes központi utcák is nagyon vegyes, rendezetlen képet mutatnak. A kiemelt szerepű utcák (pl. Berzsenyi u., Sümegi u., Hunyadi u., Batthyány u., Bajcsy-Zsilinszky u., Temető u., valamint a Kossuth és Honvéd tér egyes részei) fásításának felülvizsgálata fontos lenne. Az adott körülményekhez (főként közművek) alkalmazkodva jó faj megválasztásával kellene egységes fásításokat kialakítani, mely nagyon sokat formálna a településképen.



40. ábra - A Kossuth tér vadgesztenye sora

Az egyes utcafásítások részletesebb leírása:

Ady Endre u. Mindkét oldalon légvezeték van. A lakók főként gyümölcsfákat és örökzöldeket telepítettek.
Arany János u. Mindkét oldalon légvezeték, lakosság általi vegyes telepítések jellemzik.
Árpád u. Két oldalt légvezeték és árok halad, de a zöld sávok szélesek. Vegyes telepítések figyelhetők meg, melyben idős csonkolt hársfák is megtalálhatók.
Bajcsy-Zsilinszky u. Légvezeték alatti örökzöld telepítések. Központi fekvése miatt átgondolandó a fásítása.
Batthyány u. Korábbi egységes keleti tuja (<i>Thuja orientalis</i>) fasor megmaradt egyedei láthatók, melyek közül a légvezeték alatt számos fa csonkolt. Az örökzöldek közt megjelennek más egyedek is, főként szilvafák.
Bercsényi u. Mindkét oldalon nyílt vízelvezető árok, egyik oldalon légvezeték halad. Helyenként szilvafákat telepítettek.
Berzsenyi u. A település egyik fő utcája, mely igen hosszú, így változatos képet mutat szélességben, megjelenésben egyaránt. Az északi részen főként fenyők, a déli részen gömbkoronájú fák dominálnak. Mivel központi szerepű, érdemes fásítását felülvizsgálni.
Damjanich u. Széles zöldsávok jellemzik, mindkét oldalon árok és légvezeték van. Nagyon vegyes a kiültetés, sok örökzöld, főként keleti tuja figyelhető meg.
Dankó u. Mindkét oldalon árok és légvezeték, viszonylag széles zöldsávok. Vegyes telepítések.
Deák Ferenc u. Mindkét oldalt légvezeték és nyílt vízelvezető árok, viszonylag széles a zöld sáv. Vegyes telepítések: diófák, fűzfák, örökzöldek.
Dózsa György u. Mindkét oldalon légvezeték és nyílt vízelvezető árok halad. A lakók többnyire örökzöldeket és gyümölcsfákat (szilva, meggy) telepítettek.
Felszabadulás u. A park felőli oldalon viszonylag fiatal kislevelű hárs (<i>Tilia cordata</i>) telepítés. Házak felőli oldalon vegyes állomány. Mindkét oldalon légvezeték van.
Honvéd tér Gyakorlatilag két út. A keleti út ketté vágja a parkot, ennek nyugati oldalán a park sétánya és az út között zömében hársfasor fut, a másik oldalon sövény zárja le a keskeny parkrészt. A nyugati út park felőli oldalát szép, idős ezüst hárs (<i>Tilia tomentosa</i>) sor zárja, a másik oldal nem fásított.
Hunyadi János u. Egyik oldalon légvezeték, árok és a szűk hely ellehetetleníti a fásítást. A park menti oldalon idősebb hársfák és égerfák sorakoznak. Ezt az oldalt érdemes lenne pótolni. Az utca azon szakaszán, ahol mindkét oldalon házak vannak a telepítés sokkal vegyesebb (örökzöldek, hárs, kőris, dió).
Ifjúság u. Társasházak oldalán vegyes telepítések, másik oldalon ezüsthfenyők.
Jókai u. Jelenleg nem fásított. A szűk hely, nyílt vízelvezető árkok és légvezetékek miatt nem fásítható.
József Attila u. Egyik oldalán árok és légvezeték. Jelenleg vegyes telepítés figyelhető meg.

Kossuth tér Gyakorlatilag két "utca". A keleti utat gyönyörű, egybefüggő, kétoldali, szinte hiánytalan vadgesztenye (<i>Aesculus hippocastanum</i>) sor kíséri, melyek egyedei jó egészségi állapotban vannak. Ez a fasor a település "éke", mindenképpen megőrzendő, védendő. A nyugati utca házak felőli oldalán árok és légvezeték van, itt vegyes telepítés figyelhető meg, sok légvezeték miatt csonkolt fával. Ez utóbbi központi jelentőségű utca, érdemes lenne felülvizsgálni és megfelelő fajjal (légvezetékre tekintettel) egységesen fásítani.
Kőrtvélyes u. A házak oldalán nyílt árok és légvezeték van. A zöld sáv viszonylag széles. Jelenleg vegyes telepítés található az utcában: örökzöldek, gyümölcsfák.
Magyar u. Szűk utca, mindkét oldalon légvezeték. Nagyon vegyes állomány: főként örökzöldek és szilvafák figyelhetők meg.
Március 15. u.Légvezetékek, nyílt árkok miatt nem fásítható. A lakosság főként örökzöldeket telepített.
Petőfi u. Szűk utca, mindkét oldalán légvezetékkel. Lakosság általi vegyes telepítések.
Rákóczi u. Mindkét oldalon árok, egy oldalon légvezeték. Vegyes telepítések: szilvafák, örökzöldek.
Sümegi u. A Berzsényi utca folytatása. Mindkét oldalon árok, egyik oldalon légvezeték. Az utcában feltűnően sok a gömbjuhar (<i>Acer platanoides 'Globosum'</i>), emellett sok más fajú egyed is van. Fásítása felülvizsgálandó, egységesíteni lehetne gömbjuharra.
Széchenyi u. Jelenleg igen vegyes képet mutató utca, helyenként szűk, máshol szélesebb a zöld sáv. Van olyan szakasz, ahol mindkét oldalon légvezeték van. A lakók leginkább örökzöld sövényekkel díszítették az utcát, ezt lehetne folytatni.
Szent István u. Mindkét oldalon légvezeték és nyílt vízelvezető árok halad, azonban viszonylag széles a zöld sáv. Vegyes a telepítés többnyire: szilvafák, meggyfák, diófák és örökzöldek.
Temető u. Egyik oldalán légvezeték van. Az utcában vegyes telepítés látható: vadgesztenye (<i>Aesculus hippocastanum</i>), hegyi juhar (<i>Acer pseudoplatanus</i>), közönséges dió (<i>Juglans regia</i>). A még beépítetlen szakaszon érdemes lenne felülvizsgálni a fásítást. A temető felvezetéseként szép lenne egy kétoldali egységes fasor.
Tisza u. Mindkét oldalon légvezeték, egy oldalon nyílt vízelvezető árok, viszonylag széles zöld sáv vegyes telepítésekkel.
Vágóhíd u. Egyik oldalon légvezeték halad, mási oldalon nyílt vízelvezető árok. Vegyes telepítés alakult ki. Helyenként kiszélesedik a zöld sáv.
Vár u. Rendkívül szűk utca, öreg házakkal. Az utcában jelenleg cserjék, örökzöldek, s egy-két gyümölcsfa található. Egységes fásítása a légvezetékek és a szűk hely miatt nem lehetséges.

Közkertek

Honvéd tér

A Honvéd tér a város központjában fekvő kb. 1,8 ha kiterjedésű zöldfelület, melyet minden oldalról beépített házsorok (előttük burkolt utak) határolnak. A teljes területet idős, hatalmas, 50-60 éves fák lombkoronái árnyékolják. A legjellemzőbb fafajok: vadgesztenye (*Aesculus hippocastanum*), kislevelű hárs (*Tilia cordata*), ezüst hárs (*Tilia tomentosa*), hegyi juhar (*Acer pseudoplatanus*). E fafajok alkotják a parkban fellelhető impozáns fasorokat. Előfordul még: szivarfa (*Catalpa bignonioides*), közönséges nyír (*Betula pendula*), közönséges luc (*Picea abies*), ezüst juhar (*Acer saccharinum*), korai juhar (*Acer platanoides*), platán (*Platanus x hybrida*), fekete fenyő (*Pinus nigra*), nagylevelű hárs (*Tilia platyphyllos*), csörgőfa (*Koelreuteria paniculata*), ezüsfenyő (*Picea pungens*). A cserjeszint nem jelentős, inkább sövényként jelenik meg, védve a park belső részeit, főként a forgalmas utca mentén és a játszótéren, jellemző fajai: örökzöld puszpáng (*Buxus sempervirens*), keleti tuja (*Thuja orientalis*), nyugati tuja (*Thuja occidentalis*), fagyal (*Ligustrum ovalifolium*).

A parkba beékelődik a régi 84-es út burkolata, ezt jelzi a megmaradt 60-as km kő is. Az út már csak gyalogosan járható, mely a déli részen nagy térkő burkolatos parkolóba torkollik. A burkolatot szép, idősebb vadgesztenye (*Aesculus hippocastanum*) és hegyi juhar (*Acer pseudoplatanus*) fasorok kísérik. A park északi részéről indul egy térköves sétány, mely az I. világháborús emlékműnél ágazik ketté. Egyik ág a Batthyány utca, másik a Berzsényi utca irányába vezet. A sétányokat kislevelű hárs (*Tilia cordata*) és hegyi juhar (*Acer pseudoplatanus*) fasorok kísérik. A park keleti oldalából egy szűk részt leszakítva halad a forgalmas Berzsényi utca folytatása. A leszakított szűk részen 3 pihenőhely áll régebbi típusú beton asztalokkal, betonlábas padokkal, hulladékgyűjtőkkel.

A parkban áll Mária Kisjézussal a karján, valamint egy örökzöld sövénnel lehatárolt kis sírkertben itt nyugszanak a szovjet hadsereg harcosai, akik a német megszállók elleni harcban Jánosháza felszabadulásáért áldozták életüket. E mellett helyezkedik el az I. világháborús emlékmű, melyet alacsony kerítés és talajtakaró örökzöldek öveznek.

A park északi végében kapott helyet egy új, szabványoknak megfelelő játszótér, melyet a park többi részétől többé-kevésbé növényzettel (tujasövény és kőrisfák) választottak el. A gyeper játszótér figyelembe veszi a különböző korosztályok igényeit, helyet kapott homokozó, rugós játék, csúszda és mászó vár, valamint két hulladékgyűjtő és két pad.

A park történetéről így olvashatunk a város honlapján: „A Honvéd téren, ahol ma félszáz éves fák alatt hűsölhetnek a városlakók, a század elején hetente egyszer több száz vásároló verte fel a csendet. Itt tartották ugyanis a környék legnagyobb vásárait. Az ötvenes évek elején azonban a vásároló hajlam csökkent, a terület az évi búcsúkat nem számítva kihasználatlan volt. Kiss Sándor, akkori tanácsstag ötlete nyomán 1958-ban létrehoztak itt egy parkot, melynek tervezését egy budapesti cég végezte, kialakítási munkálatait Rába Tivadar tanácselnök-helyettes és Konrádi József nyugalmazott főkertész irányította. Az ötezer négyzetméteres kert építése során a kisebb-nagyobb virágágyásokba elültettek több száz rózsatövet és bokrot, pihenőpadokat helyeztek el, az ágyások közt kanyargó utakat felkavicsozták. A bekerített terület megközelíthetőségét több kapu biztosította. Ez lett a kor fiatalságának grundja, szerelmi találkahely, a község éke, „A” Rózsakert.”



Sokszínűség kertje



Játszótér a Honvéd téren

Sokszínűség kertje - Rózsakert és Évszakok kertje

A Honvéd tér nagy fáinak árnyékából lassan kiszorultak a virágágyások. Ezt visszavarázsolva a Rózsakert most a régi bútorbolt helyén újra életre kelt 2014-ben. Az eredetnél kisebb méretű, közel 800 m²-es díszkert a Vas Megyei Közgyűlés elnökének ajándéka, aki a „Natur-Kulinarium – Régiók kertjei és kultúrtájai kínálta új élménylehetőségek turisztikai és képzésközpontú fejlesztése és megvalósítása” megnevezésű projekt keretében 20-25 ezer euróval támogatta a létrehozását.

A kert koncepciójáról a kertben található táblán olvashatunk: „A Rózsakert és az Évszakok kertje dísz- és pihenőkert egyaránt. Az évszakok változatosságát a kert szegélyén kialakított zöldfelületen kísérhetjük végig, a délnyugati sarokból (ősz) indulva északi irányba (tél), majd keletre (tavasz) és végül délre (nyár). A rózsák a kert központi részén kialakított körágyásban kaptak helyet, de az évszakokat bemutató zöldfelületeken is előfordulnak. További érdekességként a kertben található még nevükben előforduló rózsák: pünkösdirózsza, szellőrózsza, babarózsza, labdarózsza, őszirózsza, mályvarózsza.”

Az ágyásokat kavicsos burkolat választja el, melyen padok és hulladékgyűjtők is helyet kaptak.

Díszter (Rendezvényter)

A 2010-ben uniós és állami támogatásból megújuló Díszter közel 3500 m² alapterületű. Az ünnepi rendezvények lebonyolítására szolgáló park szintén a város központjában, a Honvéd tértől délre helyezkedik el, keleti oldalán a Batthyány utca, déli és nyugati oldalán a Kossuth tér határolja.

A felújítás során megújult a térburkolat, a kandeláberek, új utcabútorokat helyeztek el, s a tér közepén felállítottak egy szimbolikus jelentőséggel bíró köztéri órát. A park növényzete díszítő elemekkel, örökzöldekkel, virágzó cserjékkel egészült ki. A tér nagy része zöldterület, melyen számos idősebb fa áll, közülük kiemelendők az idős japánakácok (*Sophora japonica*), előfordulnak még a következő fajok: ezüstfenyő (*Picea pungens*), vadgesztenye (*Aesculus hippocastanum*), közönséges luc (*Picea abies*), déli osterfa (*Celtis australis*), fehér nyár (*Populus alba*), közönséges nyír (*Betula pendula*).

A park északi részén áll a Honfoglalás emlékoszlopa. Örökzöldek ölelésében, s két zászlótartó oszlop között áll a Hunyadi János halálának 500. évfordulójáról megemlékező emlékmű.

Kossuth tér

Északról déli irányba haladva - a szinte összefüggő zöldterületek - Honvéd tér és Díszter folytatásában a Kossuth tér található, mely szintén a városközpont jelentős parkja. A tér észak-déli irányban hosszan elnyújtott, mintegy 24 000 m²-es terület, melyet hosszában közút szel ketté. Az utat gyönyörű, egybefüggő, kétoldali, szinte hiánytalan vadgesztenye (*Aesculus hippocastanum*) sor kíséri, melynek egyedei jó egészségi állapotban vannak. Keleti oldala az iskola területe, nyugati oldala közterület.

A Batthyány Lajos Általános Iskola kertjében folytatódik a fásított zöldterület, itt kapott helyet a II. világháborús emlékmű is.

A nyugati oldal faállománya idősebb, jellemző fajok: vadgesztenye (*Aesculus hippocastanum*), kislevelű hárs (*Tilia cordata*), közönséges gyertyán (*Carpinus betulus*), közönséges luc (*Picea abies*), déli osterfa (*Celtis australis*), platán (*Platanus x hybrida*), s a parkban található egy kéttörzsű idős tiszafa (*Taxus baccata*) is. Az északi részen idős hársfák ölelésében áll a Szent Vendel kápolna, egyik oldalán feszület, másikon Szent József szobra áll. Közeliében az 1956-os emlékmű.

A város honlapján így olvashatunk a kápolna történetéről: „A jánosházi Szent Vendel-kápolna 1781-ben épült. Előzményéről annyit tudunk, hogy az 1700-as évek közepén marhavész tört ki a faluban, és nagy veszteség érte az állattartó gazdákat. A Jóistenhez fohászkodtak és kérték Szent Vendel segítségét, megfogadva, hogy a marhavész elteltével kápolnát építenek tiszteletére. A falu közössége megtartotta szavát. A kápolna oltárképének sarkában Max Piaret kézjegye és az 1793-as évszám látható. Sajnos a legutóbbi felújításon a szakemberek megállapítása szerint az eredeti barokk freskókat nem jó minőségben restaurálták.”

A parkban dél felé haladva érünk el a dróthálóval lekerített és helyenként sövénnel is lehatárolt sportterülethez. Itt található egy aszfaltos futballpálya, labdafogó hálóval, egy aszfaltos kosárlabdapálya és egy nagy füves szabad terület is. A burkolatok nem újak, nem hibamentesek, de használhatóak. A parkban néhány betonlábas pad és egy régi mászóka is található.

Antall park

A Kossuth térről dél felé haladva a Hunyadi János utca és Felszabadulás utca találkozásánál találjuk az Antall Józsefről elnevezett parkot. A park központi eleme Antall József bronz mellszobra (Tóth Emőke szobrászművész alkotása), mely mészkő talapzaton áll, mellette egy a miniszterelnöktől származó idézet egy mészkő táblán. Itt található még a trianoni emlékmű is. A háromszög alakú, kb. 6000 m²-es terület részben fásított. Az utcák mentén hársfasor zárja le a parkot. A központi rész főként örökzöld cserjékkel, padokkal, kavicsburkolattal szépen kialakított, ugyanakkor elhanyagolt, gondozatlan állapotban van.

Vasútállomás előtti zöldterület

A három részből álló, összesen mintegy 6500 m²-es gyepes területet idősebb fák borítanak, jellemző fajok: ezüst juhar (*Acer saccharinum*), korai juhar (*Acer platanoides*), kislevelű hárs (*Tilia cordata*), közönséges nyír (*Betula pendula*), közönséges luc (*Picea abies*). A középső részben két kör alakú virágágyat alakítottak ki.

Intézményi zöldfelületek

Templomkert

Az 1734 körül épült Keresztelő Szent János templom körül mintegy 4500 m²-es zöldterület található, melynek nagy része lejtős kialakítású, s a Berzsényi utcára néz. Korábbi (2010) légifotókon jól látható, hogy a templomkertet nagy koronájú fák borították. Mára szinte az összes fát kivágták, amitől a terület jelenleg igen sivár képet mutat. A viszonylag meredek domboldalt teraszosan alakították ki, s új növényeket telepítettek, cserjéket, kislevelű hársakat (*Tilia cordata*) és a kerítés mellett optikai lehatárolásként nyugati tujákat (*Thuja occidentalis*). A templom déli oldalán megmaradt egy szép vadgesztenyefa (*Aesculus hippocastanum*), környezetéből szép kilátás nyílik az Erdődy-Choron várkastélyra.



41. ábra - Kilátás a templomkertből az Erdődy-Choron várkastélyra

Erdődy-Choron várkastély parkja

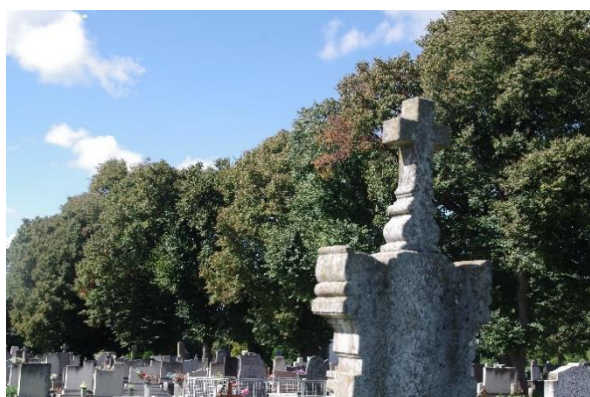
A leromlott állapotú várkastélyt utoljára 1935-ben alakították át, ekkor újabb emelet készült és felkerült a ma is látható jellegzetes sisak torony. Az épület jelenleg üresen áll, felújításra szorul. A kastély egy közel 13 000 m²-es területen áll, mely nem látogatható. A kastélypark, akárcsak a kastély leromlott állapotú, azonban számos idős, terebélyes fa áll a kertben, jellemző fajok: kislevelű hárs (*Tilia cordata*), vadgesztenye (*Aesculus hippocastanum*), korai juhar (*Acer platanoides*). A templomkertből szép kilátás nyílik a szinte egybefüggő lombkoronaszintből kiemelkedő épületre.

Polgármesteri Hivatal

A hivatal épülete előtt szintén gyepes felület található idősebb, felnőtt faállománnyal. Jellemző örökzöld és lombhullató fajok: közönséges tiszafa (*Taxus baccata*), oregoni hamisciprus (*Chamaecyparis lawsoniana*), tulipánfa (*Liriodendron tulipifera*), vadgesztenye (*Aesculus hippocastanum*), zöld juhar (*Acer negundo*), korai juhar (*Acer platanoides*).

Óvoda

A Batthyány Lajos ÁMK Óvoda az Ifjúság utcában található. Az öt csoportos intézmény tágas, parkosított udvarral rendelkezik, amelyen jó arányban találhatók napos és árnyékos részek. A területen található csúszdák, mászóvárak, rugós játékok, homokozók, babakázak, s a játékok mellett sok terebélyes fa is található. Jellemző fajok: közönséges nyír (*Betula pendula*), közönséges dió (*Juglans regia*), vadgesztenye (*Aesculus hippocastanum*), ezüsthégy (*Picea pungens*), keleti tuja (*Thuja orientalis*), oregoni hamisciprus (*Chamaecyparis lawsoniana*), kislevelű hárs (*Tilia cordata*), fehér akác (*Robinia pseudoacacia*).



A temető idős hársfasora



Az óvoda tágas udvara

Zöldfelületi intézmények

Temető

A köztemetőt a Temető utca végében kb. 2,6 ha nagyságú területen létesítették. A területet körben magas oregoni hamisciprusok (*Chamaecyparis lawsonia*) zárt sora határolja, mely jól takarja a szomszédos területeket. A terület „ékessége” a központi sétányt kísérő, kétoldali, nagyon idős, ám jó állapotban lévő hársfasor. A sírkövek közt elvétve találkozhatunk egy-egy régi, szép kidolgozású sírkövel is.

Tóth Zoltán sportlétesítmény

A sportlétesítmény a Vágóhíd utcában, mintegy 1,5 ha-on terül el. A terület jelentős részén egy élőfüves nagyméretű futballpálya található, mellette két évvel ezelőtt egy 20 x 40 méteres műfüves pálya is épült. A terület szélein optikai lehatárolásként ligetes facsoportok, magányos fák találhatók, az alábbi fajok jellemzők: közönséges nyír (*Betula pendula*), vadgesztenye (*Aesculus avium*), fehér akác (*Robinia pseudoacacia*).

Téglaszín-horgásztó

A település keleti szélén található, körülbelül 1,3 ha vízfelülettel rendelkező tó legkönnyebben a Jókai utcáról közelíthető meg. A nádassal övezett bányatavat elsősorban horgászhelyként hasznosítják. A tavat felnőtt zöldövezet szegélyezi, melyben nagylevelű hárs (*Tilia platyphyllos*), fehér fűz (*Salix alba*), szomorú fűz (*Salix alba* 'Tristis'), fehér akác (*Robinia pseudocacia*), mirabolán szilva (*Prunus cerasifera*), közönséges dió (*Juglans regia*) fajok találhatók. A területen sajnos gyomosít a japánkeserűfű (*Fallopia japonica*). A horgásztó környezetében található romos állapotú padok, stégek, táblák és az itt elhelyezett inert hulladék rontják a vízfelület és a zöld környezet által nyújtott pozitív benyomást.



42. ábra - Téglaszín – horgásztó

Külterületi zöldfelületi elemek

Lásd „Tájhasználat értékelése” címszó alatt.

1.13.1.2. Zöldfelületi ellátottság értékelése

Jánosháza belterülete - a méretéhez képest - bővelkedik zöldfelületekben. A lakóépületek kiterjedt kertjei önmagában is jelentős zöldfelületet adnak, amelyekhez csatlakoznak zöldfelületi intézmények, intézményi zöldfelületek, ezeket pedig a közlekedési célú területek zöldfelületei kapcsolják össze. A település központjában található, nagy fákkal borított közterületek láncolata szintén jelentős zöldfelületet ad.

A városokra nagy anyagi terhet ró a zöldfelületek fenntartása. A település egésze nem kíván további zöldfelületeket, inkább a meglévők felújítására (pl. Honvéd tér, Kossuth tér, Horgásztó környezete, vasútállomás előtti zöldfelület) és fenntartására (pl. Antall park, Soksínűség kertje) javasolt koncentrálni. Egy közterületi játszótér van a városban. Ha esetleg nagy az igény rá, a Kossuth tér déli része vagy az Antall park ad alkalmas lehetőséget egy további játszótér kialakítására.

Az utcafásításokról összességében elmondható, hogy a külső utcákat lakossági vegyes telepítések jellemzik. Ezen utcák egységes fásítását nehezítik a szűk zöld sávok, a nyílt vízelvezető árok és a gyakran mindkét oldalon haladó légvezetékek.

A központban lévő vagy a település fő forgalmát bonyolító utcák fásítása - főként egy város esetében - nagyobb elvárásokat támaszt. A településen vannak szép példák a Kossuth tér és a Honvéd tér egy részén. A Kossuth tér vadgesztenye sora a település éke. Viszont egyes központi utcák is nagyon vegyes, rendezetlen képet mutatnak.

A kiemelt szerepű utcák (pl. Berzsenyi u., Sümegi u., Hunyadi u., Batthyány u., Bajcsy-Zsilinszky u., Temető u., valamint a Kossuth és Honvéd tér egyes részei) fásításának felülvizsgálata fontos lenne. Az adott körülményekhez (főként közművek) alkalmazkodva jó faj megválasztásával kellene egységes fásításokat kialakítani, mely nagyon sokat formálna a településképen.

1.13.2. A zöldfelületi rendszer konfliktusai és problémái

- A külterületi utak és a belterületi utcák fásítását felül kellene vizsgálni. A központi szerepű közlekedési felületeket egységes utcafásításokkal lehetne kiemelni, mely a városkép javulásához nagymértékben hozzájárulna.
- A közterületek felújítása megkezdődött (Dísz tér) ezt kellene fokozatosan kiterjeszteni a többi területre is, s a fenntartást folyamatosan, magas színvonalon végezni.
- A Kossuth tér vadgesztenye sora és a temető hársfasora védelemre érdemes.

1.14. Az épített környezet vizsgálata

1.14.1. Területfelhasználás vizsgálata

1.14.1.1. A település szerkezete, a helyi sajátosságok vizsgálata

A kellemes településképet a városias arculat okozza. Elsőre a nagy méretek és a rengeteg utca miatt kissé áttekinthetetlennek tűnik a közlekedési rendszer, de az épülete egységessége és a zárt térfalaknak köszönhetően hamar oldódik a feszültség. A településképfő alkotó elemei: kastély és környéke, a templom és Berzsenyi utca, a Honvéd tér és Kossuth tér.

fekvés	földrészletek száma	egyéb önálló épületek száma	egyéb önálló lakások száma	összes terület (m ²)	legkisebb földrészlet terület (m ²)	legnagyobb földrészlet terület (m ²)	átlagos földrészlet terület (m ²)
belterület	1239	35	155	1655194	13	23104	1336
külterület	757	1	5	21751162	35	1822279	28733
ÖSSZESEN	1996	36	160	23406356			

1.14.1.2. Az ingatlan-nyilvántartási adatok alapján, termőföld esetén a művelési ágak és a minőségi osztályok

Földrészlet statisztika művelési áganként						
művelési ág	földrészletek száma	alrészletek száma	összes alrészlet terület (m ²)	legkisebb alrészlet terület (m ²)	legnagyobb alrészlet terület (m ²)	átlagos alrészlet terület (m ²)
erdő	33	33	4938598	1248	1810471	149654
fásított terület	4	5	15526	2295	4298	3105
gyep (legelő)	37	40	553917	221	129462	13848
gyep (rét)	21	22	84764	54	16946	3853

gyümölcsös	11	12	291010	1164	231733	24251
kert	1	1	2537	2537	2537	2537
kivett	1455	1459	3111525	13	95529	2133
szántó	461	567	14405153	60	709589	25406
szőlő	1	1	3326	3326	3326	3326

1.14.1.3. Beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területek

Beépítésre szánt területek:

- Kisvárosias lakóterület
- Kertvárosias lakóterület
- Falusias lakóterület
- Településközpont vegyes terület
- Kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület
- Ipari gazdasági terület
- Különleges temető terület
- Különleges kastély terület
- Különleges közműterület
- Különleges szabadidős terület
- Különleges autóbusszpályaudvar terület
- Különleges mezőgazdasági üzemi terület

Beépítésre nem szánt területek:

- Zöldterület
- Általános mezőgazdasági terület
- Korlátozott funkciójú mezőgazdasági terület
- Véderdő
- Gazdasági erdőterület
- Közműterület
- Közlekedési terület (közúti)
- Közlekedési terület (kötőpályás)
- Vízgazdálkodási terület

1.14.1.4. funkció vizsgálat (intézményi ellátottság, funkcionális és ellátási kapcsolatok)

Jánosháza a Celldömölk járási székhely vonzásában rendelkezik a település népességmegtartó erejét biztosító alapintézményekkel.

A településszerkezet fejlődéséből adódóan a középületek és szolgáltatások a történelmi településmagban telepedtek meg, de klasszikus kiterjedésű, főtérre szervezett településközpont nem alakult ki, illetve mezővárosi rangjából fakadóan több, elszórtan található zöldfelület, park található a városban.

A 8-as főút mentén több ipari létesítmény is található.

A város keleti részén, a vasúton túl kereskedelmi gazdasági területek a jellemzőek. Nagy kiterjedésű egységként jelenik meg a sporttelep területe, a temető és a szennyvíztisztítók telephelye, de a 8-as és 84-es csomópontban is jelen van nagyobb ipari, kereskedelmi vállalkozás.

1.14.1.5. Alulhasznosított barnamezős területek

„Barnamezős területnek nevezzük azt a területet, amelyet korábban ipari vagy bizonyos kereskedelmi célokra használtak, és amely terület alacsony koncentrációjú veszélyes hulladékkal vagy más egyéb szennyezéssel lehet terhelt, ugyanakkor lehetséges a terület újra-használata a terület megtisztítását követően. Néha a barnamezős terület fogalmát olyan korábban hasznosított területek megjelölésére is használják, melyeket már felhagytak, és nem szükségszerűen szennyezettek. Általában barnamezős területek a városok ipari körzetében találhatók, olyan területeken, ahol elhagyott gyárak, kereskedelmi épületek, illetve egyéb korábban szennyező tevékenységek örökségei vannak jelen.”²⁰

Jánosházán az alábbi barnamezős és alulhasznosított területeket találjuk:

CELLTEX Háziipari és Ipari Szövetkezet

(Jánosháza 494/3, 494/4, 494/5 hrsz.)

A terület Jánosháza város településközpontjában helyezkedik el, megjelenésével a településképet negatív irányba mozdítja. A terület alulhasznosított (területének több mint 50 % nem hasznosított), leromlott fizikai állapotban lévő egykori gazdasági, ipari terület.

Története:

A Jánosháza 494/3-5 hrsz-ú telephelyen 1979-től 1987-88-ig a CELLTEX Háziipari és Ipari Szövetkezet konfekcióipari- és galvanizáló tevékenységet folytatott. 1979-ben bővítésre került sor, melynek során meglévő épületet bővítettek, illetve új galvanizáló épületet építettek. Ezen túlmenően savtárolót és szabadtéri hordós olajtárolót alakítottak ki. A területen a galvanizáló tevékenység 1987-88-ig folyt. Ezt követően a telephely nagykereskedelmi lerakatként működött, ennek megszűnését követően, 1992-93-tól és jelenleg is az Önkormányzat tulajdonában van.

Elvégzett vizsgálatok

Feltárások, mintavételek

Fúrási munkálatokat 2005. július 22-én végeztek. Ezt megelőzően a telephely területén a megelőző időszakban mélyült környezetföldtani fúrásokról nem volt tudomásunk. A 2005-ben elvégzett feltárások célja a terület sekélyföldtani és környezetföldtani viszonyainak, valamint a talajvíz mélységi elhelyezkedésének és minőségének meghatározása volt.

A vizsgált területen 6 db környezetföldtani sekélyfúrást mélyítettek. A fúrások során méterenként, illetve rétegváltásonként vettek mintákat vízföldtani dokumentáció és kémiai vizsgálatok céljából.

A talajminta vételezéssel párhuzamosan feltárt rétegsorról makroszkópos kőzetleírás készült, valamint talajvíz minták vételére is sor került.

Laboratóriumi vizsgálatok

Kémiai vizsgálatok

Talajvíz és talajminták toxikus fém, a vízminták általános vízkémia és a kijelölt talajvíz minta és talajminták THP – GC vizsgálata.

²⁰ Forrás: Spatial development glossary European Conference of Ministers responsible for Spatial/Regional Planning - CEMAT

A minták laboratóriumba érkezésének időpontja: 2005. 07. 26.

Önkormányzat tulajdonába kerülésének ideje:

A 2005. 10. 26-án kiállított tulajdoni lap másolat alapján a Jánosháza 494/3hrsz-ú és 494/5hrsz-ú „kivett” épület 1993.01.05-én, a 494/4hrsz-ú „kivett” közút pedig 1992. 05. 21-én került az Önkormányzat tulajdonába.

Téglagyári tó

Az 1940-es évek végéig agyagbányászatra használták téglá- és cserépkészítés céljából. A II. Világháború után ipari célra nem használták. A terület jelenleg alulhasznosított, leromlott fizikai állapotban lévő egykori gazdasági, ipari terület.

A tó környezete elhanyagolt, gazos. Pihenésre, kikapcsolódásra jelenleg alkalmatlan.

Önkormányzati tulajdonba kerülésének ideje: 1992.06.16.

1.14.1.6. Konfliktussal terhelt (szlömösödött, degradálódott) terület

Jánosháza területén szlömösödött, degradálódott területek, tömbök nem találhatók (lásd még a megalapozó munkarész 3.3.2. fejezetét).

1.14.2. A telekstruktúra vizsgálata

1.14.2.1. Telekmorfológia és telekméret vizsgálat

A település központja a hatályos településszerkezeti terv alapján településközpont vegyes területbe lett besorolva: az Árpád utca-Kossuth tér-Honvéd tér-Sümei utca-Berzsenyi utca a Temető utca magasságáig, valamint az Ifjúság utca.

Kisvárosias lakóterületek gyűrűszerűen veszik körbe a településközpont vegyes területeket. A kertvárosias lakóterületeket a település peremén helyezkednek el, alacsony beépítési intenzitás és építménymagasság mellett. A kertvárosias lakóterületek a vasúton túl is bővítésre tervezettek, így a horgásztótól É-ra egészen a temetőig.

A gazdasági területek hagyományosan a város K-i, vasúton túli oldalán jöttek létre. A hatályos településszerkezeti terv a meglévő üzemegek bővítésével számolt. A tervezett vasúti korrekció lesz a beépítésre szánt területek határa. A 8.sz. főúttól D-re lévő egykori majorsági területek a településszerkezeti terv szerint gazdasági terület besorolást kaptak. A bővítésük tervezett. A 8.sz. főút és 84.sz. főút kereszteződésében létrejött egy szigetszerű gazdasági terület (Leier), mely további fejlesztés előtt áll. A Körtvélyesi major gazdasági terület besorolású, a fejlesztése saját területen belül biztosított.

1.14.2.2. Tulajdonjogi vizsgálat

A város közigazgatási területén fekvő ingatlanok tulajdonosi szerkezetük szerint állami, önkormányzati és magántulajdonú területekre oszlik. Állami tulajdonú a főközlekedési hálózatok területe, az élővizek területe, az erdőterületek egy része. Az Erdődy kastély és parkja is állami tulajdonban vannak.

Az önkormányzat tulajdonára a következő pontban található adatok. Minden más terület magán tulajdonban van.

1.14.3. Önkormányzati tulajdon kataszter

A település működtetéséhez szükséges intézmény rendszer önkormányzati kézben van. Az előrelátó gazdálkodás eredményeként a település kül-, és belterületén egyaránt több fejlesztési terület áll az önkormányzat rendelkezésre.

Az önkormányzat tulajdonában vannak a belterületi utak és járdák, a hivatal épületei.

1.14.4. Az épületállomány és a környezet geodéziai felmérése

Geodéziai felmérés nem vált szükségessé, A készülő településrendezési eszközök digitális állami földmérési alaptérképeinek felhasználásával készül.

1.14.5. Az építmények vizsgálata

1.14.5.2. Beépítési jellemzők (beépítési mód, beépítési mérték, sűrűség), funkció, kapacitás

A település szerkezetét a történelmi fejlődésből eredő, országutak, postautak találkozásánál alakult ki.

A Berzsényi utca; Sümegi utca; Kossuth Lajos tér a település legősibb magja, melynek legkorábbi beépítése a Honvéd tér és a Berzsényi utca.

A település harmonikus fejlődés eredményeként a központtól kifelé indulóan növekedett a beépítés, újabb utcák létesítésével: Petőfi utca és Dózsa, Szent István utcák kialakításával, beépült a Széchenyi István utca.

A közlekedés fejlődésével a beépítés K-i határa a Celldömölk-Ukk vasútvonal lett. Az 1930-as években kijelölt 8.sz. főút nyomvonala elkerülte a belterületet, elősegítve azonban a falu déli területeinek beépítését.

A karakterek mellett megtaláljuk a közelmúltban a nagyvárosokból idecsempésztett többszintes beépítésű Ifjúság utcát is a maga társasházaival, vagy a modern Kultúrház és Egészségház a Bajcsy Zsilinszky utcában. A település jellegzetessége mégis az 1900-as években épült utcák hangulata, az emeletes kialakítású középületek határozzák meg. A lakóházak a korábbi falusias porta jellegét felváltva a település központjában városias arculatú, sok esetben zárt sorúak lettek. Az eklektikus és szecessziós kialakítás hódított, a nyílások méretének növekedésével, a díszes homlokzatok kialakításával, díszes kapuk létesítésével.

1900 és 1930 között a kőből, téglából készült házak száma 239-ről 265-re növekedett. Csökkent viszont a kő vagy téglalapra készült vályog vagy sár falú házak száma 203-ról 166-ra. Érdekes viszont, hogy a vályog vagy sárból készült házak száma 55-ről 141-re emelkedett.

1.14.5.3. Magasság, szintszám, tetőidom

Az építmény magasságokban a maximum egy emeletes épületek harmonikusnak mondható képe az uralkodó, kivétel az Ifjúság utcai „lakótelep”.

A középületek nem harsányak jól illeszkednek a városias arculatba. Szerencsésen elkerülte a települést a szocialista városépítészeti keményebb irányzata és kevés szürke, unalmas épületet hagyva maga mögött.

A település szélein lévő utcákban a falusias és kertvárosias utcaképek a meghatározóak széles zöldsávval, hajlított utcákkal, zöldbe ágyazott laza szerkezettel.

A városias alközpontokra a tömörödés és a térfalak záródása a jellemző. Ilyen sűrűsödéseket a Sümegi utca vasútállomásnál lévő szakaszán, az Árpád utca és Dankó Pista sarkán találunk. Ezek kiegészülnek egy-egy kis térrel, melyet vagy egy intézmény (állomás) vagy egy egyszerű kút szervezett maga köré.

Terület	Földszintes	Emeletes	1	2–3	4–10	11–	Összesen
			lakásos				
Jánosháza	962	10	918	38	16	–	972

A KSH adatai szerint Jánosházán a 972 lakás közül mindössze 10 ház volt emeletes. Többségük 1 lakásos.

1.14.5.4. Településkarakter, helyi sajátosságok: utcakép, térarány, jellegzetes épülettípusok

A településkarakter egyértelműen mezővárosias múltjából adódóan kisvárosias. A kisvárosias hangulatot emeli a számos emeletes középület, a földszintes zárt sorú beépítési módú polgárház, a nagy kiterjedésű terek, térkapcsolatok. A településképet ma már a vásártér felváltó kiterjedt közparkok uralják, amik városliget, vagy városi park mértékkel és arculattal fordulnak a nézelődő felé.

A karakterek mellett megtaláljuk a közelmúltban a nagyvárosokból idecsempésztett többszintes beépítésű Ifjúság utcát is a maga társasházaival, vagy a modern Kultúrházat és Egészségházat a Bajcsy Zsilinszky utcában.

A település jellegzetessége mégis az 1900-as években épült utcák hangulata, az emeletes kialakítású középületek határozzák meg. A lakóházak a korábbi falusias porta jelleget felváltva a település központjában városias arculatú, sok esetben zárt sorúak lettek. Az eklektikus és szecessziós kialakítás hódított, a nyílások méretének növekedésével, a díszes homlokzatok kialakításával, díszes kapuk létesítésével.

1900 és 1930 között a kőből, téglából készült házak száma 239-ről 265-re növekedett. Csökkent viszont a kő vagy téglalapra készült vályog vagy sár falu házak száma 203-ról 166-ra. Érdekes viszont, hogy a vályog vagy sárból készült házak száma 55-ről 141-re emelkedett. A Téglagyár cserép készítésével is foglalkozott. 1900-ban 349 házat fedtek cseréppel, 1930-ban pedig 632-re emelkedett e szám. Elenyésző a zsindellyel, deszkával készített tetők száma. A nád vagy zsúptetők száma erőteljesen csökkent a 30 év alatt: 143-ról 28-ra. Még az 1970-es években a Damjanich utcában állt egy zsúptetős ház.

Ezek az otthonok jellemezően kereskedők, iparosok házai voltak. A II. világháborút követően ezen épületek állaga a korábbi virágkort követően jelentősen romlott. Sok épületet lebontottak és megbomlott a korábban egységesnek tűnt utcakép is.

Egy 1970-es munkában találunk erre a témára vonatkozó utalást 1945 és 1970 közé. „A sárépítkezés teljesen kiszorult. A régi földházak a magas talajszint miatt nagyon nedvesek, egészségtelenek. Csapadékos esztendőben a legtöbb pince is megtelik vízzel. Ma már az ilyen nedves, egészségtelen lakások sorra lebontásra kerülnek s helyettük modern, egészséges lakóházak épülnek. Az új lakások kivétel nélkül mind kőalapozáson téglából épülnek, cseréppel, de főleg palával fedik be. Zsúpfedeleles ház még 3 található a településen. A lakások külső formája is megváltozott. A régen annyira jellemző nyitott tornácos házak is a múlté már. Nagy, zárt folyosót képeztek ki, vagy lebontották őket. A megváltozott új életmódot tükrözik az új lakások beosztása is. A gazdasági épületek hiányoznak, vagy csak sertés és baromfi ólak találhatók. Istállót és pajtát már nem építenek.

A régi gazdasági épületek csak lassan számolódhatnak fel. A jelentős gazdálkodás hasznosítja ezeket.” Ezen kívül tömésfalakat készítettek. Általában 70 cm széles zsalu közé tömték a beázott agyag és törekszalma keverékét. Ma is található néhány ház, amely ezen anyagból készült.

Példák korábbi építkezési módokra:

- szabad tornácos ház: A mór falat vellával rakják szalmával és nyírfagallyakkal kevert sárból. Fecskerakásnak is mondják. Istállónak nem alkalmas, mert a szalma és a gally elkorhad. A homlokfal kukoricaszár sövényből van. Pl. egy 1836-os ház.
- Egyszerű tornácos szoba-konyha-kamrás ház: A szoba is a tornácról nyílik. A homlokfal deszka.
- Farazott végű ház: A farazat alja kocsiszín. Az eleje új ház, de látszik a mély tornác is, amely felül nyitott, vagyis az ereszalja nincs deszkával befedve, hogy a dohány jobban száradjon. Móralt fal. A fecskerakás-fal alul 15-20 cm-rel szélesebb, pedig rétegenként, közben pihentetve rakják, hogy a megszilárdult alsóbb rész elbírja az újat. Alapja nincs.
- 150-200 éves ház, méteres vastag tömésfalakkal. Mély tornácát elől beépítették, most zárt folyosó és benyíló, vagy katonaszoba. A lakószoba két ablaka az utcára néz, a benyíló egy ablaka pedig az udvarra. A homlokfalon átnyúló zsuptető pereme cifrázott deszkával volt fedve. Lépcsős zsupszegése is van.
- Oszlopos tornác, vagy gádor, vagy folyosó. A tornácról az utca felé nyílik a katonaszoba, de az összes helyiség is a folyosóra nyílik.
- Sövényház: Az utolsó sövényház 1872-ben leégett, s akkor az alaprajzán némi változtatást eszközölve újból felépítették. Mint sövényház, széles tornácú szobakonyha- kamrás volt, utána pedig az utcára háromablakos folyosója zárt.

A síkokból építkező tömegformák és síkeszerű homlokzatok, azután a homlokzati rendszerek má már képletszerű egyöntetűségén belül, a változatos részletképzés egyszerű elemeinek – vakolatdísz, nyílászervezés, ablakok, ajtók, kaput stb. – egyéni változatain keresztül produkálnak nagyfokú utcaképi változatosságot.

A házak utcafrontjára tekintve különböző korok különböző stílusjegyeit láthatjuk.

- eklektikus ablak: pl. Kossuth Lajos tér 40. számú ház ablaka
- klasszicizáló ablak: pl.: Batthyány u. 6
- szecessziós ablak: pl.: Kossuth Lajos tér 50.

A falu oklevelekben a XV. század első felében tűnik fel, és az egész feudáliskor folyamán a Somlyóvári, illetve a Jánosházi uradalom tartozéka. (1428: Janushaza, 1478: Jánosháza)

A falu okleveleiben a 15. század első felében tűnik fel és az egész feudáliskor folyamán a somlyóvári, ill. jánosházi uradalom tartozéka. Mint ilyen, 1428-ban a Garayaké 18 adózó portával.

1455-ben nyoma van annak, hogy ekkor köznemes részbirtokosai is voltak. 1478-ban 10 lakott, 3 elhagyott és 4 teljesen elhagyott féltelek volt; minden féltelekhez 28 hold szántó és 3 kaszás rét tartozott. 1571-ben Jánosháza lakosaitól elhagyott hely, ahol a tizedet nem lehetett behajtani. 1598-ban a Choronok leányági leszármazóinak összesen 5 háza volt.

Polgári lakosság jelenlétére 1637-ben és 1641-ben lehet abból következtetni, hogy lakosait szomszédos birtokosok tiltják pusztáik használatától.

Annál több nyoma van a 17. század folyamán annak, hogy Jánosházán katonaság élt. 1606-ban Bocskai István engedi meg az itt élő katonának, hogy hópénzük kifizetéséig ott szerezzenek maguknak élelmet, ahol tudnak. 1656-ban Batthyány Ádám hívta táborba Jánosháza katonaságát.

1686-ból fel vannak sorolva a Buda ostromában részt vett hajduk és lovasok. A két következő esztendőben pedig a jánosházi sereg panaszkodott Batthyány Ádámnak nyomorúságos helyzete miatt.

Mindez azt mutatja, hogy Jánosháza a 16-17. században nem volt falu a szó szoros értelmében, hanem inkább birtok központ és katonai telep, amely az 1529-ben az Erdődyek kezén feltűnt kastély körül alakult ki.

A török idők elmúltával Jánosháza lendületes fejlődésnek indult: 1689-től mezőváros (oppidum).

1698-ban 504 lélek lakta és a 18. század elején 51 árendást sorolnak fel.

1707-ben lakosai között 6 taksás nemes volt. 1720 körül csupán gróf Kéry János részén 69 alattvaló élt és 29 volt a pusztá telek.

1721-ben vásárokat, egy egykereű malmot, kocsmát és mészárszéket említenek, amely utóbbi a városbeliek felügyelete alatt állt.

Az 1741. évi nemesi összeírásban 5 családfő szerepelt.

1750-ben a város 4 utcára oszlott: Öreg utca, Új utca, Újváros és Bojtorjánszeg; az Erdődyeknek ekkor 131 jobbágytelkük, 2 pusztatelkük és 39 zsellérjük volt.

A mezőváros gyors fejlődését tükrözi, hogy lakossága a századfordulótól II. József koráig megháromszorozódott. E lendületes növekedés során a lakosság ki is cserélődhetett, mert az 1698. évi canonica vizitáció szerint a lakosoknak csupán 38%-a katolikus, a többi evangélikus és református, míg a század közepe táján – és később is – a protestánsok száma alig érte el az 5%-ot.

Az 1779. évi úrbéri összeírásban a következő utcanevek találhatók:

Alsó Bujtorján Szegh, Fölső Bujtorján Szegh, Öreg u., Vár alatt in Hajdu u., Öreg uca Fölső Szeren, Új uca, Czigán uca, Győri szer.

Az 1795. évi összeírásban: Bujtorgyán szeghi u., Öregy u., Hosszu u., Erdei u., Vásári u., Sikátor u.

Az 1787. évi Urbárium 224 házat, az 1795. évi pedig 239 házat tartalmaz.

1799 "Jánosháza. Mező Város Vas Várm., földes Ura G. Erdődy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Ság hegye alatt, hajdan meg erőssített hely vala, földgye termékeny, réttyei néhol soványosak."

II. József idejében Jánosházán – a kastélyon kívül – több szilárdan épített világi jellegű épület állott, köztük egy megyei ház.

1828-ban 49 kézműves és 13 kereskedő volt a mezővárosban.

Jánosháza 1850-1854 között járási székhely volt.

1851 "Jánosháza, magyar mezőváros Vas megyében, a veszprémi országutban: 1867 kath., 7 evang., 127 zsidó lakossal. Kath. paroch. szentegyház. Synagóga. Nagy határa termékeny, legelője bőséges. Lakosai jó lovakat tenyésztene, dohányt termesztene, szelid szárnyasokkal Bécsbe, Gréczebe kereskedést folytatnak. Feje egy uradalomnak, melyet gróf Erdődy Kajetán bir. Utolsó posta Sümeg."

Jánosháza lélekszáma II. József kora óta is rohamosan nőtt: 1880-ig – ekkor 3255 lakosa volt – megkétszereződött és 1910-ig további 1000 fővel emelkedett.

A lélekszám 4256 fővel ekkor érte el tetőpontját és 1940-ig nagyjából ezen a szinten maradt.

A falu első iskolája az 1700-as évek közepén épült.

A városi iparnak a 16. század vége felé versenytársa támad a földesúri mezővárosok jobbágy-iparos lakosságában. A félfalu – félváros mezővárosok vásároshelyekké lesznek, ahol lebonyolódik a környékbeli kisebb falvak terményeinek az értékesítése. A földesurak maguk kéri a vásártartási jogot, amivel jelentős bevételhez jutnak.

A mezőváros lakosságát az uradalmi vendéglők, hússzékek, boltok, malmok és lisztkereskedések látták el szükségleti cikkekkel. Az uradalom mezőgazdasági termelvényeit (húst, bort, lisztet) az uradalmi kimérések révén a piaci árnál jobban értékesíthette, ezen kívül jelentős házbér, és üzletbér jövedelemhez jutott.

Jánosházi példa az uradalmi kimérésre a Fehér Ló vendéglő.



44. ábra - A Fehér Ló vendéglő cégtáblája Felirata: „18CCE08” – 18 Cones Cajetán Erdődy 08 – Gróf Erdődy Kajetán 1808

A hajdani Fehér Ló vendéglő épülete jelenleg is áll. A Berzsényi u. 13. szám alatt található a Szent Imre Általános Iskola Tornacsarnokának közelében.

Az épület üresen áll, mellette egy üres telek található. A Berzsényi u. 15-17. egykori börtön, ma lakóház.

Jánosháza is földesúri mezővárossá fejlődött, kb. a 18. század második felében. A királyi városok és földesúri mezővárosok közötti versenyben a mezővárosok lettek a győztesek.

Jánosháza jelentős vásártartó hely volt, vásáros napokon több tíz kilométeres körzetből hat úton áramlott a nép a településre.

Vásártere a jelenlegi Vágóhíd utcán található futballpálya területén helyezkedett el.

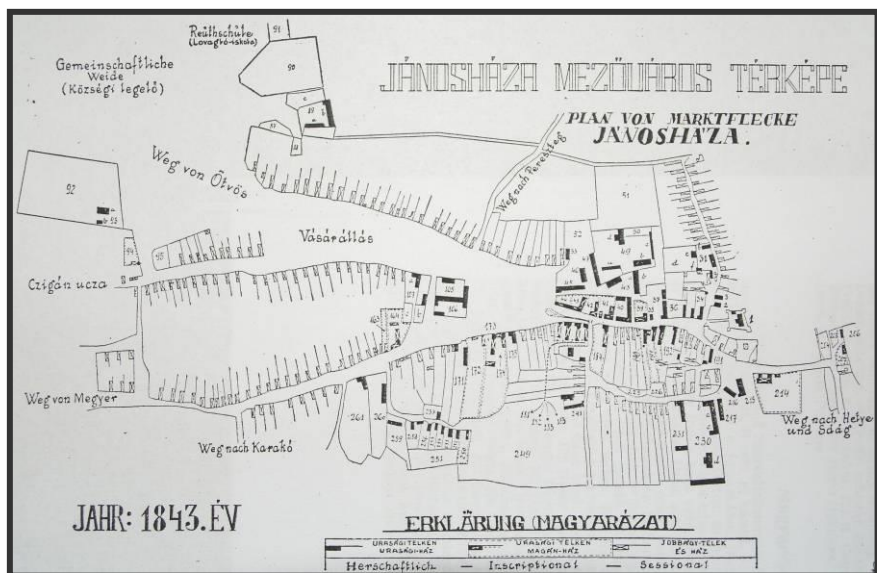
Urádalmi kimérések és jóléti intézmények
Jánosháza mezőváros korában.

1843-ban készült térkép
alapján.

Magyarázat:

1. Várkastély. „Sloz”
2. Kórház. „Spítal”
3. Gyógyszertár. „Apotheke”
4. Fehérlo-vendéglő. „Gasthaus zum Rossel”
5. Mészárszék. „Herschaftliche fleisbank”
6. Régi sörház. „H. Alte Bierhaus”
7. Süte. „H. Beckers wohnung”
8. Szarvas-vendéglő. „H. Gasthaus zum hirsch”
9. Szárazmalom, faraktár. „Szaroz malom holcz dep”

A következő térkép Jánosháza alaprajzát ábrázolja, az 1843. évi állapot szerint, feltüntetve, hogy melyek voltak akkor az uradalmi épületek és telkek, jobbágytelkek és az ún. „insriptional” telkek.



89

alsó major,a) Urad. számadó lakása, b) kert. 49 Urad. szérű, a) kukorica-góré (csűr, pajta), b) széna-szín, c) kukorica-góré, d) cséplőpajta. 50 Fa- és szerszámraktár. 51 Lucernáskert. 52 Cseléd-kert. 53 Cseléd-lakás. 87 Juhász-kert. 88 Ugyanaz. 89 Juhász-lakás, b) birkaistálló, c) juhász kert. 90 Szántó. 91 Zsidó-temető, 92 Urad.szántó. 93 Száraz-malom, faraktár, b) mezőőr-lakás. 94 Váczi János háza urad. telken. 95. Urad. üres házhely, 105 Megyeház, lovász-lakás, 106 Raktár. 107 Vendéglő a szarvashoz (Szarvas vendéglő), b) üres házhely, c)ugyana. 164 Zollner Judás háza urad. telken. 163 Lőrinc János háza urad. telken. 171 Urad. Csicsai-féle ház, 172 Müller Ignác háza urad. telken. 173 Bauer Gábor háza urad. telken. 174 Freiburger Lőrinc háza urad. telken. 175 Urad. pék-lakás. 181 Bauer Rudolf háza urad. telken. 182 Frankl Salamon háza urad telken. 183 Hauser Izrael háza urad. telken. 184 Stern Lipót háza urad. telken. 191 Ugyanaz. 190 Spraneczki József háza urad telken. 192 Urad. gyógyszertár. 198 Iskola. 204 Urad. kert. 205 Urad. kádár- (bognár) lakás. 206 Urad. kert. 207 Halasi Mihály háza urad. telken. 211, 212, 213 Urad. kert. 214 Stern Lipót háza urad. telken. 215 Plébánia-templom, 216 Urad pince. 217 Gabonaraktár, 225 Üres házhely. 226 Ugyanaz. 231 Plébánia 230 Felső major, a)juhász-lakás, b) ellenőr-lakás, c) birkaistálló, d) cséplőpajta, e) terméscsűr. 248 A fővadász lakása. 249 Urad. szántó 250 Kulmon Ferenc háza ura. Telken. 251 Urad. szántó. 252 Urad. ház, Csicsai bérelt lakása. 258 Urad. ház, asztalos lakása. 259 Urad. ház, vadász lakása. 260 Ugyanaz. 261 Perhars bérelt lakása.

II. világháború utáni időszak jelentősebb eseményei Jánosháza fejlődését tekintve:

1965. szept. 5.: Felavatták a jánosházi új gimnáziumot.

1968-tól Jánosházán az útépítőktől átvett telepen működött egy folyton keverő, amellyel kátyúzókeveréket állítottak elő egészen 1980-ig. Majd hosszú üzemszünet után a '90-es években végleg felszámolták, a helyét rekultiválták.

1970-ben kezdte meg munkáját az iskolabútor- és sportszergyár jánosházi gyáregysége 70 dolgozóval.

1979. nyarán befejeződött az első 12 lakásos modern társasház építése Jánosháza központjában, az Ifjúság úti lakótelepen.

1981. december 17. Új gyógyszertár átadása (Bajcsy-Zsilinszky u. 4.): Korona Gyógyszertár

Az egykori jánosházi iskolabútor- és sportszergyár telephelyén 1995-ben 40 emberrel látott munkához a Seton-Lindges Kft., amely 1998-ban 4000 nm-es csarnokkal bővült. A cég német gyárakból érkező bőrből autóülések anyagát szabja ki.

Jánosháza fennállásának 600. évfordulójára a Polgármesteri Hivatallal szembeni térre (Kossuth tér) kopjafát állítottak 1996. október 20-án. Lezsák Sándor avatta fel.

1998-'99: Elkészült a vasútállomáson a magasperon, felújították a Szent Háromság szobrot, rendbe tették a báziskonyhát, elkezdődött a közvilágítás korszerűsítése, új alapokra helyezték a szervezett szemétszállítást.

2002-re befejeződött a csatorna kiépítése, ezzel együtt az utak felújítása.

Korszerűsítették a közvilágítást, aminek során új lámpatesteket szereltek fel.

Millenniumi Emlékparkot hoztak létre,

2003. szeptember: Átadták a társadalmi összefogással épült új sportöltözőt.

2004 – ben kezdődött az üzem építése. Az építkezés első üteme 2006. októberében fejeződött be. A beruházás összességében több mint 2 milliárd forintba (kb. 7,5 millió euróba) került. 2005. augusztus 20. - Polgármesteri Hivatal átalakítása során átadták az elkészült dísztermet, mely házasságkötésre is alkalmas. 2015-ben további felújítása a nyílászárók cseréjével és a külső homlokzat megújítása kezdődött meg.

1.14.6.2. Régészeti terület, védett régészeti terület, régészeti érdekű terület

A településen az alábbi régészeti lelőhelyek találhatóak:

LELŐHELYNÉV, JELLEG, KORSZAK	KITERJEDÉS (M)		EOV		KÖH AZONOSÍTÓ	HELYRAJZI SZÁM
	É-D	K-Ny	Y	X		
1. Erdődy-Choron kastély; Kk, Úk	100	80	506860	199780	41967	1180.
2. Templom, temető (tit.: Keresztelő Szent János); Kk	65	85	506995	199845	41976	46., 48.
3. Temető dűlő I. (telep); Ő (P?), B, Bv, Kk	310	155	508000	199780	35037	09/15-21.
4. Temető dűlő II./Nyirat dűlő (telep); Kk	210	105	508430	199900	41968	09/23-24.
5. Fürdődomb (temető); R, Bv, Ha, Ró	130	90	506510	199500	41971	1005-1009., 0150/6-10., 0150/13.
6. Kis Mező (telep); Ő	225	95	506260	199290	41974	0151/14.
7. Körtvélyes dűlő/Varsány (település/falu); Kk	490	220	504780	199410	41975	0165/4-7., 0165/12.
8. Országúti dűlő I. (halomsír, temető); Bv, Ha	90	65	504765	198480	41972	0109.
9. Országúti dűlő II./Halomi dűlő (telep); Bv, Ha, Ró, N, Kk	270	130	504990	198670	43662	0115/12.
10. Karakói-Határra dűlő (telep); Ő	130	200	507100	197000	41973	058/3.
11. Kelédi-Útra dűlő I. (telep); Ő	220	225	505750	196100	41969	075/37-39.
12. Kelédi-Útra dűlő II. (telep); Ő	215	125	505300	195530	41970	075/42.

1.14.6.3. Védett épített környezet, a helyi, egyedi arculatot biztosító építészeti jellemzők

A településkép hangulatos elemei az épületegyütteseken és közterületeken, parkokon túl azok a kicsinynek tűnő, de mégis az egész szerves részét képező elemek, melyek meghatároznak egy-egy részlet szépségét vagy az egész összhangját.

Ilyen elemekkor gondolunk például a településen olyan szép és egykor jellegzetes, a helyi mesterek munkáját dicsérő részletekre, mint a kapuk és kapuzatok, a faragott nyílászárók, vagy a helyi épületek vakolatdíszei.

A lakóházakat díszítő kapuk közül kiemelnénk a: Kossuth tér 10.; Kossuth tér 14.; Kossuth tér 40.; Széchenyi utca; Erdődy kastély kapuzata.

Ablakkialakítások közül: Kossuth tér 40.; Batthyány u. 6.; Batthyány 8.; Sümegi u. 11. szép példái a faragott és asztalos munkáknak.

1.14.6.4. Világörökségi és világörökségi várományos terület

A településen nincs világörökségi és világörökségi várományos terület.

1.14.6.5. Műemlék, műemlékegyüttes

Szentháromság-Mária-oszlop, Berzsényi u. 23. sz. előtt. Mtsz.: 7762., hrsz: 1117.

Műemléki környezet által érintett helyrajzi számok: 62; 63; 65; 66; 69; 70; 75; 1110; 1111; 1112; 1113/2; 1114; 1115; 1180; 1181 hrsz

Berzsényi Dániel utca érintett szakasza: 31; 1116 hrsz

Vár utca érintett szakasza: 1118 hrsz.

A volt Erdődy-Choron-kastély, Vár u. 50-54.; Mtsz.: 7763., hrsz: 1180.

Műemléki környezete: 1087; 1089/1; 1111; 1115; 1117; 1178; 1179/1,2; 1181; 1182; 1183; 1184/1,2,3; 1185; 1186; 1187; 1188 hrsz.

Berzsényi Dániel utca érintett szakasza: 31; 1116 hrsz.

Vár utca érintett szakasza: 1118 hrsz.

A volt Erdődy-kastély műemléki környezete, Vár u.; Berzsényi D. u. Mtsz.: 9448., hrsz: 1117.

Műemléki környezet által érintett helyrajzi számok: 45; 48; 61; 62; 63; 65; 66; 69; 70; 75; 193; 1087; 1089/1; 1110; 1111; 1112; 1113/2; 1114; 1115; 1117; 1178; 1179/1,2; 1180; 1181; 1182; 1183; 1184/1,2,3; 1185; 1186; 1187; 1188.

Berzsényi Dániel utca érintett szakasza: 31; 49; 1116;

Görgey Artúr utca érintett szakasza: 60;

Körtvélyes utca érintett szakasza: 1194;

Vár utca érintett szakasza: 1118.

Lakóház, Vár u. 8.; Mtsz.: 10384., hrsz: 1125.

Műemléki környezet által érintett helyrajzi számok: 1023; 1025; 1124; 1126; 1127 hrsz és a Vár utca 1118 hrsz érintett szakasza.

Keresztelő Szent János R.k. templom, Berzsényi u. 76. Mtsz.: 7761., hrsz: 48.

Műemléki környezet által érintett helyrajzi számok: 45; 46; 47; 50; 51; 52; 53; 61; 1183; 1184/1-2-3; 1185; 1186; 1187

Berzsényi Dániel utca érintett szakasza: 31; 49; 1116;

Görgey Artúr utca érintett szakasza: 60;

József Attila utca érintett szakasza: 91.

Szent Vendel kápolna, Kossuth tér Mtsz.: 10751., hrsz: 968.

Műemléki környezete: 544; 545; 930; 931/2; 932; 934; 935; 936; 938; 939; 940; 941 Kossuth Lajos tér érintett szakasza: 560; 969/2; 967/1,2,3

1.14.6.6. Műemlékvédelem sajátos tárgyai: a történeti kert, temető és temetkezési emlékhely

A településen nincsenek a műemlékvédelemnek sajátos tárgya

1.14.6.7. Műemléki terület: történeti táj, műemléki jelentőségű terület, műemléki környezet

A településen nincs műemléki terület

1.14.6.8. Nemzeti emlékhely

A településen nincs nemzeti emlékhely

1.14.6.9. Helyi védelem

A helyi védett építményekről és utcaképekről

a) Utcakép védelem:

1. Kossuth utca 2 - 3 Kossuth Lajos tér 2-52 házszám, 827/1-954 hrsz között.
2. Sümegi utca 18-24. házszám, 467-470 hrsz között.
3. Berzsenyi utca 2-40 házszám között, a 183/10 és 139 hrsz között.
4. Batthyány Lajos utca 1-11 házszám, 494/3 és 503 hrsz között.
5. Széchenyi utca 17-19 házszám, 909-919 hrsz között.

b) Helyi egyedi védelem:

1. Épületek, építmények: Berzsenyi utca 1193 hrsz kápolna
Batthyány Lajos utca 6. (498/2 hrsz)
Batthyány Lajos utca 8. (500 hrsz);
Kossuth Lajos 40. (948 hrsz)
Berzsenyi Dániel utca 18. (166 hrsz)
Berzsenyi Dániel utca 13. (1111 hrsz)
Sümegi utca 60. (447 hrsz)
József Attila utca 34. (93 hrsz)
Temető Kápolna 07 hrsz
Körtvélyesi major - Erdődi kúria 0229 hrsz

- Emlékművek: II. világháborús emlékmű
Antall József szobor
Szent József szobor – Kossuth tér
Szentháromság szobor – Berzsenyi u.
Szűz Mária kisdédével – Honvéd tér
II. világháborús szovjet temető– Honvéd tér
Hunyadi János emlékmű
I. világháborús emlékmű
Batthyány u. 6 számú lakóház falán Batthyány Lajos emléktábla
Temető kápolna 07. hrsz.

- Kőkeresztek: 0181 hrsz.
Temető utca
Damjanich utca
Kossuth tér
Jókai Mór utca
8457.j.ök. út mellett
Széchenyi utca.

1.14.7. Az épített környezet konfliktusai, problémái

Jánosháza város példásan gondozott közterületei, és az ott lévő jelentősszámú köztéri alkotás, fogadalmi emlék mutatja a település polgárainak múlt iránt érzett megbecsülését. A szerencsés társadalmi környezet hatására ma nem kell attól félni, hogy a szakrális, vagy egyéb emlékek a tudatos rombolás (pusztítás) áldozatai legyenek, ennek megfelelően felértékelődésük az elmúlt évtizedben megtörtént.

A köztéri alkotásoknál azonban számolni kell a rongálás és lopás által okozott esetleges károkkal, így a mindenki más által megbecsült közértékek védelmét biztosítani kell.

A nem szakrális jellegű épületek megőrzése azonban sokkal nehezebbnek tűnik, hiszen elsődlegesen a tulajdonosok gazdasági okokra hivatkozva fogják átalakítani, lebontani, leegyszerűsíteni vagy magára hagyni.

A város példásan karbantartott közintézményei és a Széchenyi utca többé-kevésbé megőrzött elemei őrzi és átmenti a mai korba a falu egykori hangulatát. Az elszórtan lévő egyedi védelemre javasolt épületek megőrzése fontos az örökségvédelem szempontjából, ugyanakkor kevésbé szerencsés egy-egy utcahangulat nézőpontjából annak szigetszerűsége okán.

A település arculatának megőrzése nem lehet szigorú szabályok által egyedül befolyásolt, nem lehet mindent túlszabályozni és levédeni, ehhez szükséges az általános értékrend és esztétikum formálása is, hiszen csak így születhet olyan építészeti érték, amely a jövőben válhat értékké. Jó példa erre a településen folyó építkezések, értékőrző felújítások.

1.15. Közlekedés

1.15.1. Hálózatok és hálózati kapcsolatok

1.15.2. Közúti közlekedés

Jánosháza területét több országos közút is érinti. A 8 sz. elsőrendű és a 84 sz. másodrendű főút a település fő közlekedési kapcsolata az országos törzshálózattal. A főutakhoz több mellékút csatlakozik, a város központjába is csak ezek a mellékutak vezetnek be. A település ilyen szempontból szerencsésnek mondható, a nagy forgalmú főutak elkerülik a belterületet, azonban a központ 5 csomópont felől is megközelíthető.

A 8 sz. főút Nyugat-Magyarország egyik legfontosabb útja, nemzetközi főút, száma: E66. A Balaton és az M1 autópálya között a legfontosabb kelet-nyugat irányú út. Jelentőségét mutatja, hogy több helyen 2x2 sávós autóúttá építették át a nyomvonalát, Nyugat-Európa felé sokan választják az M7 és M1 autópályák alternatív nyomvonalaként. A 8 sz. főút Székesfehérvárnál az M7 autópálya csomópontjától indul, Székesfehérvárt elkerüli egy körúttal, majd nyugat felé halad, Várpalotán áthalad, Veszprémet körúttal délről megkerüli, Körmend után Rábafüzesnél lépi át az országhatárt Ausztria felé. Kapcsolata van az M7 autópályával, a 63 sz., 7 sz., 72 sz., 82 sz., 73 sz., 83 sz., 84 sz., 87 sz., 74 sz., 86 sz. főutakkal, amelyeknek mindegyikének igen jelentős forgalma van. A 84 sz. főút a Balaton partján Balatonedericstől indul, észak felé haladva több jelentős települést érint, keresztezi a 8 sz., 88 sz., 86 sz. főutakat, majd a 85 sz. főútba csatlakozik Nagycenknél.

A 8457 j. összekötő út délen a 84 sz. főút csatlakozásától indul, majd észak felé a központon áthaladva a 8 sz. főutat, majd a 8 sz. főút csomópontjánál ér véget. Több mellékutat is keresztez, Nemeskeresztúrin és Jánosházán halad át, Kissomlyónál ér véget. A 7331 j. összekötő út Zala megyéből indul, majd egy rövid Veszprém megyei szakasz után Keléden halad keresztül, keresztezi a 84 sz. főutat, a 8 sz. főutat, majd a 7381 j. út csomópontjában ér véget. A 7381 j. út és a 8435 j. út a 8 sz. főút régi szakasza, a 8 sz. főúttól indulnak és a településen áthaladva a 8 sz. főútnál végződnek. A 7381 j. út a 8457 j. úthoz csatlakozva ér véget Jánosháza belterületén. A 8435 j. út a 8457 j. út belterületi részétől indul, és nyugat felé csatlakozik a 8 sz. főúthoz. A 8429 j. út a településtől északra a 8457 j. úthoz csatlakozik, és Kemenespálfa, Boba felé halad, a település területére csak a csomópont területe esik.

A nemzetközi úthálózat elemei Jánosháza környezetében:

- A 8 sz. főút az E66 nemzetközi út, a térség jelentős városait és útjait érinti.
- Jánosházától északra a 86 sz. főút az E65 nemzetközi út, a három nyugati megye észak-keleti tengelye.
- Jóval délre a Balaton déli partján halad az M7 autópálya, az E71 nemzetközi út.
- Jóval északra halad az M1 autópálya, az E60-E75 nemzetközi út, a legfontosabb út Nyugat-Európa felé.

A gyorsforgalmi úthálózat Jánosháza környezetében a következő módon érhető el:

- Észak felé a 84 sz. majd a 86 sz. főúton haladva érhető el az M1 autópálya 115 km-re.
- Dél felé haladva a 84 sz., 71 sz. majd 76 sz. főutakon érhető el az M7 autópálya, mintegy 65 km-re.
- A 8 sz. főúton nyugat felé haladva elérhető a 8 sz. főút Gasztony - Csákánydoroszló közötti, kelet felé haladva több autóút szakasza, amin az M7 autópálya érhető el.

Jánosháza térségi útkapcsolati jónak mondhatók, minden irányban megfelelő a kapcsolata, a tervezett M8 gyorsforgalmi érinteni fogja a települést.

Jánosháza területén halad a 25. sz. MÁV Ukk-Boba vasúti vonal, a vasútvonal a nemzetközi törzshálózat része, jelenleg folyik a villamosítás kiépítése. Vasútállomás található Jánosházán, Ukkon és Bobán, vasúti megállóhely Megyeren, Nemeskeresztúriban és Kemenespálfán. A vasútvonalon dél felé Zalaegerszeg, észak felé Celldömölki átszállással Szombathely és Győr érhető el.

A település belső közlekedési hálózatának és létesítményeinek vizsgálata

A város lakóutcái kiépültek, az utcakép városias képet mutat.

A város belterületi úthálózata a történelmi mezőváros nyomait hordozza magán, a régi úthálózatra épülve az azóta történt fejlesztésekkel érte el az úthálózat a mai formáját.

A település úthálózata egyszerű, csak a Széchenyi István utca - Berzsényi Dániel utca találkozásánál sűrűsödnek be az utak, a Batthyány utca, Ifjúság utca, Kossuth Lajos utca, Kossuth tér, Bajcsy Zsilinszky utca, Ady Endre utca vonalvezetése megtört, az utak keresztezése nagyon közel esik, a Kossuth téren két utca között csak egy sor található. Ezek a település történelmi adottságai, az úthálózat a kívánt követelményeknek megfelel.

Az úthálózat gerincét az országos úthálózat útjai jelentik. Országos mellékút a 7381 j. út (Jókai Mór utca), 7331 j. út (Rákóczi utca-Hunyadi utca-Ady Endre utca), 8435 j. út (Széchenyi István utca), 8457 j. út (Sümegei utca -Berzsényi Dániel utca). Főforgalmi út a 8 sz. és 84 sz. főút, de ezek nem haladnak át a belterületen, több helyen a belterület határa a főút.

Gyűjtőutak:

Országos mellékutak településen belüli szakaszai:

7331.j. ö.k.út: Hunyadi utca, Kossuth Lajos tér

8435.j. ö.k. út: Széchenyi István utca

8457. j. ö.k. út: Berzsényi Dániel, Sümegei utca

7381.j.ö.k. út: Jókai Mór utca

Új vasútállomás előtti É-D- tervezett út.

Lakó-pihenő övezetbe tartoznak az alábbi utcák:

- Vár utca.

Csomópontok kialakítása

A város összes csomópontja szintbeni kiépítésű, a főirány felé elsőbbségadással.

A település legfontosabb csomópontjai a településre vezető utak és a 8 sz. főút csomópontjai. Ilyen csomópont a 7381 j. út és 8 sz. főút csomópontja, 8457 j. út és 8 sz. főút (Sümegei utca) csomópontja, a 7331 j. út és 8 sz. főút (Rákóczi utca) csomópontja, 8435 j. út (Széchenyi István utca) csomópontja. Jelentősebb csomópont még a 8457 j. út és 8429 j. út csomópontja Jánosházától északra, Kemenespálfa és az északra levő települések csomópontja. Ezek a csomópontok bonyolítják a Jánosházára irányuló forgalom nagyrészét. A csomópontok a főúton rejtett kanyarodásával kiépültek, forgalmat megfelelően bonyolítják.

A térség jelentős csomópontja a 8 sz. főút és a 84 sz. főút csomópontja, két jelentős forgalmú országos főút csomópontja. A csomópont piskóta alakú körforgalom, az ország egyik ritka geometriájú csomópontja. A csomópont a forgalmat megfelelően bonyolítja.

A gyűjtőutak és főutak csomópontjai a főutak felé elsőbbségadással szabályozottak, a gyűjtőutak és lakóutcák csomópontjai általában a gyűjtőutak felé elsőbbségadással szabályozottak.

A lakóutak egymással egyenrangú kereszteződéseket alkotnak, az elsőbbségadás jobbkéz-szabály alapján szabályozott, a főút felé elsőbbségadás kötelező.

A város útjainak forgalma az alatt az érték alatt van, ami a csomópontok kapacitása miatt beavatkozás igényelne.

A település forgalmi vizsgálata

A forgalmi vizsgálatot az országos forgalomszámlálási adatokból az ÚT 2-1.201 és ÚT 2-1.118 műszaki előírás szerint számított várható forgalmak segítségével végeztük el. A forgalmi vizsgálat alapja a 2007. évi forgalomszámlálási adatok.

Jánosháza esetében a forgalom kétfelé bontható, a 8 sz. és 84 sz. főutak tranzit forgalma és az ehhez a két úthoz kapcsolódó mellékutak helyi forgalma. Jánosháza területét a tranzitforgalom elkerüli, a szomszédos települések sincsenek kizárólag Jánosházán áthaladó út használatra utalva. Jánosháza kapcsolati rendszere minden irányban kiépült, a szomszédos települések közül csak az északi Egyházashetye érhető el kerülővel.

A tranzitforgalom fő vonzó tényezője, hogy a 8 sz. főút a térség legjelentősebb útja, többen az M1 és M7-M70 autópálya helyett használják Ausztria, Olaszország, Szlovénia felé.

A 8 sz. főút éves és heti forgalomlefolys szerinti forgalomjellege C, (Átlagos forgalmú utak: M1, M3 autópálya kivéve a nagyvárosi bevezető szakaszokat és az M1 autópálya Győr utáni szakaszát, M5 autópálya Kecskemétig, 3, 5 sz. főutak (kivéve nagyvárosi és elővárosi szakaszokat), 8 sz. főút Körmen dig, 21 sz. főút Salgótarjánig, 41 sz. főút a 49 sz. főút és országhatár között, 22, 23, 31, 49 sz. főutak, 51 sz. főút Dunapatajig, 491, 811 sz. főutak), a júliusi illetve augusztusi forgalom aránya az évi átlaghoz képest legfeljebb 1,20, a nyári vasárnapi és hétköznapi forgalom hányadosa nagyobb, mint 0,85. A napi forgalomlefolys szerinti forgalomjellege „1”, (nagyarányú nemzetközi forgalmat lebonyolító főutak, illetve szakaszaik), az esti és éjszakai forgalom aránya tavaszi és őszi hétköznapiokon jelentős, nagyobb mint 29%.

A 84 sz. főút 34+565-41+578 km sz. közötti szakasz éves és heti forgalomlefolys szerinti forgalomjellege F, (Balatoni körüli utak, kivéve a 7 sz. főút Szabadi fürdőtelep és Balatonkeresztúr közötti- és a 71 sz. főút Balatonfűzfő és Balatonederics közötti szakaszát, 82. sz. főút az M1 autópályáig, 84. sz. főút 71 és 8 sz. főutak között), a júliusi illetve augusztusi forgalom aránya az évi átlaghoz képest 1,50-1,70 között, a nyári vasárnapi és hétköznapi forgalom hányadosa nagyobb, mint 1,00. A napi forgalomlefolys szerinti forgalomjellege „2”, az esti és éjszakai forgalom aránya tavaszi és őszi hétköznapiokon átlagos, 21 és 29% közötti.

A 84 sz. főút 41+578-50+876 km sz. közötti szakasz éves és heti forgalomlefolys szerinti forgalomjellege E, (Jelentősebb hétvégi, üdülő és idegenforgalmat lebonyolító utak. M1 autópálya Győr és országhatár között, M5 autópálya Kecskemét és Szeged között, M7 autópálya az M0 autót és Székesfehérvár között, 7, 64, 67 sz. utak Balatonhoz vezető szakaszai, 33 sz. főút Hortobágyig, 42 sz. főút), a júliusi illetve augusztusi forgalom aránya az évi átlaghoz képest 1,20-1,50 között, a nyári vasárnapi és hétköznapi forgalom hányadosa nagyobb, mint 1,00. A napi forgalomlefolys szerinti forgalomjellege „2”, az esti és éjszakai forgalom aránya tavaszi és őszi hétköznapiokon átlagos, 21 és 29% közötti.

A 7331 j., 7381 j., 8435 j. út éves és heti forgalomlefolys szerinti forgalomjellege C, (Átlagos forgalmú utak: M1, M3 autópálya kivéve a nagyvárosi bevezető szakaszokat és az M1 autópálya Győr utáni szakaszát, M5 autópálya Kecskemétig, 3, 5 sz. főutak (kivéve nagyvárosi és elővárosi szakaszokat), 8 sz. főút Körmen dig, 21 sz. főút Salgótarjánig, 41 sz. főút a 49 sz. főút és országhatár között, 22, 23, 31, 49 sz. főutak, 51 sz. főút Dunapatajig, 491, 811 sz. főutak), a júliusi illetve augusztusi forgalom aránya az évi átlaghoz képest legfeljebb 1,20, a nyári vasárnapi és hétköznapi forgalom hányadosa nagyobb, mint 0,85. A napi forgalomlefolys szerinti forgalomjellege „1”, (nagyarányú nemzetközi forgalmat lebonyolító főutak, illetve szakaszaik), az esti és éjszakai forgalom aránya tavaszi és őszi hétköznapiokon jelentős, nagyobb mint 29%.

A 8457 j. és 8429 j. út 0+000-3+284 km sz. közötti szakasz éves és heti forgalomlefordítás szerinti forgalomjellege A, (Nagyvárosok átkelési szakaszai, M0 autópályát, 4. sz. főút Debrecen és az országhatár között, 10 (Dorog után), 44 (Szarvas és Békéscsaba között), 13, 26, 45, 47 (kivéve Berettyóújfalut és Szeghalom közötti szakaszt), 51 (Dunapataj és Baja között), 54, 74 (Nagykanizsa és Zalaegerszeg között), 86 (Körmendtől), 405, 442, 447 sz. főutak), a júliusi illetve augusztusi forgalom aránya az évi átlaghoz képest legfeljebb 1,20, a nyári vasárnapi és hétköznapi forgalom hányadosa legfeljebb 0,75.

A 8457 j. út 3+284-5+553 km sz. közötti szakasz éves és heti forgalomlefordítás szerinti forgalomjellege B, (Elővárosi jellegű szakaszok, autópályák és főutak nagyvárosi bevezető szakaszai, 6 sz. főút, 86 sz. főút Körmendig, 10 sz. főút Dorog előtt, 32 sz. főút Jászberény és Szolnok között, 36, 83, 451, 471 sz. főutak), a júliusi illetve augusztusi forgalom aránya az évi átlaghoz képest legfeljebb 1,20, a nyári vasárnapi és hétköznapi forgalom hányadosa 0,75-0,85 közötti.

A 8457 j. út 5+553-12+473 km sz. közötti szakasz éves és heti forgalomlefordítás szerinti forgalomjellege E, (Jelentősebb hétvégi, üdülő és idegenforgalmat lebonyolító utak. M1 autópályát Győr és országhatár között, M5 autópályát Kecskemét és Szeged között, M7 autópályát az M0 autópályát és Székesfehérvár között, 7, 64, 67 sz. utak Balatonhoz vezető szakaszai, 33 sz. főút Hortobágyig, 42 sz. főút), a júliusi illetve augusztusi forgalom aránya az évi átlaghoz képest 1,20-1,50 között, a nyári vasárnapi és hétköznapi forgalom hányadosa nagyobb, mint 1,00. A napi forgalomlefordítás szerinti forgalomjellege „2”, az esti és éjszakai forgalom aránya tavaszi és őszi hétköznapiakon átlagos, 21 és 29% közötti.

A 7331 j., 7381 j., 8435 j., 8457 j. napi forgalomlefordítás szerinti forgalomjellege „3”, az esti és éjszakai forgalom aránya tavaszi és őszi hétköznapiakon átlagos, Kicsi, legfeljebb 21%.

Jánosháza országos főútjain a forgalom nagysága a számok alapján erősnek mondható, közelíti megfelelő szintet. A 8 sz. főút forgalma 9842 E/nap, ill. 8063 E/nap 2009.-ben, aminek 24-25%-a teherforgalom, ami rendkívül magas. Szerencsére ez a forgalom elkerüli a település lakott területét. A 84 sz. főút forgalma hasonló, 8380 E/nap, ill. 7327 E/nap 2009.-ben, a teherforgalom 14-19%-a, ami szintén igen magas, de ez a forgalom is elkerüli a település lakott területét.

A mellékutakon a forgalom gyengének mondható (1000 E/nap alatti 2009.-ben), belterületen a 8457 j. út forgalma a 3+284-5+553 km sz. között közepes (2894 E/nap 2009.-ben), és a hozzá csatlakozó 8429 j. út forgalma is hasonló, forgalma 3356 E/nap 2009.-ben, ebből megállapítható, hogy a 8457 j. út forgalma északon a 8429 j. úton Kemenesfalva felé halad tovább.

A legerősebb forgalom a 8 sz. és 84 sz. főúton van, várhatóan 2020 körül eléri a megfelelő szintet, azonban várhatóan addig elkészül az M8 gyorsforgalmi út, ami megoldás lesz a kapacitáshiányra. Meg kell említeni a forgalomgeneráló tényezőt is, amit a gyorsforgalmi utak jelentenek. Megépültük után a térség sokkal könnyebben elérhető lesz távoli térségekből, mint eddig, emiatt olyan kapcsolatok is kialakulnak, amelyeknek eddig a közlekedésre fordított idő szabott határt.

A település útjain általában közepes a forgalom, a gyűjtő és lakó utcákon a forgalom kicsi. Torlódások ritkán jelentkeznek a reggeli és délutáni csúcsidőszakban, ezek rendszerint gyorsan feloldódnak.

Jánosháza forgalmi kapcsolatai 3 csoportba sorolhatók:

- A 8 sz. főút kelet-nyugati forgalma, a legfontosabb közúti kapcsolat.
- A 84 sz. főút észak-keleti forgalma, jelentős főút, több fontos kapcsolattal.
- Az országos mellékutak, amik a szomszédos településekkel biztosítják a kapcsolatot.

A települést érintő, illetve a fontosabb térségi utak forgalmát a „forgalmi vizsgálat” című táblázat mutatja.

A forgalmi vizsgálatból megállapítható, hogy a közutak terhelése az Út 2-1.201 műszaki előírás alapján bőven az eltűrhető, sőt a megfelelő határértékek alatt van. A térségben nagy forgalmú útvonal a 8 sz. és 84 sz. főút Jánosháza térségében.

A tervezett M8 gyorsforgalmi út érinti Jánosházát, forgalmi hatásai várhatóan kedvezően befolyásolják Jánosháza életét is. A tervezett gyorsforgalmi utak megépülése várhatóan forgalomgerjesztő hatással lesz a térség egyéb útjaira, azonban ezek mindegyike elég kapacitástartalékkal rendelkezik, a Jánosházát érintő utakon ennek hatását kevésbé lehet érezni. Érezhető lesz azonban a távoli térségek elérési idejének rövidülése, ezáltal a forgalom szolgáltatási szintje javulást fog mutatni.

A 25 sz. MÁV Ukk-Boba vasútvonalon minimális teherforgalom van. A vonal személyforgalomra korlátozódik, naponta ~22 járatpár közlekedik.

Utak állapota

A burkolat állapota jó, néhol előfordulnak kisebb úthibák, öregebb pályaszerkezetek, azonban a belterület forgalmát mindenhol megfelelően szolgálják.

Kiemelt figyelmet kell fordítani az utak folyamatos karbantartására, és a csapadékvíz-elvezető rendszer karbantartására, csak a kettő együttes jó állapota előzheti meg a burkolat tönkremenetelét.

1.15.3. Községi közlekedés

1.15.3.1. Közúti

Jánosházán autóbusz-váróterem található, a másik megállóhely a vasútállomásnál van. A legközelebbi autóbusz pályaudvar Sümegen található, közvetlen járatok mennek Tapolcára, Sopronba, Sümegre, Celldömölkre, Zalaegerszegre, Várpalotára, Szombathelyre, Sárvára, Székesfehérvárra, Keszthelyre, Budapestre, ezekben a városokban autóbusz-pályaudvar található.

A település elhelyezkedéséből adódóan az autóbusszal történő közlekedés általában jelentős többletidő ráfordítást igényel a személyautóhoz képest, Budapestre eljutni közvetlen járatral 4 óra alatt lehet (187 km), Szombathelyre 1 óra 20 perc alatt (53 km), Keszthelyre 1 óra alatt (51 km), az átszállásos kapcsolatok ennél is hosszabbak.

A távolsági járatok általában a 8 sz. és 84 sz. főúton közlekednek, a helyi települések közötti járatok a mellékutakon.

A település elhelyezkedéséből adódóan a Jánosháza autóbusszal történő elérhetőségének idejét jelentősen rövidíteni nem lehet. Az autóbusz megállóhelyek száma és elhelyezése az igényeknek megfelelő, a menetrendi járatok követési időközei megfelelőek.

A 2005-ben elfogadott rendezési tervhez képest változást eredményez, hogy a tervezett új buszpályaudvar 100 m-el áthelyezésre került, mivel a korábbi helye a gazdasági terület valós bővítési igényével ütközött. Az új helye ugyancsak a jövőben tervezett vasútállomás előterében van, a tér másik oldalán.

A községi közlekedést jelenleg a település belterületét feltáró autóbusz útvonalak biztosítják. A hatályos településrendezési terv új buszpályaudvar építését javasolja az új helyen megvalósuló vasútállomással egyetemben: intermodális központként.

1.15.3.2. Kötöttpályás

Jánosháza területén halad a 25 sz. MÁV Ukk-Boba villamosított vasúti vonal, a vasútvonal a nemzetközi törzshálózat része. Vasútállomás található Jánosházán, Ukkon és Bobán, vasúti megállóhely Megyeren, Nemeskeresztúriban és Kemenespálfán. A vasútvonalon dél felé Zalaegerszeg, észak felé Celldömölki átszállással Szombathely és Győr érhető el.

Vasútállomás található Jánosházán, Ukkon és Bobán, vasúti megállóhely Megyeren, Nemeskeresztúriban és Kemenespálfán. Az Ukk-Boba vasútvonalon naponta kb. 22 járatpár közlekedik. A vasúti közlekedés kialakult állapotot mutat, az igényeknek megfelelően működik.

1.15.4. Kerékpáros és gyalogos közlekedés

A gyalogos forgalmat kiépített járdák biztosítják. település közigazgatási területén jelenleg nincs kiépítve kerékpárút, a kerékpár forgalom a közutakon bonyolódik.

Térségi kerékpáros útvonal jelenleg érinti a települést. Tervezik a Celldömölk-Jánosháza-Balaton irányú kerékpáros útvonal kiépítését. A kerékpárút nyomvonalként a majdan felhagyásra kerülő vasútvonal helyét jelöltük ki. Ennek feltétele az új vasúti nyomvonal kijelölése és megvalósítás új vasútállomással együtt.

A helyi igényeket szolgáló kerékpárút kiépítése elsődlegesen a szomszédos Kemenespálfa felé javasolt megvalósításra.

1.15.5. Parkolás

A parkolás a városközpontban közterületi parkolókból biztosított. A parkolók igénybevétele díjmentes.

A lakóterületek parkolási igényei telken belül kielégítettek. Az intézmények, nagyobb forgalmú létesítmények előtt szőrt burkolatú, egyszerű közterületi parkolók működnek. Ezek sem forgalmi szempontból, sem a zöldfelületek védelme szempontjából nem zavarók, rendezett átépítésük azonban szükséges.

1.16. Közművesítés

1.16.1. Víziközművek

1.16.1.1. Vízgazdálkodás és vízellátás (ivó-, ipari-, tűzoltó-, öntözővíz, termálvíz hasznosítás)

Jánosháza város vízellátása a Jánosháza-Nemeskeresztúr-Kemenespálfa vízmű részeként valósult meg. Jánosháza vízbázisa sérülékeny kategóriába tartozik. A 123/1997.(VII. 18.) Korm. rendelet követelményeinek megfelelően a szükséges hidrogeológiai védőidomok előzetes meghatározása megtörtént, azt a Nyugat-Dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság az Önkormányzat rendelkezésére bocsátotta. A frontvonalon belüli területen az üzemelő kutak, tározó és szállító vezetékek védőövezeteit a vonatkozó rendelet mellékleteiben foglaltak szerint kell kialakítani, és a védőövezetekre vonatkozó tilalmakkal együtt. A végleges hidrogeológiai tervek elkészülte után a területen belül található vízellétesítmények védőövezeteit pontosítani szükséges.

A rendszert 2 db, Jánosházán található mélyfúrású kút, 1 db 125 m³-es alacsony tároló medence, 45 m³/h kapacitású vastalanító, nyomásfokozó, 1 db 100 m³-es vb. víztorony (túlfolyószint: 171,07 mBf), valamint Nemeskeresztúron lévő 1 db 100 m³-es víztorony (túlfolyószint: 169,65 mBf) alkotja.

Az I. számú kút és a gépház 0151/2 hrsz. alatt, a II. számú kút pedig 0151/1 hrsz. alatti ingatlanon található. Az I. számú kút és a gépház 35x65 méter nagyságú, a II. számú kút pedig 20x20 méteres kerítéssel van lehatárolva.

A kutak adatai:

Kút jele:	Nyugalmi vízszint	Üzemi vízszint	Max. vízhozam	Üzemi vízhozam
I. számú	+1,80 m	-9,30 m	790 [l/min]	506 [l/min]
II. számú	+1,60 m	-	700 [l/min]	469 [l/min]

A kiépített vezeték hossza 15,3 km (2014-es állapot).

A vízvezeték kiépítettsége a város egészét lefedi.

Vízbekötések száma a 2014. év végi állapot szerint 1051 db, vízfogyasztás 112 000 m³.

Üzemeltető a VASIVÍZ ZRT. Déli Vízellátási és Csatornamű Főmérnökség Jánosházi Művezetősége.

Oltóvíz biztosítás:

A meglévő hálózatra telepített tűzcsapokról az oltóvízellátás megoldott.

1.16.1.2. Szennyvízelvezetés

A város kiépített szennyvízcsatorna hálózattal rendelkezik.

Az ezredfordulón épített szennyvízcsatorna hálózat NÁ 200- KG PVC csatornacsőből készült, gravitációs rendszerrel. A mélypontokon szennyvízátemelő (2.; 3. átemelő) kerültek beépítésre. A 1. számú átemelő a település összes szennyvizét a szennyvíztisztító telepre továbbítja. Ugyancsak erre a telepre kerül a térség több településének, nevezetesen Keléd, Duka, Kissomlyó, Nemeskeresztúr és Kemenespálfa szennyvize is.

A tisztított szennyvíz befogadója a Mosó-árkon keresztül a Marcal-folyó.

A kiépített szennyvízcsatorna hossza 15,1 km (2015-ös állapot).

A vízvezeték kiépítettsége a település egészét lefedi.

Csatlakozások száma a 2015 év végi állapot szerint 879 db, elvezetett szennyvíz 96 000 m³.

Üzemeltető a VASIVÍZ ZRT. Déli Vízellátási és Csatornamű Főmérnökség Jánosházi Művezetősége.

1.16.1.3. csapadékvíz elvezetés, felszíni vízrendezés

A város Kemeneshát DK-i részén, a Mosó-árok völgyében terül el, legmélyebb pontja 135,00 mBf, legmagasabb pontja 150,00 mBf.

A belterületi csapadékvizek elvezetésére zömében nyílt árkok, kisebb részt zárt csapadékcatornák szolgálnak.

A belterületi csapadékvizek befogadója a város belterületét É-ről megkerülő Mosó-árok, amely helyi jelentőségű közcélú vízfolyás a Hegyhát-Kemenesaljai Vízrendezési Társulat (9500 Celldömölk, dr.

Szomraky Z. u. 2.), valamint a településtől K-re lévő Karakói-árok a Hegyhát-Kemenesaljai Vízügyi Társulat (9500 Celldömölk, Dr. Szomraky Zoltán utca 5.) kezelésében.

Az 1988-89-es években épült főgyűjtő csatornák vízjogi üzemeltetési engedéllyel rendelkeznek. A város belterületi csapadékvíz elvezetésére 2002-ben a Vasi Agilitás Bt. készített kiviteli terveket.

1.16.2. Energia

1.16.2.1. Energiagazdálkodás és energiaellátás (villamos energia, közvilágítás, gázellátás, távhőellátás és más ellátórendszerek)

Villamosenergia

A város jelenlegi villamosenergia-ellátását a 20 kV-os középvezetési hálózatonál leágaztatott meglévő transzformátorállomások biztosítják, melyek részben kommunális, ill. ipari rendeltetésűek.

A település kétoldali betáplálással biztosított középvezetési hálózatról. Részben Sümeg irányából, másrészt Celldömölk irányából.

A településhez tartozó - szabályozási terv szerint – kijelölt 6 terület rész az alábbiakban foglalkozunk.

A 8. sz. fő közlekedési útról D-i irányban a Leier gyárterülettől keletre került kijelölésre a közel 70 ha nagyságú terület, mely a gyár és a város közti területet foglalja magába.

É-i oldalon a 8. sz. út, míg D-Ny-i oldalon a Sopron - Balatonederics 84 sz. közút határolja. A nevezett terület gazdasági jellegű, melyen a későbbiekben kereskedelmi, gazdasági, üzemi jellegű tevékenységre, illetve kiépítésre van lehetőség.

A terület belső kialakításánál főbb belső utak is kialakítást nyernek. Fentieket figyelembe véve a becsült várható energiaigény: kb. 1000 kW. Ezen igény kielégítése céljából a terület súlyponti részén indokolt egy kompakt kialakítású 1000 kVA-os új transzformátorállomás telepítése. Az állomás 20 kV-os középvezetési hálózatra csatlakoztatása két oldalról is lehetséges.

- Leier gyár meglévő 20 kV-os hálózatának déli irányú folytatásával a 097/2 hrsz út mentén, új tr. állomás kialakításával.
- A meglévő jánosházi É-i 20 kV-os hálózatról Széchenyi I. utcai tr. állomásig épített leágazás kijelölt területhez új leágazás kiépítése.
- Karakó-Keléd irányban épített középvezetési hálózatról leágazás kiépítése a 8 sz. főút mellett, annak D-Ny-i oldalán, újtelep irányába.

Mindkét javasolt csatlakozás mérlegelését figyelembe kell venni. Terület belső kismegfeszítési hálózat kialakítása beépítési igényeket figyelembe véve földkábeles, vagy tartóoszlopokra helyezett kötegelt légkábel legyen.

A kijelölt belső főutakhoz, közvilágítási hálózat építendő 9,6 m fénypontmagassági horganyzott acéloszlopokra szerelt energiatakarékos fényforrásokkal ellátott lámpatestekkel. Utak megvilágítási erőssége az útkategóriának megfelelő- szabványelőírások szerint.

Gázellátás

Gázelosztó vezeték:

Jánosháza város vezetékes gázellátása kiépült.

A gázátadó állomás a település K-i határán, de már Karakó község közigazgatási területén található. A gázátadó állomástól nagy-középnymású gázvezeték épült, amely csatlakozik a „Horgásztó” DK-i csücskének környezetében lévő gázfogadóhoz. A vezeték egyik ága a fogadó után tovább megy Ny-i irányba, és beköt a 027/19 hrsz. alatti ingatlanra (Eybl Textilipari Kft. telephelye). A másik ága D-i irányban vezetve csatlakozik ac039/9 hrsz-ú ingatlanon épített körzeti gáznyomás-szabályozó állomáshoz, majd továbbvezetve beköt a „major” területére. A körzeti szabályozó után közvetlenül a belterületi, középnymású gázelosztó hálózat csatlakozik.

A települést ellátó középnymású csővezeték egységesen a nyomásfokozatnak megfelelő PE műanyagcsőből készült.

A nagy-középnymású gázvezeték védőövezete 7-7 m (D 160), illetve 5-5 m (D63), középnymásúé 4-4 m. A biztonsági övezeten belül az MSZ 7048/1-3 és az MSZ 7487/2 számú szabványokban előírt tilalmakat és korlátozásokat is figyelembe kell venni.

Gázfogyasztás jellemzői a 2007 év végi állapot szerint:

- fogyasztók száma: 712 db
- fogyasztás: 1506 000 m³

A szolgáltatást az ÉGÁZ-DÉGÁZ Földgázelosztó Zrt. Szombathelyi Üzemegység végzi.

Gázszállító rendszer:

A település É-i külterületi szakaszán DK-ÉNy-i irányban átmegy a Jánosháza-Szombathely viszonylatú, DN 300-as méretű, nagynyomású (64 bar) gázszállító vezeték. A gázvezeték biztonsági védőövezete a vezeték tengelyétől 25–25 m. A vezeték a MOL Földgázszállító Zrt. Gellénházi Földgázszállító Üzem tulajdonában és kezelésében van.

A MOL Földgázszállító Zrt. Gellénházi Földgázszállító Üzem üzemeltetésében lévő szénhidrogén-szállító vezetékek biztonsági övezetében idegen cég, építéssel (keresztelés, megközelítés) kapcsolatos munkálatokat csak a nevezett Üzem által engedélyezett terv alapján végezhet, az Üzem szakfelügyelete mellett.

A nyomvonal jellegű építmények kereszteléséről és megközelítéséről, az ezzel kapcsolatos műszaki követelményekre vonatkozó hatósági előírásokról a 79/2205. (X. 11.) GKM számú rendelet intézkedik. A 6/1982. (V. 6.) IpM. számú rendelet rögzíti a gáz-, és kőolajüzemű létesítmények biztonsági övezetének mértékét.

A biztonsági övezetekre vonatkozó tilalmakat a 1993. évi XLVIII. Törvény a bányászatról (Bányatörvény) egységes szerkezetben a végrehajtásáról szóló 203/1998. (XII. 19.)Kormány Rendelettel írja elő.

A tilalmakat a Vhr 19/A.§ (1) és (2) bekezdés részletezi.

A nagynyomású gázvezetékekkel párhuzamosan a MOL Nyrt. Létesítménygazdálkodás tulajdonában lévő bányauzemi hírközlő kábelek haladnak, melyek kezelője a PanTel Technocom Kft.(8601. Siófok Pf. 182.).

1.16.2.2. Megújuló energiaforrások alkalmazása, a környezettudatos energiagazdálkodás lehetőségei

A településen a megújuló energiaforrások alkalmazását jelenleg csupán néhány épületen lehet megfigyelni, ezek napkollektorok és napelemes rendszerek.

További cél, hogy az önkormányzat ösztönözze a lakosságot és a helyben működő vállalkozásokat a megújuló energiaforrások alkalmazására.

1.16.2.3. Az önkormányzati intézmények energiahatékonysági értékelése

Az önkormányzat elsősorban saját intézményeinek energiahatékonyságára van ráhatással, ezért cél, hogy az önkormányzati épületek minél nagyobb arányban használjanak megújuló energiaforrásokat. Szükség van a közvilágítás korszerűsítése, valamint a leromlott állapotú önkormányzati ingatlanok energiahatékony felújítására, külső hőszigeteléssel és megújuló energiát hasznosító rendszerekkel.

Az intézményeken belül fontos a belső fényforrásokat LED-es fényforrásokra, a műszaki eszközöket pedig minél korszerűbbre cserélni.

1.16.3. Elektronikus hírközlés (vezetékes elektronikus hálózat, vezeték nélküli hírközlési építmények)

Jánosháza hatályos településrendezési terve meghatározta a műsorszórás és elektronikus hírközlés módjait. Ebben változás nem történt és a jövőben sem tervezett. Az ott leírtak a felsorolt és hatályban maradó tervekben korábban megfogalmazott célok továbbra is érvényesek, végrehajtandók.

A területfelhasználással érintett területeken az elektronikus hírközlés: telefon, távközlés, Tv szolgáltatás, rádiózás lefedettsége biztosítható a helyi építési szabályzatban meghatározott feltételekkel.

1.17. Környezetvédelem (és településüzemeltetés)

1.17.1. Talaj

Jánosháza igazgatási területének átlagos AK értéke 22,1. Az érintett szántók javarészt gyengébb minőségűek (5 és 6 min. osztályúak), kisebb mértékben jó minőség földek (3 min. osztályúak). Ez utóbbiak a major mezőgazdasági üzemi területének bővítésénél és az aszfaltgyártó üzem körüli gazdasági terület bővítésénél fordulnak elő. Területi arányuk a módosítással érintett területeken nem jelentős.

A településen keletkező elszikkasztott szennyvíz a talajt szennyezi.

A település terjeszkedése, új ipari területek kialakítása óhatatlanul is talajpusztítással járnak.

A legjelentősebb szennyezőforrás a keletkező folyékony kommunális hulladék, illetve az intenzív szántóföldi művelés során alkalmazott vegyszerek alkalmazása. Az igazgatási terület, így a tervezési is - nitrátérzékeny terület. Sérülékeny ivóvízbázis védőövezetét érinti az építőanyag-gyár környezetében kijelölt gazdasági területbővítés. A szilárd hulladékok rendszeresen elszállításra kerülnek, így ebből minimális környezeti károsítás adódhat, a szikkasztásból azonban annál több. A beépítések következtében talajpusztulásra kell számítani, az építkezések során az érintett talaj egyrésze a hozzákapcsolódó élővilággal veszendőbe megy.

1.17.2. Felszíni és a felszín alatti vizek

Jánosháza igazgatási területe a Marcal vízgyűjtőjéhez tartozik. A Marcal a befogadója a tisztított szennyvizeknek, a levezetett csapadékvizeknek. A talajvíz a település igazgatási területének nagy részén a felszín alatt 2 m-en belül várható.

Jánosháza egész közigazgatási területére jellemző, hogy a felszínen települő porózus, jó vízvezető képződmények miatt a terület felszíni szennyeződésre erősen érzékeny. A település érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi területen helyezkedik el (27/2004. (XII.5.) KvVM rendelet).

Jánosháza vízbázisa sérülékeny kategóriába tartozik. A településszerkezeti terv módosítása során lehatárolásra került a hidrogeológiai védőidom 50 éves elérési szintű frontvonal. A tervezett fejlesztések közül a Leier-terület bővítése érinti a védőidomot.

A település igazgatási területe nitrátérzékeny terület a 27/2006. (II.7.) Korm. rendelet alapján. A 43/2007.(VI.1.) FVM rendeletben meghatározott nitrátérzékeny területek MePAR szerinti blokkjai alapján a módosítással érintett területek mindegyike nitrátérzékeny blokkban szerepel.

A térségben az intenzív szántóföldi művelés a jellemző, amelynek során alkalmazott vegyszerek szennyezhetik a felszín alatti vizeket. Az alkalmazott vegyszerek használatával kapcsolatosan pontos adatok nem állnak rendelkezésre.

Csapadékvíz-elvezetés

A belterületi csapadékvizek elvezetésére zömében nyílt árkok, kisebb részt zárt csapadékcatornák szolgálnak. A belterületi csapadékvizek befogadója a város belterületét északról megkerülő Mosó-árok. A Leier-terület bővítése közvetlenül a befogadó Mosó-árok jobb partján kerül el, a keletkező csapadék közvetlenül a befogadóba vezethető. A volt tsz-major mezőgazdasági üzemi területének, a textilgyár területének bővítése, az aszfalt üzem környéke valamint az új buszpályaudvar területe meglévő csapadékelvezető szomszédságában fekszenek. A trágyatároló-telep csapadékvizének elvezetése a meglévő árokrendszerre csatlakoztatva megoldható.

Szennyvízelvezetés

A településen kiépített a szennyvízcsatorna-hálózat. A hálózatra azonban nem minden lakás csatlakozott rá. Továbbra is előfordul a szennyvíz szikkasztása. A szennyvíztisztító-telep a térség több településének is fogadja a szennyvizét. A tisztított szennyvíz befogadója a Mosó-árkon keresztül a Marcal. A szennyvízcsatorna továbbépítésével a tervezett fejlesztési területek is rácsatlakoztathatók a rendszerre.

1.17.3. Levegőtisztaság és védelme

A levegőminőségi állapotot az ipari, a közlekedési és a kommunális források együttes hatása határozza meg. Befolyásoló hatása van még a térségen kívüli emisszió forrásokból származó, és a területre érkező szennyezőanyagoknak, valamint a domborzati és meteorológiai viszonyoknak is. Jánosháza és térsége a szeles területek közé tartozik, és ez a hígító hatás kedvező a levegőminőség szempontjából. Az uralkodó északi, észak-nyugati, déli, délnyugati. Ez utóbbiak esetében a szél a 8 sz. főút közlekedéséből származó valamint a leendő gazdasági területek tevékenységéből származó anyagokat a lakóterületek

felé szállíthatja, mivel azok a lakóterületi részekről délre helyezkednek el. Jánosházára nem jellemző a nagyfokú iparosodottság, nincsenek nagy vegyi üzemek, erőművek, amelyek a levegőminőségi állapotot hátrányosan befolyásolnák. A légszennyezettséget elsősorban a közlekedési és kommunális emisszió határozza meg, csak harmadsorban felelős az ipar az immissziós helyzet kialakulásáért.

Ipari légszennyezés

A vizsgált területen működik a Leier Építőanyaggyár, az EYBL Textilipari Üzem, a Colas Aszfaltgyártó keverőtelepe, valamint az egykori tsz-major területén terményszárító üzemel. A telephelyek légszennyező pontforrásait, illetve az azokon kibocsátott légszennyező anyagok mennyiségi adatait – bejelentések, bevallások alapján – a Nyugat-dunántúli Környezetvédelmi Felügyelőség (a továbbiakban KÖF) tartja nyilván. A bevallások alapján az elmúlt évben egyik telephelynek sem volt határértéket meghaladó kibocsátása – köszönhető ez a ma már magas színvonalú technikának - így nem volt szükség bírság kiszabására.

Közlekedési forgalomból eredő légszennyezés

A térség közúthálózata az országos átlagnál magasabb, jelentős forgalmat bonyolít le. Tekintve, hogy a térség egyik legnagyobb forgalmát lebonyolító 8 számú, I. rendű főút Jánosháza közelében halad át az igazgatási területen, a közlekedés régóta, de az utóbbi évtizedekben, a forgalom növekedésével még inkább a legjelentősebb légszennyezővé vált, különösen déli, délnyugati szelek esetén érezteti hatását a település főúthoz közeli részein.

Összességében a közlekedés a város levegőminőségének meghatározó tényezője, különösen az NO_x és CO emisszió alakulásában. A levegőbe kerülő CO kb. 50%-a, az NO_x kb. 45%-a, az ólom több, mint 90%-a a közlekedési emisszióból származik. Amíg más ágazatokban a légszennyezés csökkenése jellemző, addig a közlekedési emisszió a forgalom növekedésével folyamatosan nő. Ez alól csak az ólom-emisszió kivétel, ami az ólommentes benzin elterjedésével csökkenő tendenciát mutat.

Fűtési eredetű légszennyezés

A kommunális eredetű légszennyezés az alacsony kibocsátási magasságok miatt meghatározó szerepű a helyi légszennyezettség kialakulásában. A fűtés során a tüzelőanyag függvényében különböző fajtájú és mennyiségű szennyezőanyag keletkezik. Levegőtisztaság-védelmi szempontból a legkedvezőtlenebb a szén használata, amikor a legnagyobb mennyiségű és legtöbb fajta szennyezőanyag keletkezik (SO_2 , NO_x , CO, szilárd anyag, korom). Némileg előnyösebb az olajtüzelés, de a legjobb a gáztüzelés, amelynek során a SO_2 , por, korom kibocsátás teljesen megszüntethető, a CO és NO_x pedig nagymértékben csökkenthető. A település egésze vezetékes földgázzal ellátott. A gázfogyasztás jellemzői a 2007 év végi állapot szerint: fogyasztók száma: 712 db, fogyasztás: 1506 000 m^3 . Ma már az ipari cégek gázzal fűtenek. A lakosságnál a gázfűtés mellett azonban továbbra is jellemző a fa és szénttüzelés. A gáz fogyasztói árának dinamikus növekedése a gázfűtésre való áttérési kedvnek nem kedvez. Így fűtésből továbbra is várható levegőszennyezés.

Állattartásból adódó szagproblémák

Nagylétszámú állattartó-telep működik az egykori tsz-major területén, ahol is a SáGaFoods Zrt. pulykanevelést folytat: turnusonként 80000 pulykát nevelnek (forrás: helyi falugazdász). A tevékenységből adódóan időnként bűzterhelés léphet fel a közeli lakóterületeken. Bár a majort körben 15-20 m széles többszintes növényállományú védőfásítás övezi, a település legközelebbi lakótelkein, amelyek kb. 250 m-re helyezkednek el, időszakosan (déli, délnyugati szelek esetén) zavaró bűzhatás érheti.

Összefoglalva

Jánosháza levegőtisztasági szempontból kedvező környezeti állapottal rendelkezik, a szennyezés mértéke csekély. A település levegőtisztasági szempontból a 4/2002.(X.7.) KvVM rendelet 1. számú melléklete alapján a 10. légszennyezettségi zónába tartozik.

Zónacsoport a szennyező anyagok szerint	Kén-dioxid	Nitrogén-dioxid	Szén-monoxid	Szilárd (PM ₁₀)
10.	F	F	F	E

A 14/2001.(V.9.) KöM-EüM-FVM együttes rendelet alapján a SO₂, a NO₂ és a CO esetében a légszennyezettség az alsó küszöböt nem haladja meg (F). A szilárd szennyezőanyagok (pl. por, korom) átlagos évi koncentrációja az alsó és a felső vizsgálati küszöb között ingadozik.

Közúti közlekedésből a közeli lakóterületeken továbbra is várható kisebb terhelés, amíg az M8 gyorsforgalmi út el nem készül.

A fűtésből származó légszennyező anyagok mennyisége az újabb területek beépülésével várhatóan kismértékben növekedik. A kedvező levegőminőség megőrzése érdekében szorgalmazni kell a környezetkímélőbb fűtési módok alkalmazását.

1.17.4. zaj- és rezgésterhelés

Üzemi tevékenységből származó zajemisszió

A tervezési területen működő üzemek a következők: Leier osztrák építőipari csoport betonelemek gyártó üze me, az egykori tsz-major területén lévő terményszárító, a kelédi út mentén a COLAS aszfaltgyártó keverőtelepe, a település keleti végén az EYBL Textilipari Kft. gyára. Egyedül ez utóbbi fekszik lakóterületekhez közel. A telephelyek mindegyike rendelkezik a Nyugat-dunántúli Környezetvédelmi Felügyelőség által megállapított zajkibocsátási határérték határozattal.

Közúti közlekedésből származó zajemisszió

A tervezési területen halad át a 8 sz. közlekedési út, amely Jánosháza belterületét elkerüli. Jelen módosítás során lakóterület kijelölésére nem kerül sor. Az út déli oldalán gazdasági területek valamint mezőgazdasági üzemi területek bővítésére kerül sor.

A módosításokkal érintett területen működő gazdasági és ipari létesítmények a lakóterületektől viszonylag távol üzemelnek, így káros, zavaró emisszió nem várható tevékenységükből. A meglévő gazdasági és mezőgazdasági üzemi területek védendő épületei, helyiségei a 8 sz. főúttól olyan távol helyezkednek el, hogy határértéket meghaladó zajterhelés feltehetőleg nem adódik esetükben.

1.17.5. Sugárzás védelem

A településen nincs sugárzásveszélyes terület.

1.17.6. Hulladékkezelés

Kommunális szilárd hulladék

A szilárd kommunális hulladék gyűjtéséről és annak elszállításáról az önkormányzat gondoskodik (intézményesen, kukás rendszerben). Az önkormányzat a körmendi Müllex Kft-vel áll szerződéses jogviszonyban, aki hetente szállítja a szemetet a Körmend melletti szeméttelre. Lomtalanítás évi egy alkalommal történik.

Veszélyes hulladék

A városban működő szervezetek, vállalkozások nem sorolhatók a nagy mennyiségű veszélyes hulladék termelésével járó tevékenységet végzők közé. A veszélyes hulladékok nagy részét a szombathelyi illetőségű Megoldás Kft. szállítja el és ártalmatlanítja, amely Kft rendelkezik a szükséges hatósági engedélyekkel. Veszélyes hulladék okozta környezetszennyezésről nincs tudomásunk.

1.17.7. Vizuális környezetterhelés

A településen vizuális környezetterhelés nincs.

1.17.8. Árvízvédelem

Jánosházán jelenleg nincs árvízveszélyes terület, így árvízvédelmi beavatkozások nem szükségesek.

1.17.9. Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák

Téglagyári tó

Az 1940-es évek végéig agyagbányászatra használták tégl- és cserépkészítés céljából. A II. Világháború után ipari célra nem használták. A terület jelenleg alulhasznosított, leromlott fizikai állapotban lévő egykori gazdasági, ipari terület. A tó környezete elhanyagolt, gázos. Pihenésre, kapcsolódásra jelenleg alkalmatlan.

CELLTEX Háziipari és Ipari Szövetkezet

A terület Jánosháza város településközpontjában helyezkedik el, megjelenésével a településképet negatív irányba mozdítja. A terület alulhasznosított (területének több mint 50 % nem hasznosított), leromlott fizikai állapotban lévő egykori gazdasági, ipari terület.

A Jánosháza 494/3-5hrs-ú telephelyen 1979-től 1987-88-ig a CELLTEX Háziipari és Ipari Szövetkezet konfekcióipari- és galvanizáló tevékenységet folytatott. 1979-ben bővítésre került sor, melynek során meglévő épületet bővítettek, illetve új galvanizáló épületet építettek. Ezen túlmenően savtárolót és szabadtéri hordós olajtárolót alakítottak ki. A területen a galvanizáló tevékenység 1987-88-ig folyt. Ezt követően a telephely nagykereskedelmi lerakatként működött, ennek megszűnését követően, 1992-93-tól és jelenleg is az Önkormányzat tulajdonában van.

1.18. Katasztrófavédelem (területfelhasználást, beépítést, befolyásoló vagy korlátozó tényezők)

1.18.1. Építésföldtani korlátok

1.18.1.1. Alábányászott területek, barlangok és pincék területei

A településen nincs alábányászott terület, barlang.

1.18.1.2. Csúszás-, süllyedésveszélyes területek

A településen nincs csúszás, - süllyedésveszélyes terület.

1.18.1.3. Földrengés veszélyeztetett területei

A településen nincs földrengés veszélyeztetett terület.

1.18.2. Vízrajzi veszélyeztetettség

1.18.2.1. Árvízveszélyes területek

Jánosházán jelenleg nincs árvízveszélyes terület.

1.18.2.2. Belvívveszélyes területek

A településnek ma is több belvívveszélyes területe van, amelyek a csapadékcsatorna-hálózat ellenére tavasszal fenyegetnek elöntéssel.

A vízpangás kialakulásához járul hozzá hogy a lejtési viszonyok kedvezőtlenek, lefolyása lassú, funkcióját nem megfelelően tölti be. A belvíz elvezetését kedvezően befolyásolja több belterületi beépítés nélküli mélyebb fekvésű terület. Ezek korábban is természetes módon gyűjtötték a vizeket, hasznosításuk adottságuknak megfelelően történt. Beépítésük csak a megfelelő belvízmentesítés esetén javasolható.

1.18.2.3. Mély fekvésű területek

Mosó-árok menti területek. A területek jellemzően rét, legelő művelési ágban vannak, szakszerű kezelés esetén elöntéssel, belvízzel más területet nem veszélyeztetnek.

1.18.2.4. Árvíz- és belvízvédelem

Árvízi elöntéssel veszélyeztetett területe nincsen a településnek. A belvízjárta területek a település északkeleti szegélyén a Mosó-árok menti földrészleteken helyezkednek el pl: 0254/9; 09/7; 09/13; 03/92; 09/12 hrsz ingatlanokat érintve.

1.18.3. Egyéb

1.18.3.1. Kedvezőtlen morfológiai adottságok (pl. lejtés, falszakadás)

Nem releváns.

1.18.3.2. Mélységi, magassági korlátozások

Nem releváns.

1.18.3.3. Tevékenységből adódó korlátozások

Jánosháza vízbázisa sérülékeny kategóriába tartozik. A 123/1997.(VII. 18.) Korm. rendelet követelményeinek megfelelően a szükséges hidrogeológiai védőidomok előzetes meghatározása megtörtént, azt a Nyugat-Dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság az Önkormányzat rendelkezésére bocsátotta.

1.19 Ásványi nyersanyag lelőhely

Nem releváns.

1.20. Városi klíma

A város klímája nem tér el a kistáj klimatikus viszonyaitól, így éghajlata nagyrészt mérsékelten hűvös és mérsékelten száraz. A fagymentes időszak 190-192 nap, általában ápr. 14-től okt 22-ig. Az abszolút hőmérsékleti maximumok 30 évi átlaga (1951-80) 33,0 °C, a leghidegebb napoké pedig -16,0 °C körüli. A nyári félév csapadéka 400-430 mm, míg egész évben 640-690 mm várható. A tél folyamán 36-38 napon át számíthatunk hótakaróra, amelynek az átlagos maximális vastagsága eléri a 29 cm-t. Az ariditási index a D-i részeken 1,00 É-on pedig 1,10 körüli.

Leggyakrabban északias és délies szél várható, az átlagos szélsébség 2,55-3,0 m/s közötti.

2. HELYZETELEMZŐ MUNKARÉSZ

2.1. A vizsgált tényezők elemzése, egymásra hatásuk összevetése A vizsgálatok alapján a tényleges állapotok elemzése, egymásra hatásuk összevetése, folyamataik elemzése

A jelenlegi helyzet elemzésére a SWOT analízis módszerét használjuk.

Erősségek	Gyengeségek
- Kedvező közlekedésföldrajzi helyzet (8-as főút és 84-es főutak kereszteződésében fekvés, vasúti megközelíthetőség) - Erős mezővárosi múlt, ebből itt maradt, hasznosítható értékes épületek (pld. kastély), történelmi örökség - stabil gazdasági háttér a helyi vállalkozásoknak köszönhetően - Számos zöldfelület áll rendelkezésre a településen - több középület megújult - korszerű sportliget - térség-központi szerep	- rossz demográfiai helyzet, elöregedett lakosság - Fiatalok elvándorlása nagy számú - Utak állapota rossz, épített infrastruktúra többségében rekonstrukcióra szorul - Zöld felületek és közösségi terek kihasználatlanok - Bölcsőde és ifjúsági tér hiánya a fiatalok megszólítására - idősek számára szolgáltató-ellátó központ hiánya - hiányos szolgáltató, kereskedelmi szektor - régiós összevetésben magas arányú (bár egyenletes eloszlású) hátrányos helyzetű lakosság
Lehetőségek	Veszélyek
- M8-as autópálya tovább javuló közlekedésföldrajzi helyzetet eredményez - Az alacsonyabb rangú közösségi kapcsolatok javításával Jánosháza térségi szerepe erősödhet - További befektetők vonzásával a település gazdasága tovább erősödhet, vonzáskörzete növekedhet - Történelmi múltra építve turizmus gazdasági ág megerősödhet - sport-, és közösségi élet révén a fiatalok megtartása javíthat a demográfiai helyzeten	- Vasúti és közúti fekvésből adódó előnyöket nem Jánosháza használja ki, a város emiatt végletesen elveszti logisztikai jelentőségét - Fiatalok nagyobb arányú elvándorlása és a lakosság további elöregedésével, a népességszám még tovább csökkenhet - emellett a hátrányos helyzetű rétegek itt ragadnak, számarányuk tovább nő a többségi társadalomban ami egyre kevésbé lesz képes integrálni, felemelni ezen csoportokat - közfunkciók további földrajzi és intézményi koncentrálásával tovább csökken a helyi közigazgatási központok jelentősége, ezzel Jánosháza tovább veszít térségi központi szerepéből - nem érkeznek ide újabb cégek, ami a munkaerőpiacon nehezen visszafordítható elvándorláshoz vezethet

3. HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ

3.1. A helyzetelemzés eredményeinek értékelése, szintézis
A tényleges állapot értékelése, továbbá a szélsőséges, a települési környezettel szemben támasztott általános követelményeknek ellentmondó, problematikus témakörök kiemelése. A település adottságainak, lehetőségeinek és a fejlesztés korlátainak összefoglalása, a település-veszélyeztető hatások alapján készített kockázatértékelés figyelembevételével.

3.1.1. A folyamatok értékelése

Jánosháza lakossága 1960-tól 2010-ig folyamatosan csökkent, a 2011-es emelkedés pedig valószínű a népszámlálás pontosító hatásainak tudható be, azóta pedig továbbra is csökkenő tendenciát mutat a lakosság szám.

A város gazdasága egy lábon áll, főként az ipari üzemek vannak jelen a településen, de mezővárosi hagyományait őrizve a településen jelentős a mezőgazdaság is. A településen hiányoznak a szolgáltató szektor bizonyos résztvevői, főleg a fiatalok szórakozási lehetőségeinek terén vannak hiányosságok, de ide tartozik a vendéglátás és a kereskedelmi egységek hiánya is.

Az Önkormányzat 2015-ben éves szinten közel 1 000 millió Ft bevételt és közel 780 millió Ft kiadást könyvelhetett el, a 2014-es évhez képest jelentősen növekedett.

A város demográfiai trendje illeszkedik napjaink magyarországi kedvezőtlen demográfiai helyzetéhez, melynek fő oka a lakosság elöregedése és a fiatalok elvándorlása, az negatív természetes szaporulat és a kedvezőtlen vándorlási mutatók. A fiatalok, akik máshova járnak tanulni közép vagy felsőfokú oktatási intézménybe, csak nagyon ritkán térnek haza, ennek egyik oka a már említett szolgáltatások hiánya, másfelől pedig helyben nem tud letelepedni, nem talál magának munkát az egypólusú gazdasági háttér miatt.

A munkanélküliségi ráta csökkenése a gazdasági válság csillapodó hatásainak következménye, de még így is kedvezőtlenebb mind a megyei, mind a régiós mutatókhoz viszonyítva.

A település intézményi működése anyagi és társadalmi helyzetének tükrében megfelelőnek mondható, hátrány azonban a bölcsőde hiánya, melyre nagy igény lenne a településen élőknek, hogy

A település infrastruktúrája fejlődik, a 8-as út felújítása miatt. Vannak még teendők, szennyvízkezelés, belterületi csapadékvíz elvezetés kapcsán, vagy éppen az energetikai korszerűsítések, megújuló alkalmazása terén, ám a helyzet alapvetően jónak mondható. Negatívum, hogy a vasút fejlődése elmarad, egyre inkább háttérbe szorul, továbbá lakossági visszajelzések alapján a távolsági buszjáratok menetrendje sem megfelelő.

Az adófizetők aránya kedvezőtlen a településen, az egy lakosra jutó nettó jövedelem a megyei átlag alatt szinten mozog.

Jánosházának elsősorban a jelenleg romló demográfiai tendenciáit kell megfordítani, a fiatalokat helyben tartania, valamint a helyi gazdasági bázisát kell megerősítenie, bővítenie, a turisztikai szektort fejlesztenie összefogva a környező kisebb településekkel.

Cél, hogy a következő, 2020-ig tartó, talán utolsó ilyen mértékű támogatásokkal rendelkező EU-s fejlesztési ciklusban minél szélesebb körben pályázhasson. A város vezető stakeholdereinek, beleértve a politikai és gazdasági vezetőket és társadalmi véleményformálókat is, egymással összehangoltan és céltudatosan kell tennie a gazdaság és lakosság minél szélesebb körét érintő és minél jelentősebb megerősödése érdekében. A cél, hogy erősödjön a gazdaság egésze, a lakosság identitása és jövőképe és ezzel egyidejűleg ne romoljon, de inkább javuljon a település környezeti állapota és csökkenjen ökológiai lábnyoma.

3.1.2. A település és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése

A város jelenét és jövőjét elsősorban az alábbi belső tényezők alakulása befolyásolják:

- a fő adófizető közép és nagyvállalatok eredményessége
- a lakosság demográfiai mutatói
- a kisvállalkozói szféra fő mutatói – új cégek száma, meglévők jövedelmezősége, beruházási indexük, foglalkoztatottsági mutatóinak változásai
- a helyi szolgáltatások fejlődőképessége, minőségi és mennyiségi téren, elsősorban a gazdaság, de legalább ilyen súllyal a lakosság számára
- a város működtetése hatékonyságának szintje, elsősorban gazdasági, másodsorban intézményi szinten
- a rendelkezésre álló fejlesztési forrásoknak a gazdasági, társadalmi és környezeti szempontból a fenntarthatóságot erősítő felhasználási hatékonysága (látvány- és jóléti fejlesztések és/vagy gazdasági, társadalmi vagy környezetvédelmi befektetések
- az identitást és a település vonzerejét befolyásoló, azt pozitív irányba elmozdító sport- és kulturális élet gazdagsága
- 8-as főút felújítása és az emiatt jelentkező befektetői lehetőségek

Amint látható, a fenti tényezőkre közvetlen ráhatása a közösség vezetésének csak a rendelkezésre álló források hatékony felhasználása, kisebb mértékben a helyi szolgáltatások fejlesztése és a sport- és kulturális élet erősítése terén van. Ezen a területen a legjelentősebb hatása a rendelkezésre álló fejlesztési források felhasználásának van.

3.1.3. A településfejlesztés és -rendezés kapcsolata

A településfejlesztési koncepció elkészítésének a célja, hogy egy választási ciklusokon átívelő, széles társadalmi egyetértésen alapuló fejlődési irányt fogalmazzon meg Jánosháza számára. A koncepció alapja lesz a megújításra kerülő településszerkezeti tervnek és településrendezési tervnek is – így minden lakost, vállalkozást, intézményt területileg is érintő hatásai vannak.

A településfejlesztési koncepció megjelöli azokat az irányokat, amely mentén a város hosszú távú fejlődése biztosítható, majd megjelöli azokat a pontokat – akcióterületeket – amelyek a hosszú távú fejlesztések érdekében beavatkozást igényelnek. A településfejlesztési koncepció készítésekor feltárássra került számos olyan – a hatályos rendezési tervben szereplő – szabályozás, amelynek ésszerű módosításával a szereplők további lehetőséget kaphatnak fejlesztéseik végrehajtására.

A rendezési terv készítéséhez szükséges inputokat a településfejlesztési koncepció záró fejezete adja meg.

3.2. Problématérkép/értéktérkép

A település problémáinak és értékeinek összefoglalója térképi formában, a területi lehetőségek és korlátok térképi ábrázolása

Főbb beazonosított problémák, kezelendő helyzetek

Gazdaság

- A Colas Út Zrt. által bérelt 068/2 és 068/3 helyrajzi számú területeket általános mezőgazdasági zónából zavaró hatású termelő tevékenységet engedő GIP zónává szükséges átminősíteni a készülő új rendezési tervben.

3.3. Eltérő jellemzőkkel rendelkező településrészek

3.3.1. Településrészek kijelölése, pontos lehatárolása, a lehatárolás indoklása, térképi ábrázolása, a lehatárolt településrészek rövid bemutatása

Jánosházán nem határolhatók le településrészek, főként a település mérete miatt, másrészt pedig a területi egységesség miatt. Jánosháza területét egységesen egy akcióterületként kezeljük.

3.3.2. Szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása, térképi ábrázolása és helyzetelemzése (potenciális akcióterületek)

Jánosházán a KSH adatszolgáltatása alapján nincs szegregált, vagy szegregációval veszélyeztetett terület.

3.3.3. Egyéb szempontból beavatkozást igénylő területek lehatárolása, térképi ábrázolása és helyzetelemzése (potenciális akcióterületek)

A készülő integrált településfejlesztési stratégia tartalmazza a beavatkozást igénylő területeket.

Ábrák és táblázatok jegyzéke

1. ábra - Országos Területrendezési Terv 2. sz. melléklet – Az Ország Szerkezeti terve.....	6
2. ábra - Országos Területrendezési Terv 3/1. sz. melléklet –Országos ökológiai hálózat övezete	7
3. ábra - Országos Területrendezési Terv 3/4. sz. melléklet – Kiváló termelőhelyi adottságú erdőterület övezete	8
4. ábra - Országos Területrendezési Terv 3/ 5. sz. melléklet – Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területe övezete (Hatályos 2015. január 1-től).....	10
5. ábra - Országos Területrendezési Terv 3/6. sz. melléklet – Országos vízminőség-védelmi terület övezete	11
6. ábra - Vas megye TRT 1. sz. tervlap – Térségi Szerkezeti terv.....	12
7. ábra - Vas megye TRT 2. sz. tervlap – Magterület, ökológiai folyosó övezete, puffer terület	15
8. ábra - Vas megye TRT 3. sz. tervlap – Kiváló termőhelyi adottságú szántó területek övezete.....	16
9. ábra - Vas megye TRT 3. sz. tervlap –Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezete	17
10. ábra - Vas megye TRT 4. sz. tervlap –Tájképvédelmi övezet területe.....	18
11. ábra - Vas megye TRT 6. sz. tervlap – Történeti települési térség övezete.....	19
12. ábra - Vas megye TRT 7. sz. tervlap – Kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület által érintett település.....	19
13. ábra - Vas megye TRT határozata alapján ajánlott övezet – Erdőtelepítésre és mezőgazdálkodásra másodlagosan alkalmas területek övezete	20
14. ábra - Vas megye TRT határozata alapján ajánlott övezet – Szélerőmű területe	21
15. ábra - Vas megye TRT határozata alapján ajánlott övezet – Korlátozó övezet összesítése	22
16. ábra - Vas megye TRT határozata alapján ajánlott övezet – Történeti települési terület övezetét pontosító lehatárolás	23
17. ábra - Vas megye TRT határozata alapján ajánlott övezet – Vízerózió övezetének pontosítása	24
18. ábra - Lakónépesség számának alakulása - Forrás: KSH.....	28
19. ábra - Nemek eloszlásának alakulása - Forrás: KSH.....	28
20. ábra - Természetes szaporodás/fogyás alakulása - Forrás: KSH.....	29
21. ábra - Vándorlási egyenleg alakulása - Forrás: KSH.....	30
22. ábra - Jánosháza állandó népessége korcsoport szerinti bontásban - Forrás: KSH.....	31
23. ábra - Jánosháza korfája - Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás	31
28. ábra - Munkanélküliségi ráta alakulása - Forrás: TeIR.....	34
29. ábra - Adófizetők arányának alakulása - Forrás: TeIR	34
30. ábra - Egy lakosra jutó nettó jövedelem alakulása - Forrás: TeIR	35
31. ábra - 1000 lakosra jutó regisztrált gazdasági vállalkozások száma - Forrás: KSH	44
32. ábra - 1000 lakosra jutó regisztrált gazdasági vállalkozások száma 2011-től - Forrás: KSH.....	45
33. ábra - Művelési ágak megoszlása - Forrás: KSH	46
34. ábra - Iparüzési adóbevételek alakulása - Forrás: KSH.....	47
35. ábra - Jánosháza elhelyezkedése a kistájakban.....	55
36. ábra – Kőzettérkép	56
37. ábra - Talajtérkép	56
38. ábra - Jánosháza elhelyezkedése a vízgyűjtőkben	57
39. ábra - A kisvízfolyások térbeli elhelyezkedése	58
40. ábra - A vegetációstáj elhelyezkedése	59
41. ábra - Vas megye TRT 4. sz. tervlap –Tájképvédelmi övezet területe.....	63
42. ábra - A Natura 2000 érintettsége.....	64
43. ábra - Az ökológiai hálózat érintettsége.....	65
44. ábra - A Kossuth tér vadgesztenye sora	71
45. ábra - Kilátás a templomkertből az Erdődy-Choron várkastélyra	76
46. ábra - Téglaszín – horgásztó	78
47. ábra - Jánosháza régi határa az elpusztult községekkel	86

48. ábra - A Fehér Ló vendéglő cégtáblája Felirata: „18CCE08” – 18 Cones Cajetán Erdődy 08 – Gróf Erdődy Kajetán 1808	88
49. ábra - A földesúri mezőváros uradalmi kimérései, jóléti intézményei.....	89

3. táblázat - A népesség nemzetiség szerinti eloszlása 2011-ben - Forrás: KSH	32
4. táblázat - A 7 éves és idősebb népesség a legmagasabb befejezett iskolai végzettség szerint 2011-ben - Forrás: KSH	32
5. táblázat - A népesség vallás szerinti eloszlása 2011-ben - Forrás: KSH.....	33